

**DECEMBER
2002**

REŠETO

OBVEZNI
IZVOD

GLASILO OBČINE RIBNICA
23. december 2002, letnik VI

Št. 12

Foto AP

Foto AP

**ALOJZ MARN,
novi ribniški
župan**

Kotlov ne damo!

**Ribnica kot
goslarski kraj...**

HLOD ZAČNE PETI, ČE GA V ROKE DOBI MOJSTER

Jože Šobar, mojster

Izdelati glasbilo, kot je violina, ni enostavna reč. Ni enostavna, če jo želiš narediti res kvaliteto in ročno, saj je potrebno v izdelavo ene violine vložiti kar 200 ur ročnega dela in morda vsega skupaj 1 uro strojnega.

Jože Šobar, 24-letni Ribničan, violine izdeluje že 7 let. Ob zaključku Srednje lesne šole v Kočevju je za strokovni izpit želel narediti nekaj posebnega. "Sošolec je kitaro, zakaj pa ne bi jaz violine?" si je mislil in je šel v začetku leta 1996 v Ljubljano do mojstra in profesorja Viljema Demšarja (ki je med drugim naredil tudi belo violino za slovenski film Halgato). "Še nikoli prej nisem delal česa takega. Violino sem naredil čisto sam, seveda ob pomoči, nasvetih, popravkih in kritikah mojstra Demšarja. Z delom sem začel februarja 1996, naredil pa sem jo v treh mesecih. Danes za izdelavo violine porabim nekako 1,5 meseca, oz. 200 ur."

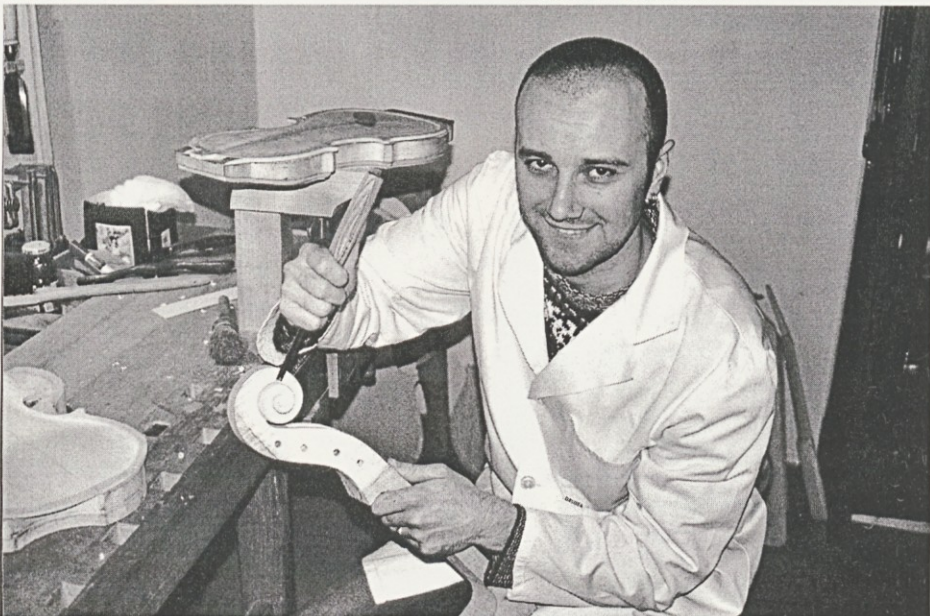
na. Take violine so skoraj neslišne tik ob ušesu, na moči in polnosti pa pridobivajo z oddaljenostjo."

Kako pa je z modernimi izdelovalci?

"Moderni izdelovalci žal težijo k temu, da so violine 'svetle', da 'kričijo' svetel ton in so najbolj slišne pri ušesih, medtem ko se njihov zvok na daljavo porazgubi. Glasbeniki, violinisti, take violine uporabljajo, tako da v resnici niso niti navajeni polnih temnih tonov. Temen, poln ton cenijo pravi poznavalci, virtuosi in mojstri na violinah, ki tudi igrajo na teh starih violinah (stradivarke, guarnierke..)"

Jože se želi približati tem starim mojstrom, žal pa je posledično tudi to, da do sedaj še nobenega glasbila ni prodal. Naredil pa je že 4 kitare, 2 violi, 6 violin in 2 čela. "Rabiš trgovca, managerja, ki bi ti prodajal instrumente, ali pa daš instrument nekemu znanemu glasbeniku, ki bo največji promotor tvojega glasbila. Npr. Vladimir Repin igra na "Ruby" (stradivarko) in za to plačuje tudi najemnino nekemu skladu. Avstrijska banka ima npr. 15 violin v lasti, ki z njimi na ta način trži."

Kaj ti je pri teh starih izdelovalcih, kot so N. Amati, A. Stradivari in G. Guarneri, najbolj zanimivo, fascinantno?

Si se te večšine naučil v šoli?

"Ne, tega se je treba učiti na star način - od mojstra. Tako sta se učila tudi Stradivari in Guarneri od Amatija; in tudi mojster Demšar od mojstra, svojega očeta. V tujini so tudi že šole izdelovanja violin, a te ne navadijo 'nič', nič ne odneseš od tam. Ja, izostrijo ti natančnost pri izdelavi, žal pa zapostavljajo kvaliteto tona - zato ni napredka."

Kakšen je ta kvaliteten ton oz. kvaliteta violina?

"Violina mora imeti temen, poln, nosilen ton - da 'nosi' po dvorani; take violine so izdelovali najbolj znani izdelovalci glasbil iz Cremona: Nicola Amati (družina Amati), ki je bil učitelj mlajših dveh - Antonia Stradivarja (družina Stradivari) in Giuseppa Guarnerija (družine Guarneri). Meni osebno ima najlepši ton ravno Guarnerijeva violi-

"Večna uganka, zakaj od teh starih italijanskih mojstrov naprej ni nihče več razvil in naredil tako kvalitetne violine. Še nobeden jih ni do sedaj prehitel, ne po tonu glasbila niti po izdelavi. Z naj-sodobnejšo tehnologijo so pri Kodaku raziskovali, kakšen lak je za instrumente uporabljal Stradivari, a do spoznanja niso prišli! Zanimivo je, da tudi učenci, ki so se učili pri Stradivariju ali Guarneriju, npr. sinovi, niso nikoli dosegli take kvalitete. Stradivari je, zanimivo, npr. tudi pri svojih devetdesetih letih izdelal tako perfektno violino kot pri tridesetih."

Zakaj pa je lak tako pomemben?

"Lak opisujejo kot eno izmed najpomembnejših sestavin, ki naredi instrument kvaliteten. Jaz menim, da je najpomembnejše to, kakšen je les, tvoja roka, oko, čut in občutek.

Lak prispeva nekako slabih 10% h kvaliteti zvoka."

Kako začneš z izdelavo violine?

"Najprej izbereš hloc, npr. na kakšni žagi. Najbolj občutljiva je smreka, javor ni tak problem, a največ delamo iz smreke. Sicer je pa tako, da če znaš delati instrument, ga lahko narediš iz vsakega lesa, moraš ga znati prebrati in obdelati. Klasika pa sta še vedno javor in smreka. Smreka mora biti brez napak (grče..), gosto in malo v levo ali pa naravnost (kar je redkost) raščena in z višine nad 1000 m. Da je malo v levo zavita, je pomembno pri razrezu, saj če bi material napačno prerezali, bi prerezali celice, les bi omehčali in ga s tem uničili. Priporočljivo je tudi, da je 'leščerka', da je kot ogledalce, in sicer zaradi estetskega videza in ker ti to utrdi les. Les rezrežeš na primerne dolžine in ga daš sušiti. Sušiti se mora najmanj 5 let na zravnem prostoru, (a ne v sušilnicah), npr. na podstrešju, kjer ga postaviš pokonci, da sok odteče. Nato pa začneš iz hloda resnično delati pojočo skrinjico! Delaš z modelom, nekakšnim okvirjem. Vpneš, delaš, oblikuješ, rišeš, opazuješ, popraviš, gledaš - pomemben je vzdolžen in prečen pogled... Delam počasi, pogosto dva izdelka istočasno, saj se večkrat zgodi, da ne vidim, ne opazim več pravih fines na enem instrumentu. Takrat prekinem z delom in vzamem v roke drugega. Tako se mi velikokrat zgodi, da šele takrat zopet postanem pozoren na detailje prvega instrumenta. Pomembno je tudi, da se vidi struktura lesa, da se vidi njegov vzorec."

V Sloveniji si tudi edini, ki izdeluje loke za violine, viole, čela in kontrabas.

"Ja, res je. V Sloveniji sem edini izdelovalec lokov. Tega sem se naučil sam v enem letu, vložil v to veliko znanja in zato mi je res v veliko veselje. Lok naredim iz enega kosa in s prav posebno natančnostjo. Na koncu napnem še žimo. Včasih prinesejo ljudje lok le ožimit." Njegovi loki imajo odtis 'Šobar' in jih tako ne morete zgrešiti."

Popravljáš pa tudi poškodovane oz. stare loke, godala in kitare.

"To mi je izziv in hkrati neko dobro delo, da, če se da, instrument popravim, da se nanj igra naprej. Pogosto je najprej potrebno tudi oceniti starost npr. violine. Prav zato sem si v atelje prinesel violino iz leta 1786, ki sicer nima kakšne vrednosti, a za primerjavo starosti je super. Če violina v notranjosti nima etikete izdelovalca ali opaziš, da je le skopirana, lahko iz starosti lesa, laka in izdelave določiš, kdo jo je izdelal, koliko je stara in ne nazadnje, koliko je vredna."

Ali je izdelovanje violin obrt ali umetnost?

"To je umetnost, saj je najvišja točka umetnosti glasba. Vseposvoda te spremlja glasba, izraža pa se le s pripomočki, pa naj bo to glas, kamen ali instrument. To je 'špica' vsega, prav na vrhu piramide pojma umetnosti! Glasba te pomirja...," je razlagal Jože. "So pa tudi uporabne stvari: Kipe in slike lahko samo gledaš, na violino, instrumente pa lahko igraš in iz njih izvljáš najčudovitejše melodije! Dobra primerjava se mi zdi tudi tale: violini cena samo raste, saj je s starostjo samo še boljša in bolj umirjena. Violina z leti zori, tako kot vino! Z njo izražaš neka svoja čustva - ko jo delaš in ko nanjo igraš. Dobesedno violino sami izdelamo, od izbire hloda naprej. Zamisli si, da hloc poje - potem je to res umetnost!"

Kaj pa violine, narejene tovarniško?

"Instrumenti, ki jih delajo v tovarnah, so izdelani v 1 uri, in iz stroja kar 'letijo'. Ne, to ni umetnost! Razlika je med strojno izdelavo violine v 1 uri in ročno izdelavo v 200 urah, v katere vložiš sebe kot strokovnjaka in kot človeka z občutji."

nadaljevanje na strani 35

Dogodki meseca 4
Izvolili smo Alojza Marna

Pogovor meseca 6
Alojz Marn, novi ribniški župan

"V sami Ribnici kot mestnem naselju sem razmeroma nepoznan, medtem ko me je podeželje spoznalo že v preteklih letih, ko sem še delal v kmetijsko pospeševalni službi in se precej srečeval z ljudmi na terenu. Razloga za to, da so me ljudje tako številčno podprli, pa sta po mojem mnenju dva: program je bil očitno sprejemljiv, saj ne obljublja ničesar, kar ne bi bilo možno uresničiti ali s projektom vsaj začeti. Drugi razlog, ki so ga ljudje pogosto navajali, pa je verjetno ta, da so si občani na položaju župana zaželeli spremembe. Hkrati so pripominjali, da naj bi novi župan svojo funkcijo opravljal profesionalno."

Kulturne drobtinice 8 in 9
Veliki ortneški oltar je ponovno med nami
Večer za kmečko mizo
44 smrečic za 44 razredov

Nekulturne drobtinice 8
Satanska znamenja na župnijski cerkvi

Z roko v roki 11
20 let Sožitja

Čestitke, razpise in pomembna obvestila
pregledujte od strani 13 do 24

Zabavne strani na strani 21

Braki pišejo 28
Pravica vedeti
Brez vrednot ni demokracije
Je bil sv. Miklavž zlorabljen?

Pogovor iz šolskih klopi 30
K Alenki Bikar po nagrado

Od vrta do šole 31
Da bi mladi znali reči ne!

Športni utrinki 34
V športnem plezanju tekmovalo kar 38 šol

15. BOŽIČNO - NOVOLETNI KONCERT

POPEVAMO MED ISKRENIMI LJUDMI

NA ŠTEFANOVO
26. decembra,
ob 18. uri,
v Športnem centru
v Ribnici

Nastopajo:
OKTET GALLUS
NONET VITRA
VOKALNA SKUPINA
TRENUTEK
CANTATE DOMINO,
Kočevo
MPZ LONČAR, Dolenja
vas
ŽUPNIJSKI PEVSKI
ZBOR, Ribnica
PEVCI SOLISTI
KOREPITTORJI
PLESALCI
GODBA
GODALNA SKUPINA

Organizator:
KUD GALLUS RIBNICA
OBMOČNA IZPOSTA-
VA JSKD RIBNICA

Pokrovitelj:
OBČINA RIBNICA

DOGODKI MESAČA
Po osmih letih ima Ribnica novega župana

IZVOLILI SMO ALOJZA MARNA

Tak volilni razplet je bilo nemogoče napovedati, zakaj zgodilo se je, da je med tremi kandidati zmagal tisti, ki se mu je pripisovalo najmanj možnosti, da prevzame najpomembnejšo politično funkcijo v občini. Marn je v drugem krogu uspel pridobiti kar 59 odstotkov glasov in je dosedanjega župana premagal s skoraj 20-odstotno razliko.

Alojz Marn, 41-letni univerzitetni diplomirani inženir kmetijstva, je nad svojo zmago upravičeno presenečen, saj sam zase pravi, da je v Ribnici dokaj nepoznan, pa vendar mu je uspelo v drugem krogu volitev, ki je bil 1. decembra, zmagati kar na 25 voliščih med 32, če mednje štejejo še predčasno glasovanje. Volilo ga je celotno

vse volilne komisije, so imeli tehten razlog za veselje ali šok, saj so se na hodnik večinoma zgrinjali člani SLS ali SDS. Člani Slovenske ljudske stranke, ki ji je na koncu tudi uspelo postaviti na oblast svojega župana, so se seveda te zmage neizmerno razveselili. Tudi zato, ker so kandidata potrdili šele tik pred začetkom predvolilnega boja. Negotove pa so bile tudi volilne napovedi: ena struja prebivalcev je menila, da bo zmagal Tanko, pa čeprav bo šlo precej na tesno, a izkazalo se je, da so bili zadnji podatki s terena, ki jih je imela SLS, pravilni. Ljudje so menda napovedovali, da se bodo odločali proti Tanku. Kljub temu jih je odstotek krepko presenetil, saj je bilo iz vrst SLS slišati, da so pričakovali za Marna 52% ne pa 59,18 (3072 glasov), kar je za natanko 953 glasov več, kot jih je dobil Tanko (40,82%). Razlika v prvem krogu je med njima znašala komaj 143 glasov. Komentarji so z vseh vetrov kar leteli vkup, največkrat v tej smeri, da bi Ribničani

Reklamne stojnice so se izkazale za dobro volilno taktiko

mestno naselje (najmanj 20 glasov razlike do največ 94), ki je v prvem krogu svojo podporo dalo Stanetu Kljunu, medtem ko je dosednji župan Jože Tanko dokaj na tesno uspel le na sedmih, razen Griča, manjših voliščih (Grič, Dolenji Lazi, Velike Poljane, Bukovica, KS Dolenja vas, Rakitnica, Zadolje). Ribničani so si po osmih letih očitno tako zelo zaželeli spremembe na mestu župana, da so se skoraj enako množično kot v prvem krogu ponovno odpravili na volišča (1. krog 76,59% vol. udeležba, 2. krog 75,29%). Medtem ko so bile na prvih volitvah razlike med kandidati sila majhne, so bili tokratni glasovi veliko bolj v prid Marnu. Največ, recimo, v Otavich, kjer je zanj volilo 50 ljudi, za Tanko pa le sedem. Množično so se za Marna opredelili tudi v Zlebiču, saj je zanj volilo 173 ljudi, 68 pa za Tanko. Tisti, ki so rezultate pričakali pred sejnjo soto občine, kamor so svoje glasovnice oddajale

volili kogarkoli, le da bi bil drug župan.

Nekateri so obžalovali, da ni to uspelo Kljunu, toda to možnost jim je ponujal prvi krog, a je niso izkoristili. Še najbolj posrečeno pa je bilo slišati ljudi, ki so množično govorili, da so volili Tanko in ne Marna. Odstotek, s katerim je slednji zmagal, je namreč zelo zavirljiv.

Veliko bolj kot argumenti izvolitve za Marna so znani razlogi volivcev, ki so glasovali proti Tanku. "Pokopala" naj bi ga predvsem obsežna investicija v obnovo športne dvorane in "pretirano vlaganje v šport". Nekateri občani mu zamerijo nerešeno romsko problematiko, drugi, ker je poskušal vaše vodovode priključiti k Hydrovodu, nekateri pa so bili proti tudi zato, ker je postavil spomenik Metodu Mikužu...V osmih letih županovanja se je uspel s svojo trdo pogajalsko držo zameriti mnogim posameznikom in interesnim skupinam. Sam pravi, da je poskušal s proračunom ravnati

racionalno in da ni popuščal parcialnim interesom. "Za vse so veljala enaka pravila."

Predvideva se, in tako je bilo tudi slišati, da so proti Tanku volili tudi mnogi podjetniki, nezadovoljni s pogoji za pričetek in razvoj svojih investicijskih vlaganj. Precej ljudi s prihodom Marna, ki bo svoj štiriletni mandat nastopil prvega januarja 2003, upa tudi na izboljšanje gospodarskega položaja in na nova delovna mesta v Ribnici.

Del odgovorov na pričakovanja objavljamo v pogovoru z novim ribniškim županom, ki ga najdete na straneh 6 in 7.

Politika, ki je po nekaj letih pasivnosti predramila javnost, bo svoje načrte poskušala uresničevati preko občinskih svetnikov. Koalicijske naveze še niso povsem znane, čeprav so politični dogovori postali ribniška stalnica. Pomembno bo, katera izmed velikih treh strank bo stopila na stran ene izmed njih. SDS domneva, da bo v tem mandatu postavljena v senco političnega dogajanja, zato se ugiba, da bosta ključne nitke tkali nova sila v OS, LDS, ter SLS s svojim županom v ospredju. Uradni pogovori med njima so potekali v nedeljo, 15. decembra. Govori se tudi, da naj bi bil podžupan iz vrst LDS. Nova Slovenija, ki je predlagala 'pomladno koalicijo', v kateri bi bile poleg nje še SDS in SLS, se zato najverjetneje ne bo uresničila. Ali bo Nsi stopila v veliko koalicijo, je tudi še vprašanje, je dejal Drobnič. Glede na to, da se je pomladna pokazala kot iluzorna, je možno, da se bo Nsi nagibala k LDS in SLS, če bo seveda njen program deležen pozornosti koalicije.

Pet odborov in dve komisiji so v grobem že sestavljeni, najbolje pa se je godilo LDS, SDS in SLS, ki so imele, glede na rezultat volitev, možnost imeti vsaj enega svojega člana v vsakem izmed sedmih delovnih teles. Le-te so svetniki potrjevali na svoji konstitutivni seji 19. decembra. Na njej so bili seznanjeni tudi s poročilom občinske volilne komisije o izidu volitev, svetniki pa so potrdili tudi svoje mandate ter mandat novega župana, ki je podal izjavo ob prevzemu funkcije. Primopredaja med starim in novim županom naj bi bila opravljena nekaj dni prej.

Tekst in foto Alenka Pahulje

Spoštovane občanke in občani!

Ob zaključku županskega mandata se vam iskreno zahvaljujem za sodelovanje, za podporo in razumevanje, za razsoden in strpen pristop, ki sem ga bil deležen pri opravljanju odgovorne županske funkcije.

V osmih letih smo ustvarili trdne vezi, vzpostavili ustvarjalen odnos in veliko naredili za naše sobivanje in prihodnost.

Ribnica je prebrodila mrtvilo, postala je opazna in upoštevana občina in ponovno je našla mesto na boljši in uspešnejši strani slovenskega prostora.

Želim vam, da se bi naša skupna pot uspehov nadaljevala v strpnem sodelovanju, miru in razumevanju.

Blagoslovljen božič in vse dobro v novem letu 2003 vam želi

Jože Tanko

'Obračun' med gospodarskimi družbami

KOTLOV PA NE DAMO!

350 Inlesovih delavcev mirno protestiralo proti rubežu kuhinjske opreme, ki jo je želel izvesti najemnik menze, Invalidsko podjetje Ribnica. Če bi mu rubež uspel, bi delavci vsaj teden dni ostali brez malic.

Največje ribniško podjetje, Inles d.d., bi 28. novembra skorajda ostalo brez svoje delovne kuhinje. Ob 12. uri naj bi se namreč začel rubež kuhinjske opreme, preprečila pa ga je kar celotna Inlesova dopoldanska izmena, skoraj 350 delavcev, ki so se postavili v bran pred izvrševalci sodne odločbe.

Delavci bi v primeru zasega kuhinjskih kotlov,

peči, hladilnika, cvrtnika in drobnega gospodinjanskega materiala vsaj teden dni ostali brez malic. Za pomoč proti rubežu jih je tako prosila kar uprava Inlesa d.d., saj je želela z Invalidskim podjetjem (IP), ki je imelo kuhinjo v najemu od leta 1999, najprej doseči sporazum. IP je želelo najemno pogodbo prekiniti 30. novembra, "ker kljub številnim opominom zamujate s plačili

stroškov prehrane za svoje delavce več kot 60 dni". IP je poskušalo svojo domnevno lastnino pobrati še pred iztekom roka in to kljub temu, da je bil Inles pripravljen izpolniti pogoj najemjemalca in odkupiti vse stroje in opremo v višini neamortizirane vrednosti, drobni inventar pa v višini 50 odstotkov nabavne vrednosti. IP je namreč ob najemu pogodbe odkupil drobni inventar in hrano, ni pa odkupilo nobenih osnovnih sredstev, prav tako je objekt last Inlesa. IP je Inlesu plačevalo najemnino v višini 5% mesečnega prometa v kuhinji, je dejal predsednik Inlesove uprave Andrej Mate. Začasna odredba o izpraznitvi kuhinjskega prostora je Inles presenetila, še posebej zato, ker jo je Invalidskemu podjetju uspelo dobiti dobresedno preko noči, je dodal.

"Inles je res slab, a zanesljiv plačnik."

Pogovori med direktorico Invalidskega podjetja Nevenko Lesar, Inlesovima pravnikoma, predsednikom Inlesove uprave Andrejem Matetom in sodnim izvršiteljem so se končali uro po incidentu, odločeno pa je bilo, da poskušata obe podjetji do ponedeljka, 2. decembra, doseči sporazum, ki sta ga že dorekli, vendar se ga Invalidsko podjetje ni držalo. Po mnenju Mateta je IP poskušalo s pretvezo odpeljati kuhinjske pripomočke že teden dni pred rubežem, ko je pred menzo pripeljal kamion s podjetja ITPP. Rečeno je bilo, da naj bi opravili servis, ki pa je bil opravljen ravno dva dni prej, zato delavci menze 'serviserjev' niso

Na pogovorih IP in sodni izvršitelj javnosti nista želela, celo fotografirati se ni smelo. Celoten položaj pa je bil vsem zelo neljub. Zunaj so kar v avtu tiho čakali delavci ITPP, in slišati je bilo, da jim je nelagodno, saj so na drugi strani ograje njihovi znanci in prijatelji. Malo naprej je stal še avto s predstavniki IP. Nihče ni izstopil, dokler ni po telefonu padla direktiva, da se rubež preloži. Vodstvo in 'rubežniki' so nato v presledku nekaj minut odšli z vročega prizorišča.

Branko Modic in Franc Vidervol, predstavnika sindikatov, sta dejala, da se je celotna dopoldanska izmena delavcev odzvala pozivu uprave in sindikata ter se simbolično uprla izvršbi. "Delavci se zavedajo, da bodo drugače teden dni ostali brez malic." V pripravljenosti je bila tudi ribniška policija, ki bi prišla le, če bi se bila zadeva še bolj zapletla. Ugodno rešena je bila tisti dan tudi "zaradi profesionalnega pristopa sodnega izvršitelja" Sava Mutiča, je dejal Andrej Mate, "ker je poskušal doseči dogovor". Veliko bolj pa j bil razočaran nad početjem direktorice IP Nevenke Lesar. "Osebnost sem prizadet, ker sem pred časom celo sam predlagal Lesarjevo za direktorico IP..., zdaj pa želim samo mir, ker vse to preprosto ni več normalno..."

spustili noter, je dejal Mate. Mimogrede, rubež naj bi 28. novembra fizično izvršili ravno delavci ITPP. Omenjeno podjetje je skupaj s Pletilnico d.o. na oktobrski skupščini IP tudi predlagalo izključitev Inlesa kot največjega družbenika.

V primeru, da se stranki ne bi uspeli dogovoriti, bi sodišče ponovno poskušalo izpeljati rubež, vendar bi Inles v zameno zahteval, da Invalidsko podjetje vzpostavi prvotno stanje, ki je bilo ob najemu kuhinje. A izteklo se je sporazumno. INLES d.d. bo lahko po neamortizirani vrednosti odkupil vsa osnovna sredstva IP, razen dostavnega vozila renault kangoo. Drobni inventar bo odkupljen po 50 - procentni nabavni vrednosti, odkupljene bodo tudi vse zaloge, je sporočila Inlesova uprava. Rok plačila je bil 16. december, po prejemu celotne kupnine pa naj bi Invalidsko podjetje umaknilo tudi sodne postopke glede menze. V slednji se za Inlesove delavce ter še vrsto ostalih zunanjih uporabnikov menze dnevno v poprečju razdeli 550 obrokov in menza je odslej zopet v rokah Inlesa. Prav tako vseh devet delavk.

Predsednik uprave, mag. Andrej Mate

Dejansko bo s prvim januarjem 2003 dobil Inles še več delavcev. Nazaj bo vzel vseh 120 ljudi, kolikor jih je bilo zaposlenih v Invalidskem podjetju, saj je 29. novembra vlada dala INLES-u predhodno soglasje za ustanovitev lastnega invalidskega podjetja. V njem naj bi se delavci ukvarjali z lesno dejavnostjo, vzdrževanjem, podjetje pa naj bi začelo s še dvema programoma, ki ju je za Inles prej opravljalo IP: čiščenje in prehrana. Na novo koncesijsko podjetje naj bi se prenesla še celotna kadrovsko-pravna služba z okrog 100 delavci.

Tekst in foto **A. Pahulje**

Lions klub Ribnica organizira v sodelovanju z enim največjih slovenskih filmskih distributerjev, Continental filmom d.o.o., Občino Ribnica in centrom Ideal DOBRODELNE BOŽIČNO - NOVOLETNE FILMSKE PREDSTAVE ZA OTROKE RIBNIŠKE OSNOVNE ŠOLE.

V ponedeljek, 23. in torek, 24. decembra, se bo v dvorani Ideal brezplačno zvrstilo več projekcij filma **Spider-Man** za predmetno stopnjo in **Dr. Doolittle 2** za razredno stopnjo, tako, da bodo na svoj račun prišli prav vsi učenci.

"Želim, da bi v meni videli priložnost za večji razvoj, za hitrejši gospodarski napredek ter za prijazno in prijetno občino, v kateri se bomo dobro počutili.

Rad bi poudaril, da hočem postati župan sprejemljiv za vse, ki so pripravljeni in želijo sodelovati v delu in življenju občine ter tako sooblikovati njen utrip in značaj. Ponujam roko vsem, mladim in starim, različno mislečim, kot tudi vsem političnim strankam, gospodarskim subjektom, da naredimo korak k boljšemu v lepšo prihodnost za boljši jutri. Pri tem bom spoštoval in sprejemal različne poglede in razmišljanja, kajti do njih ima vsak pravico. Delo župana bom opravljal profesionalno, na razpolago vam želim biti v vsakem trenutku. Vrata bodo vedno vsakomur odprta."

Tako je volivce v boju za zmago nagovoril takrat še kandidat za župana Alojz Marn. Uspel jih je prepričati skoraj 60 odstotkov od tistih 5331, koliko se jih je 1. decembra odpravilo volit župana. In po osmih letih postal novi ribniški župan.

Čudeži se očitno še dogajajo, ste najprej komentirali svojo visoko zmago na lokalnih volitvah. Kaj Vas je najbolj presenetilo: uvrstitev v drugi krog, zmaga v drugem ali visok odstotek glasov, ki so Vam ga dodelili volivci?

V prvem krogu je res šlo za čisto presenečenje, toda v drugem krogu smo pričakovali zmago. Tokrat nas je presenetil visok odstotek glasov, ki so mi ga podelili volivci.

Zakaj, mislite, da so Vas Ribničani izvolili s tako visokim odstotkom, saj pravite, da ste jim kot osebnost precej nepoznani?

V sami Ribnici kot mestnem naselju sem razmeroma nepoznan, medtem ko me je podeželje spoznalo že v preteklih letih, ko sem še delal v kmetijsko pospeševalni službi in se precej srečeval z ljudmi na terenu. Razloga za to, da so me ljudje tako številčno podprli, pa sta po mojem mnenju dva: program je bil očitno sprejemljiv, saj ne objublja ničesar, kar ne bi bilo možno uresničiti ali s projektom vsaj začeti. Drugi razlog, ki so ga ljudje pogosto navajali, pa je verjetno ta, da so si občani na položaju župana zaželeli spremembe. Hkrati so pripominjali, da naj bi novi župan svojo funkcijo opravljal profesionalno.

Pogovor:

ALOJZ MARN, novi ribniški župan

Glede na to, da boste funkcijo opravljali poklicno, boste morali temu v razmeroma kratkem času podrediti tudi svoje dosedanje poklicne aktivnosti.

Svoje službene obveznosti v Kmetijski zadrugi bom v razmeroma kratkem času zaključil. S prvo konstitutivno sejo občinskega sveta je bil moj mandat župana tudi uradno potrjen, poklicno pa ga bom začel opravljati takoj, ko bo možno. To bo v januarju 2003.

Kako in s čim se bo začelo Vaše delo župana?

Takoj bo potrebno začeti s pripravo proračuna za leto 2003 in zaključnega računa proračuna za leto 2002.

Ribnica naj bi v Vašim prihodu dobila poleg poklicnega župana tudi poklicnega podžupana. Namigovanj o imenih je bilo že veliko, katero pa je najbolj realno?

Trenutno lahko rečem le to, da podžupan vsekakor bo, povsem nekorektno od mene pa bi bilo, da govorim o imenih, čeprav so bili razgovori s kandidati že opravljeni. Lahko samo zatrdim, da ni član naše stranke, a zadeve s potencialnim kandidatom in njegovo stranko še niso povsem dogovorjene. Podžupan, ki mora biti iz vrst občin-

skih svetnikov, bo svoje delo opravljal nepoklicno.

Zakaj ste se nemudoma odločili, da imenujete tudi podžupana in katere naloge bi mu dodelili?

Doslej občina ni imela podžupana, smiselno pa je, da se ta možnost, ki jo predvideva tudi naš statut, izkoristi, saj gre za bolj demokratičen pristop pri vodenju občine. Naloge podžupana so razvidne iz statuta: pomaga županu pri njegovem delu in opravlja naloge po pooblastilu župana. V času nadomeščanja opravlja podžupan tekoče naloge iz pristojnosti župana.

Kdaj bi se torej lahko oblikovala nova oblast in začela nemoteno delovati?

Možno bi bilo konec januarja, če se bodo sestavili občinski odbori in komisije, a je tudi res, da procesa usklajevanja ni moč predvideti. Bržkone so tudi prazniki tisti, ki bodo malce zaustavili resne dogovore, a jih bomo pospešili takoj po njih, saj bo treba pohiteti z določenimi nalogami.

Občinski upravi ste se menda predstavili že drugi dan po volitvah. Pred volitvami je bilo slišati iz vrst SLS, naj bi se v primeru Vaše zmage v njej vrstilo kar nekaj sprememb. Kakšnih?

Drži, že dan po volitvah sem svoj obisk najavil v občinski upravi, saj sem želel le kratko pozdraviti vse zaposlene, ne da bi jih pretirano zadrževal ali zmotil pri delu. Z bivšim županom se nisem imel prilike srečati, ker je bil zadržan v državnem zboru, srečala pa sva se na dan volitev, ko mi je

prišel čestitat na sedež stranke.

O spremembah pa toliko: vsemu puščam odprto pot. V volilni kampanji se je res veliko govorilo o tem, da bi bile potrebne v upravi določene spremembe. Logično je tudi, da novi župan vsaj del kadra zamenja, vendar na začetku ne bo korenitih sprememb, saj nikakor ni moj prvenstveni cilj menjati kadre. Bistveno je, da se delavci izkažejo s svojim delom in ga opravljajo strokovno in korektno. Pa tudi prijazno, kar še ne pomeni, da trdim, da občinska uprava do sedaj ni bila prijazna.

Ali se bo na račun sprememb občinska uprava tudi podražila? Navsezadnje naj bi se širila...

Ne, še posebej, ker podžupan svojega dela ne bo opravljal poklicno. Nasploh se mi širitev uprave ne zdi smiselna, a z gotovostjo bom to lahko trdil šele takrat, ko bom opravil kratek pregled. Določena mesta v njej so še vedno nezasedena, kljub temu da so sistematizirana. Tak primer je delovno mesto vodje oddelka za okolje in prostor.

Kako komentirate novo sestavo občinskega sveta, še posebej, ker ste bili sami kar nekaj let v enaki vlogi? Se nagibate h koalicijskim povezovanjem ali bolj zagovarjate stališče,

da naj se vsak odloča po svoji vesti in prepričanju?

Sama sestava občinskega sveta je pestra, sestavljajo jo svetniki iz petih različnih strank, vendar ne glede na to pričakujem konstruktivno delo svetnikov. Sam ne izključujem koalicij, zavračam pa idejo, da se naj bi vsak odločal po svoji vesti. Pričakujem namreč, da bo svet deloval v interesu celovitega razvoja Ribnice in bo dal enakomeren poudarek in težo vsem dejavnostim.

A lahko zavoljo tega pričakujemo ustanovitev raznih posvetovalnih teles ali morda strateško-razvojnega sveta?

Strateško-razvojni svet je smiseln le, če bo pokrival vse dejavnosti. Možno je ustanoviti tudi kakšno posvetovalno telo. Vsekakor pa je oblikovanje enega ali drugih potrebno zato, ker se je nujno pogovarjati z ljudmi, ki imajo strokovne izkušnje z določenimi področji. Gre preprosto za to, da se poslušamo med seboj in si ne zapiramo vrat pred idejami. Prav tako ni nikakršne bojzani, da bi strateško-razvojni svet na primer, zaradi svoje vloge, morda celo vodil celotno politiko, saj končne odločitve vedno sprejema občinski svet. Sam se zaradi takšnih posvetovalnih teles ne bi čutil ogroženega.

Kot župan boste tudi predlagali proračun.

Kdaj Vam ga bo uspelo sestaviti in katere investicije naj bi bile najpomembnejše?

Proračun je lahko sestavljen dokaj hitro, večji problem je to, kako hitro se bodo okrog osnutka uskladili odbori in svetniki. Zavedati se je treba, da so določena sredstva v proračunu fiksna postavka in prazprav lahko razpolagamo z njegovim manjšim delom. Obvezani smo končati tudi že začete investicije, med njimi obnova športne dvorane. Vprašanje je, koliko denarja bo sploh še ostalo za nove investicije.

Med tistimi točkami, ki smo jih lahko prebrali v Vašem programu, je večino najbolj presenetila klavnica. Slišati je, da se njeni ustanovitvi protivijo tudi določene politične struje. Sprašujejo se, čemu odpirati klavnico v Ribnici, povsod drugje pa jih zapirajo?

Klavnica ne bi bila industrijska, ampak t.i. vaška klavnica, kjer bi se ljudem ponujala uslug klanja živine. Take klavnice se bodo začele širiti tudi drugje po Sloveniji. Klavnica v Ribnici ne bi obremenila proračuna, saj občina ne bi bila investitor, ampak bi poskušala zagotoviti le primerno lokacijo.

Še ena investicija buri duhove...Jožetu Tanku se je očitalo, da je preveč sredstev vlagal gradnjo športne dvorane in igrišč. Vi ste v predvolilnih soočenjih omenjali, da bo treba obnovo dvorane pospešiti, zato bo verjetno vsaj še leto ali dve v proračunu to pomembna in visoka postavka. Kje vzeti denar, da se bo projekt lahko zaključil? Do sedaj se je namreč za nepredvidene potrebe jemalo ravno iz visoke postavke za obnovo športne dvorane.

To je res in druge investicije bodo še nekaj časa stale na mestu zavoljo izvedbe tega obsevnega projekta. V naši stranki smo poudarjali, da je potrebno začeto investicijo čimprej končati. Morda res ni najbolj modro, da se tako veliko sredstev namenja ravno za izgradnjo centra, a v nasprotnem primeru bi bil projekt še bolj potraten, saj bi bilo vseeno treba skrbeti za vzdrževanje objekta. Vsekakor pa je že sedaj jasno, da bo potrebno profesionalno vodenje takega objekta, saj bo treba tako velika vlaganja tudi ekonomsko upravičiti z dobrim trženjem raznih prireditev.

Oblikovanje ekipe, ki bi jo tvorili gospodarstveniki in oživitve obrtne cone je moj

ALOJZ MARN, univerzitetno izobraženi inženir kmetijstva

Poklicna pot novega ribniškega župana je bila svojevrstna stalnica njegovega življenja, saj je delu v Kmetijski zadrugi Ribnica posvetil vseh svojih 15 let, od pripravnika dalje. Potem ko je bil do leta 1992 zaposlen v kmetijsko pospeševalni službi, je prevzel še delo komercialista, ki ga bo zdaj, z nastopom funkcije župana, tudi opustil. Politične izkušnje si je pridobival v občinskem svetu, kjer je sodeloval dva mandata, vseskozi kot član Slovenske ljudske stranke, ki ga je na letošnjih volitvah tudi predlagala za župana. Z omenjeno stranko je povezan že od vseh njenih začetkov v naši dolini in je pomagal tudi pri ustanovitvi Kmečke zveze v Ribnici, leta 1988. Če si privoščimo še kratek skok v njegovo zasebno življenje, potem vidimo, da je stik z zemljo še vedno del njegovega življenja, saj obdeluje očetovo kmetijo. Županovanje ga bo malo oddaljilo od kmetovanja, ki mu je tudi sicer bolj v veselje. Če posežemo še malo globlje v županovo intimo, potem lahko zapišemo, da je 41-letni Alojz Marn oče dveh dečkov, starih 11 mesecev ter dve leti in pol. Žena Brigita, ki je sedaj zavzeta z delom in vzgojo obeh otrok, je zaposlena v Leku kot kemik-analitik.

prvobitni cilj, ste omenjali v predvolilnih nagovorih, saj želite pridobiti nova delovna mesta in zadržati mlade izobražence. Katera področja bo potrebno spodbujati, da bi se na njih lahko zaposlilo izobražence oz. kateri visoko izobraženi kader bo glede na svoje specifično znanje imel najboljše perspektive? Vsaj kratkoročno gledano...

To je tako kompleksno vprašanje, da ga hitro nikakor ni moč rešiti. Pridobiti bo treba nova delovna mesta, saj lahko le na njihov račun pritegnimo ali zadržimo visoko izobražen kader. Kakšne vrste, je drugo vprašanje. Oživljale naj bi se predvsem obrtne cone, a v njih se bo pretežno zaposlovalo ljudi s srednješolsko izobrazbo, zato bo od posameznih podjetnikov oz. njihovih programov odvisno, koliko bodo pripravljene vlagati v izobraževanje ali zaposlovanje visoko izobraženega in inovativnega kadra. Državne institucije, ki bi lahko zaposlile del izobražencev, bo v Ribnico težko pripeljati. Vsega tega se zavedamo, a vsaj poskusiti moramo zadržati del izobražencev.

V načrtu imate čimprejšnjo izgradnjo doma upokojenecv. Na kakšen način jo je po Vašem mnenju moč pospešiti in v kolikšnem času bi bilo moč ta projekt uresničiti? Se predvideva ista lokacija in enak način gradnje kot je že začrtano ali imate drug predlog?

Gradnji doma starejših občanov bo dan velik poudarek in ponovno bomo v aktivnosti vključili vse tiste ljudi, ki lahko vplivajo na začetek le-tega. Izkazalo se je, da veliko občanov podpira to grad-

njo. Poskušali bomo poiskati tudi domače investitorje, treba pa bo tudi proučiti, katera oblika gradnje bi bila najprimernejša. Ponekod imajo to zastavljeno tako, da posameznik kupi apartma in ga do svoje lastne uporabe oddaja v najem...

Zavzeli se boste za to, da občan ob rojstvu otroka prejme enkratno pomoč občine v vrednosti 50.000,00 SIT. Ta predlog ste pred časom že poskušali spraviti skozi sito občinskega sveta, a ni šlo. Čemu se Vam zdi potrebno uveljaviti takšno podporo, komu je namenjena in od kod bi se vzel potreben denar?

Denar za tovrstno pomoč bo treba predvidevati že ob sprejetju proračuna. Lani je bilo v Ribnici okrog 100 rojstev, tako da bi bil ta znesek ca. 5 mio SIT. Te pomoči bi bile deležne tako družine kot samohranilke, bistvo je denarna pomoč ob rojstvu otroka, s katero občina izrazi pozornost do družine in novega člana občine. V nekaterih drugih občinah je to že ustaljena praksa. Gre seveda za enkratno pomoč in neke vrste socialni moment, ki ga bo treba zaobjeti tudi s pravilnikom.

Ko sta se na ribniškem političnem prizorišču pojavila nova kandidata za župana, so se nekateri zbal, da bi eden ali drugi v primeru izvolitve dajal absolutno prednost svoji stroki. Kljun kulturi, Vi kmetijstvu. Je ta bojazen upravičena?

Ne, nikakor. V interesu vsakega župana bi moralo biti, da skrbi za enakomeren razvoj področij, saj dajanje prednosti enemu lahko negativno vpliva na razvoj. Razen, seveda, če ni bila določena panoga že doslej izrazito podcenjena. Takih strahovi so popolnoma neupravičeni.

Takoj po Vaši zmagi so se pri mnogih občanah in drugih interesnih skupinah začela porajati pričakovanja, da boste Vi, za razliko od bivšega župana, morda zadovoljili njihove želje in potrebe. Že čutite kakšne pritiske?

Za zdaj še ne, ker svojega položaja dejansko niti še nasedel nisem, se bodo pa pritiski verjetno začeli januarja. Lahko rečem, da jih ni bilo niti v predvolilnem obdobju, ker sem se držal načela, da ne dajem praznih obljub. Že vnaprej ne bom na svojih vratih nikogar zavrnil, a vseh želja ne bo možno uresničiti, saj je proračun precej omejen.

Precejšnjo moralno podporo Vam je med volitvami nudil predsednik SLS in minister Franci But, ki se je zavezal, da Vam bo "pomagal po vseh svojih močeh, tudi odpirati vrata do državnih sredstev in programov"...

Pričakujem in prepričan sem, da bo minister izpolnil dane besede, a to bo lahko storil le, če bo občina pripravila dobre programe in projekte, ki bi se lahko potegovali za državna ali evropska sredstva. Prav tako pričakujem sodelovanje z obema poslancema v Državnem zboru, z gospodom J. Tankom in J. Drobničem in nenazadnje z vsemi, ki lahko po svojih močeh pripomorejo k razvoju celotne občine.

Trenutno aktualen pa je prihod praznikov in radovedno vprašanje sledi tudi Vam: kje bo naš novi župan preživel božično-novoletne praznike?

Božično-novoletne praznike bom preživel v krogu svoje družine, samo Novo leto pa bom pričakal skupaj z občani. Ob tej priložnosti bi rad voščil vsem prijetno praznovanje božiča in pa vse dobro v letu 2003.

Alenka Pahulje

VELIKI ORTNEŠKI OLTAR OBNOVLJEN IN RAZSTAVLJEN

Ribnica po 50 letih dobila nazaj imeniten del svoje sakralne dediščine

Preko šest metrov visok in preko tri metre širok je ta veliki baročni mogočnej, ki se je nek daj dvigal v ortneški kapeli. Galerija Miklove hiše ga seveda ni zmoгла zaobjeti s svojimi stenami in stropom, tako da se je na njegov prvi razstavnici dan obiskovalcem ponujal sijoče pozlačen in razstavljen na štiri fragmente. 22. novembra je bil za Ribniško dolino pomemben dan, saj se je v njeno nedrje po štirih letih obnove in po skoraj 50 letih odtujitve vrnil eden od najbolj dragocenih sakralnih zakladov,

Zlati ortneški oltarji potrebujejo prostor. Tak, ki jih bo zmožel sprejeti vse tri in se bodo lahko dvigali proti nebu. Zanje je bil mišljen Marof, ki naj bi bil prenovljen v kulturni center. Kdaj bi to lahko bilo, ne ve nihče povedati. Ve se samo, da obstaja projekt in da so želje...

Na fotografiji (levo) avtorica razstave in predstavnik Ministrstva za kulturo

ki so ga pod vodstvom Lucije Močnik obnavljali mladi restavratorji Oddelka za restavratorstvo na Akademiji za likovno umetnost. Stranska oltarja sta začasno mesto že lani našla v župnijski cerkvi, prižnica pa še ni obnovljena.

Avtorica razstave, Mateja Breščak, je povedala, da izvirno sliko sv. Jurija v boju z zmajem, ki jo nosi veliki oltar, hrani Narodna galerija v Ljubljani. Zlate ortneške oltarje iz 17. stoletja je od leta 1953 čuval Dolenjski muzej v Novem mestu, kamor so bili pripeljani iz ortneške kapele. Kako ubogi, čeprav nedotaknjeni, so bili videti...vsi napol razpadli in zaradi svoje velikosti razloženi po delih kar na tleh, so videli tudi prijatelji Miklove hiše, ki so si pred leti ogledali del domače dediščine. Leta 1999 se je tako s popolno finančno podporo Ministrstva za kulturo začela njihova obnova; velikega oltarja so se restavratorji lotili že oktobra 2000, obnova pa je bila celovita. Ob pregledu oltarjev se je pokazalo, da je potrebna rekonstrukcija obstoječe ornamentike, arhitekturnega ogrodja, krilatih angelskih glav, manjkajočih figur, odstranitev obstoječe poslikave in pozlate ter njuna prenova.

AP

Satanska znamenja pustila sled na cerkvi

V Ljubljani že nekaj let z grafiti onesnažujejo ljubljansko stolnico in prav tako frančiškansko cerkev. To zlobno početje je sedaj vdrlo še na deželo. Tako je iz sobote na nedeljo Kristusa Kralja, 24. novembra, tolpa objestnežev popackala zunanjo stran zidu za župnijsko cerkvijo, v bližini zakristije. Narisali so Hitlerjev kljukasti križ, število 666 in pod to številko še napis "satan".

Apostol Janez je v zadnji knjigi Nove zaveze v skrivnostnem Razodetju (Apokalipsa) spregovoril o krivem preroku in o strahotni zveri (Satanu - hudiču), ki ima število 666.

V zadnjem času se tudi v Sloveniji pojavlja sekta satanistov, ki uporabljajo te hudičeve simbole in s tem razodevajo svojo veliko duhovno revščino. Prirejajo tudi razne obrede, kjer namesto Boga častijo Satana, poglavarja vseh hudičev peklenškega brezna. Ti ljudje so preobjedeni vseh materialnih užikov, krščanska vera jim je največja nasprotnica in zato se pobesneli zaganjajo v njene služabnike - duhovnike, škofe in papeža ter seveda v vernike, ki jih skušajo ustrahovati s svojimi podlimi dejanji.

V primeru, da bomo tem pokvarjencem pustili vso svobodo, bodo nadaljevali s svojim gnusnim početjem. Tako bi naša zares lepa župnijska cerkev dobila zelo klavarno podobo. Skoraj gotovo pa se bodo ti potuhnjeni sodelavci Satana lotili še drugih stavb na ribniškem glavnem trgu in lahko se zgodi, da kar neko jutro zagledate umazani grafit na vaši domači hiši.

Vsi, ki ste doživeli drugo svetovno vojno, dobro veste, kaj so počeli Hitler in njegovi nacistični hlapci in dekle.

Nacizem je propadel ravno zaradi grozljivih in nečloveških dejanj, ki jih je preizkušal na človeku v koncentracijskih taboriščih. Zlikovci, ki so na naši cerkvi risali nacistični križ, bi morali v Dachau (Nemčija) ali v Auschwitz (na Poljskem), kjer bi na lastne

oči videli, kaj so delali nacisti z ujetniki v taboriščih smrti. Morda bi vsaj na teh krajih groze spoznali, kako grdo je njihovo dejanje na naši cerkvi. Za te izgubljene sinove in hčere slovenskega naroda bo treba več in pogosteje moliti.

O tej satanistični dejavnosti sem nemudoma obvestil našo policijo, ki mi je obljubila pomoč. Vabim tudi vse občane, da opazujete sumljive ljudi, ki se predvsem ponoči gibljejo okoli naše župnijske cerkve ali pa se potikajo po ribniškem Gradu, kjer tudi razbijajo in povzročajo škodo, ki jo mora nato občina plačevati iz proračuna. Ob morebitni nevarnosti nam sporočite po telefonu ali pa prijavite neposredno na policijo. Pri razkrinkavanju in odpravljanju hudobije v naši deželi moramo sodelovati vsi ljudje dobre volje. Slovenija naj ostane raj in ne pekel pod Triglavom!

Tekst in foto **Maks Ipavec**

Večer za kmečko mizo

TUDI LASTOVKE SE VRAČAJO V DOMAČE GNEZDO

Domača peč, ljudski napevi in pogovori dolgo v noč so ostali le še spomin

"Smo žene s podeželja glave vkup staknile, da bi vas razveselile..." in nastal je Večer za kmečko mizo, ki naj bi s svojo sproščeno naravnostjo osrečil ljudi in polepšal večer. Tolikšno množico obiskovalcev, ki prostora zase še na stopnicah ni mogla najti, je 29. novembra v dvorani Ideal nagovorila pobudnica prve tovrstne prireditve v Ribnici. Marinka Vesel je tudi predsednica Društva kmečkih žena, ki je v petih letih povežalo že 135 članic. To je pestra oblika srečevanja, saj se nizajo tečaji, izleti, predavanja in marsikatera družabna duša bi si v njem še lahko našla svoje mesto. Vedeti pa mora, da želijo kmečke žene ohraniti našo dediščino, tudi pevsko, in tako so pred kratkim pod strokovnim vodstvom Bernarde Kogovšek ustanovile celo svojo pevsko skupino. Prvič smo te naše ljudske pevke slišali ravno na prireditvi, kjer so se na odru zvrstili še tamburaška skupina Glas iz Sodražice, tri leta mlada Otroška folklorna skupina iz Dolenje vasi, harmonikaši Toneta Lovšina, ljudski pevci iz Boštanj pri Sevnici ter mlada citrarka Mateja Podržaj s Krke. Aktiv kmečkih žena in Kmetijsko svetovalna služba Ribnica sta

želela poustvariti ravno tako vzdušje, kot je bilo nekdaj ob večerih na vasi, ko se je ob topli kmečki peči prepevalo dolgo v noč. Zdaj tega ni več in je ostal le še spomin, a ta je živ in tega je vredno ohraniti. Le tako se ne bo uveljavil refren pesmi 'Bog ne daj, da bi crknil televizor', ki sta ga ob kitari prepevala Nasta in Jernej.

Navdušenja ob vsem videnem in zaigranem ni bilo konca niti tedaj, ko se je bilo treba odpraviti iz dvorane, kajti obiskovalce so gostitelji pospremili s sproščenim prepevanjem domačih pesmi, potem pa jih povabili še na prigrizek. Dobrot, po katerih tako rade sežejo vsake roke, ni manjkalo, postale pa so že stalnica ob mnogih prireditvah po Ribniški dolini. Tako kot so svetla zvezda stalnica postale tudi žene s podeželja, ki medse rade sprejmejo tudi kakšno 'mestno deklino'...V društvu bodo vse enake, zakaj še vedno velja stoletna resnica, ki jo je med drugim zapel dekletom in ženam Metod Jaklič: "Čeprav lase si krajšate, pamet ne podaljša se...Svet okrogel je in vse povrne se..."

Tekst in foto A. Pahulje

Je majhen, komaj petleten, a čigavo oko bi ga lahko zgrešilo, ko je poskušal privleči kovček na oder, se usedel nanj in zaigral na harmoniko? **Matevž Klun** se je bil nanjo naučil igrati šele pred dvema mesecema in harmonika je bila večja od njega, verjemite. Toda ne tako velika, da bi se za njo lahko skrtil pred bučnim aplavdiranjem občinstva, ki tako simpatičnega glasbenega vlozka niti najmanj ni pričakovalo.

Z MIKLAVŽEM V BOŽIČ IN NOVO LETO

To zimo se je poskusilo drugače: v Hrovači se je posadilo 44 smrečic, povabilo 44 razredov in okrasilo celo vas

Pa so nekateri najprej nejeverno zmigovali z glavo, ko so slišali, da se bo v tej naši tako etnološko osveščeni in pristni vasi dogajalo tisto, kar se širom naokoli tako redko dogaja. Ljudem so se odprli različni vidiki razumevanja geste Janeza Škrabca, eden izmed njih pa je tudi ta, da so se v javno dobro združili in povežali interes zasebnika in lastnika Škrabčeve domačije, šole in Vaškega etnološkega društva.

Ugibalo se je, v kakšni podobi bo neki uspelo zaživeti to krstno dejanje, a razkrilo se je šele 5. decembra; vistem deževnem, hladnem, turbobnem Miklavževem večeru. Takrat so zasijale lučke na 44 smrečicah, pripeljanih iz Norveške, kjer so bile vzgojene in sedaj spremljajo vsak korak obiskovalca po Hrovači. Hrovača je popeljala Ribnico v drugačno doživljanje novega leta. Ni dovolj, da se mesto zasveti v lučkah, treba mu je vdihniti novoletno veselje. In kdo bi ga lahko lepše prinesel kot Miklavž, ki je obdaroval otroke v Hrovači, za katere je pripravil kar 1200 daril? Parkeljni so ga skalili le v toliko, da otroci zavoljo strahu, ki so ga utrpeli s prvimi zastrašujočimi glasovi, niso utegnili niti poslušati na humor pripravljene Andreja Rozmana - Roze. A ti črni vražički so mirno opravili svoje poslanstvo; malo vpijta in malo strahu pa, za božjo voljo, le ni odveč! Vaško etnološko društvo, ki mu s svojimi sponzorskimi sredstvi pogosto

pomaga Janez Škrabec, pobudnik letošnjega okraševanja smrečic, je še enkrat izpolnilo svoje poslanstvo: ohraniti tisto domače in tisto dobro, kar je vredno. Prišel pa je nov čas, ki se ga ne sme odrihati, ampak vtakati tja, kjer mu je mesto. Zna biti povezovalac mladega in starega.

Šola je, pa čeprav je bilo to izven njenega letnega načrta, sprejela pobudo Škrabca, direktorja podjetja Riko, in 44 razredov pripravljala na natečaj za najlepše okrašeno novoletno jelko. Vseh 44 razredov ribniške osnovne šole in dveh podružničnih, Dolenje vasi in Sušja, je v času likovnega pouka izdelovalo novoletne okraske, ki bi lahko njihovo lastno smrečico napravile toliko prepoznavno, da bi jo morda kot nagrado izbrala celo komisija. Morali bi jih videti, ko so prihajali v Hrovačo. Množica učencev se je vila po njej, hitela k svojim smrečici in obešala izvirne okraske iz lesa, papirja in še česa. Sem ter tja je bilo celo slišati navijače: "Dajmo 1. c, dajmo 1. c, dajmo 1. c...!"

Pa se je iz drugega konca zaslišalo: "Prvčki so najlepše okrasili. Bi jim bilo treba zrušit' smrek'ce." Tekmovalnost in ustvarjalnost sta bila tudi tista dva motiva, ki ju je porodila želja Janeza Škrabca po okrasitvi smrečic. "Upam pa tudi, da bodo zdaj tako Ribničani kot morda Ljubjančani hodili na promenade v Hrovačo in uživali v božično-novoletnem vzdušju." Škrabcu je pripadla tudi čast, da je razglasil ocene petčlanske komisije, ki ni imela lahkega dela. Odločali so se zato bolj za tiste okrasitve, ki so se ozirale v preteklost in na našo suhobarsko dediščino. Tako je zmagal 8. d, ki je v les vžgal novoletne motive, za nagrado pa ga podjetje Riko, generalni pokrovitelj natečaja, pošilja v Gardaland. Kar pet razredov pa si je kot drugovrščenih prisluzilo izlet v Kekčevo deželo. Ostali? Nekaj razočaranja je gotovo bilo, zakaj tekmovanje sproži tudi pričakovanje. Natečaji imajo to nevhvaležno vlogo, da izbirajo in izberejo. Morda pa komu pade v glavo prihodnje leto boljša zamisel, k čemur je spodbudil tudi organizator akcije, ki je bila deležna tudi pozornosti nacionalnih medijev.

Po Hrovači se sprehajala A. Pahulje

RAZŠIRJAMO OBZORJA KOŠČEK PO KOŠČEK S ŠVEDSKE

Spomine zapisuje Alenka Pahulje

Na pot ne smeš nesti pričakovanj. Samo tako ostaneš odprt in dovzeten za vse, kar ti bo tisti trenutek namenjeno. Iti v Skandinavijo in ne vedeti, kam prihajaš, pa bi bilo vendarle nekoliko heretično v času, ki se duši v informacijah. Da je drugačna, so govorila druga usta in videle druge oči. Kako ne bi bila, ko pa jo je morje odrezalo od celine in jo obdalo s posebnostmi, ki kontinentalnega človeka zlahka povedejo v drug svet.

Počasi bo spomin skrbno izbral tisto, kar bo vedno kot prvo ponudil v obujanju podobe na severno švedsko deželo, kamor se je v začetku oktobra po priložnost za sodelovanje napotila ribniška delegacija.

Oko ne bo pozabilo barvitosti hišic, še posebej ne tiste tradicionalne okrasno rdeče barve, ki so se je domačini morda že nekoliko prenasitili, nas pa, ki smo toliko časa živeli v sivini, prevzame. In tiste hišice, četudi stojijo v ravni vrsti velikega mesta, imajo preko celega dne odgrnjene zavese. Njihovi stanovalci, ki na jugu Evrope veljajo za bolj zdrte ljudi, saj jih na to napeljuje ostra klima, se ne skrivajo pred pogledi sosedov. Goli firbec nas tujcev se je potešil že ob prvem začudenju. Drugi dan ni nikogar več motilo, še manj vznemirjalo gledati sosedu pri zajtrku in zgodnjih jutranjih opravilih. To je pač njihov način. Le zvečer je roka tujca raje sklenila robove zavese...Vajeni nismo tudi njihovega tikanja, ki je skorajda uzakonjeno od 60. let dalje. Samo kralj je izvzet. Druge ljudi razne titule in naslovi ne obremenjujejo. Namišljene pregrade na Švedskem gladko padejo. A ko ne bi poznali pregovora...ni vse zlato...bi verjeli vsemu, kar vidimo. Pa so nas opozorili tisti, ki jim je Švedska dlje časa dom kot le teden dni. "Vraga, pa taka demokracija, ko še alkohola ne moreš kupiti, kjer bi ga želeli!"

Pluli smo preko Baltika, da bi prispeli do Landskrone. Medtem ko nas Jadran potegne vase s svojo nebesno modrino, belo peščino in smaragdnimi zalivi, Baltik pusti človeka hladnega. Vendar se ga dotakne. Potem ko čutiš

sivorjavo globino pod motnimi valovi, z višine plavajočih hiš, postaneš tih. Postaneš natanko tak kot množica vsakodnevnih potnikov na sodobnih in urejenih trajektih, ki plujejo po jesenski Skandinaviji. S palube te prežene veter, a vendar moraš nanjo, da vidiš, kakšna obala se približuje tvojemu koraku. Najprej danska. Če ljubiš ravnino, potem Dansko vzljubiš. Tako nevsiljiva je, odprta vsakršnemu pogledu in zavajajoče mila. Za pot na sever smo si izbrali smer, ki nas je dvakrat napotila na trajekt: iz Rostocka nas je morje spremljalo dve uri in petnajst minut; z danske obale na švedsko pa za borih 15 minut skorajda ni imelo smisla usedati se na čudovito razgledno panoramsko točko na trajektu. Še manj nakupovati, poskušati morske prigrizke, polzeti po trajektu ali poplesavati nad valovi, ki na Baltiku usmerjajo hojo.

Najprej Helsinborg, Švedska. To jugozahodno pristanišče združuje 118.000 ljudi. Eno večjih mest, ki ga na skrajnem jugu prekosi le še Malmo. To mesto ima še eno mesto, 'mesto ob vodi', kot domačini imenujejo največji kulturni objekt, velik za 16 nogometnih igrišč. Ustvaril ga je isti arhitekt kot sydneyško opero. Galerija, koncertna dvorana, glasbena šola, gledališče...Vse tako pregrešno veliko, ker Švedska ima prostor, razprostrt na 1500 km daljave in 300 km širjave. Če te tu doli še lahko oplazi morski veter, se 200 kilometrov višje na severu že čudliš oznakam na cesti: Pazi, los! Spremeni se tudi pokrajina. Tistemu Slovencu, ki mu joka duša, kadarkoli stopi na tuja tla, se nenadoma nekaj zdi strašno domače: gozd.

Potem Landskrone...310 Slovencev, kolikor se jih je usidralo v morskem letovišču in vse bolj poznanem športno-rekreacijskem

Šesta podelitev Fordovih nagrad potekala v Škrabčevem skednju S FORDOM DO OHRANJANJA NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Millijon tolarjev za projekt Prirodoslovnega muzeja Slovenije: Kje v Afriki prezimujejo slovenske kmečke lastovke?

Šesto leto že teče, odkar družba Ford Motor Company in Summit Motors Ljubljana d.o.o., uradni uvoznik in trgovec za vozila Ford v Sloveniji, podeljujeta posebne nagrade projektom, ki so v tekočem letu prikazali najboljše načine in projekte za ohranitev naše naravne ali kulturne krajine. Toliko časa je naša država tudi vključena v Fordov veliki svetovni projekt, ki že 19. leto poteka v več kot 50 državah sveta. 22.000 projektov je že bilo narejenih in vanje vpletenih preko 120.000 posameznikov in organizacij, vse pa je bilo podrejeno osnovnemu namenu akcije in nagrajevanja: obarovati Zemljo in njene naravne ter kulturne znamenitosti, je na slovenski podelitvi nagrad 5. decembra v Škrabčevem skednju v Hrovači povedal Hans Schep, predstavnik družbe Ford.

Po strokovnih smernicah obnovljenega Škrabčevega skednja sicer letos niso pripravila na natečaj, vendar si organizator akcije šteje v čast, da lahko podelijo nagrade najboljšim v teh prostorih, je pripomnil Rok Freyer, generalni direktor Summit Motors Ljubljana, in s se s tem javno zahvalil gostitelju Janezu Škrabcu. Ker je Fordov natečaj svojevrstno "izkazovanje partnerstva" med državo in civilno družbo, se je prireditve udeležil tudi minister za okolje in prostor Janez Kopač. Takih navez bi bilo lahko še več, je menil, saj sta trenutno aktivna le Heliosov vodni sklad ter omenjena Fordova nagrada. Dotaknil se je tudi pomembnosti prvo nagrajenega projekta Kje v Afriki prezimujejo slovenske kmečke lastovke?, ki ga je izdelal Prirodoslovni muzej Slovenije. "V Sloveniji se opaža upadanje števila lastovic in sčasoma bo ta vrsta proglašena za ogroženo, zato nam bosta lahko v veliko pomoč vedenje in znanje, kako lastovice živijo." Te simbolne znanilke pomladi po pričevanjih ustvarjalcev projekta bolje povezujejo svet, kot to uspeva ljudem...

Strokovna žirija v slovenski sestavi se je letos odločala med 51 projekti in med njimi kot najboljše izbrala štiri. Dva sta si bila enakovredna: Zbirka stare kmetijske tehnike, naprav in orodij Jožeta Mejača iz Črnuče nad Ljubljano in projekt Obnova Maleričeve hiše v Črnomlju. V prvem primeru gre za izrazit ljubiteljski odnos do varovanja dediščine, preseneča pa, da je

ta obsesna zasebna zbirka kar na robu Ljubljane, je dejal član žirije Janez Bogataj. "V zbirki je celo zelo star primerek Fordovega traktorja, kar kaže na to, da smo bili Slovenci dovzetni za tehnične inovacije."

Maleričevo hišo v Črnomlju, ki je postala hiša domačih in umetnostnih obrti, je obnovila mestna občina Črnomelj. Hiša naj bi namreč predstavljala rokodelske dejavnosti Bele krajine, žirija pa je bila posebej navdušena nad tem, da je Slovenija z njo dobila projekt prenove stavbne dediščine neposredno v mestnem jedru, "ki ima natančen načrt bodočega življenja te hiše."

Tak vzorčen primer je po Bogatajevem mnenju tudi Škrabčev skedenj. Nagrajencem je družba Ford namenila 3 mio SIT, sredstva pa naj bi vložili v nadaljnjo izvedbo projekta. Kriteriji za presojo kakovosti projektov so dobro dodelani, je menil Bogataj, v ospredju pa morata biti ugodno rešeno vprašanje financiranja in jasna vsebinska zasnova. Državne in občinske institucije bi se morale zavedati, da ne morejo kandidirati za Fordove nagrade s projekti, ki so del njihovih rednih dejavnosti, je dodal. Tisti, ki odkrivajo nov vidik, so bolj zaželeni. Med njimi drugo nagrajena podružnična osnovna šola iz Ajdovščine, ki je uspela s projektom Lokavec in čas povezati vse kraje, da bi oživili spomin na vrednote in preteklost.

Tekst in foto Alenka Pahulje

20 let dela z jasno vizijo: POMAGATI SI

20 let že obstaja društvo Sožitje, ki združuje osebe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družinske člane ali skrbnike. Živeti z nekom, ki mu je usoda bržkone z določenim namenom poklonila življenje, vsaj navidez drugačno od večine drugih ljudi, je zahtevno. Od 'skrbnika' zahteva celega človeka, a vsake toliko lahko moč pojenja, znanje se iztroši. Društvo, ki sta ga pred zavidljivimi leti ustanovila Vinko Mate in Majda Vrh, se drži prvotnega namena: povezati ljudi z enakimi težavami in podobnimi potrebami ter jih osveščati pri vzgoji.

Najprej so Ribničani poskusili to idejo izpeljati v medobčinskem društvu Ribnice in Kočevja, a se ni obneslo, je dejal Alojz Lovšin, aktualni predsednik društva. So pa zato morali v svojih začetkih pokazati toliko več samoiniciativnosti. Organizirali so klubsko dejavnost in uvedli delavnice s posebnimi pogoji, leto dni pa deluje tudi skupina za samopomoč. Vikend seminarji in izleti so postali stalnica, enako tudi avgustovska srečanja in pikniki pri Novi Štifi. Pod znamenitim hrastom se je letos družilo 97 članov.

Društvo sicer sedaj šteje že 164 članov, med njimi 67 oseb z motnjami. Največ članov je seveda iz Ribnice, 95 (33 z motnjami), iz Sodražice 29 (9), iz Loškega Potoka pa 23 (9). Varstveno - delovni center nudi svojo pomoč tudi Kočevju, od koder se je v društvo vpisalo 17 ljudi, od tega jih je 7 z motnjami. Sicer pa se v ribniškem VDC vsakodnevno druži in izpolnjuje svoje sposobnosti 22 odraslih oseb, zanje pa skrbijo štirje strokovni sodelavci. Varovanci opravljajo razna enostavna dela za kooperante, kot so sestavljanje, lepljenje, vezanje in zlaganje, posamezniki pa so se pogosto izkazali tudi kot nadvse nadarjeni z veliko mero umetniške žilice. Spomnimo se nanje, še posebej v tem božično-novoletnem času, in kupimo

kakšen njihov unikatni izdelek.

Veliko veselje si bomo napravili. Varovanci VDC pa bi bili bržkone srečni, če bi jim družba uredila pogoje za samostojno življenje, česar se je ribniška lotila pred dvema letoma s projektom izgradnje bivalne skupnosti za 24 oseb. Za napačno se je izkazalo pojmovanje, značilno za pretekla obdobja, češ da je treba osebe z motnjami v duševnem razvoju zadrževati v dobi otroške nedoraslosti. Njihove potrebe so namreč drugačne od potreb majhnega otroka, je na slovesni prireditvi ob jubileju, 7. decembra v Vrtcu, dejal Pavle Smole, ki je pomagal pri ustanovitvi ribniškega VDC. "Uveljavlja se njihovo vseživljenjsko učenje, išče talente in vzdržuje socialne veščine." Bivalna skupnost za ostarele osebe z motnjami, tiste, ki nimajo več živih staršev, ali tiste, ki bi želeli zaživeti samostojno, bo morda dočakala svoj dan, saj je projektant že popravil terminske plane, ki ministrstvu za delo niso ustrezali in jih država zdaj ponovno presoja.

Nove prostore si išče tudi VDC, "čeprav je zadnji dve leti zaželeno, da ostane v najetih prostorih v Lepovčah", je dodala zdaj že bivša tajnica društva Sožitje Majda Vrh. Primerna lokacija naj bi tako bila nasproti stare občine oz. bivša Glasbena šola.

Samo društvo se financira s pomočjo dotacije sorodnega društva iz Ljubljane, z dotacijami podjetij ali posameznikov ter pomočjo občin. Zveza Sožitje povezuje namreč 51 društev in je pravzaprav njihov servis ter "motor, ki spodbuja lokalna društva k uresničitvi programov", je povedala nova predsednica zveze, ga. Šelihova. Dan

poprej kot ribniški člani je svojih 20 let praznovalo tudi 'pobrateno' društvo iz Sežane, tako da je bil razlog za veselja na sobotni slovesnosti toliko večji. Pa tudi dedek Mraz se je spomnil vseh tistih dobrih ljudi, ki so se izkazali celo v plesu. Folklorno skupino iz VDC je komaj 14 dni pred prireditvijo ustanovila Vera Lavriv in se je bila pripravljena pokazati se javnosti. Po 20 letih se je to zgodilo tudi albumu, skupku arhivskih fotografij društva, ki ga je uredila Vrhova. Za ves njen trud pri društvu so se ji letos člani želeli oddolžiti s tem, da so jo predlagali tudi za občinsko priznanje. Ni bila izbrana, vendar je "vredno to, da ste pomislili name", se jim je za pozornost zahvalila Vrhova.

Jubilej spremljala A. Pahulje

področju Landskrone, je bržkone zato pritegnilo nekaj drugega. Tam ni gozda, še skoraj samoniklega drevja ne; sprehajalne poti se vijejo ob morju. Tam, kjer prebiva 38. 500 prebivalcev, vedno pihlja; zdaj, pozimi, oster piš zarezaje v lice. Sneg zapade šele v drugi polovici zime. A dom je dom. Nekateri rojaki so si bili po sili politično-ekonomskih razmer v naši državi tu že pred desetletji poiskati novo ognjišče, bolj prijazno kot zna biti tisto v lastni domovini. Kot sestre Budja. Avguština iz Prlekije je pred 38 leti v Landskrono prišla na obisk. Ostala. Sestra Jelka ji je sledila dve leti kasneje. Še dve leti sta morali preteči, da so bile sestre 'popolne', ko se jim je pridružila še najmlajša, Olga. Avguština, ki je bdela nad nami, kamorkoli je moral tiste dni iti naš korak, pravi, da jo je Švedska izjemno lepo sprejela. "Lepša dežela mi je za življenje kot pa Slovenija." Dokler bo živa mati v Prlekiji, bo bržkone jasna tudi vsakoletna pot, ki jo želijo sestre prevoziti, da vidijo njen obraz. Toda Švedska jim je s svojo prostnostjo do priseljencev vsadila tudi identifikacijo. Sestre so se popolnoma asimilirale. Njihovi otroci so se poročili s Švedi, podobno asimilacijo pa prostovoljno sprejemajo tudi drugi Slovenci. "Kar je tudi prav," meni Avguština. Zamirajo tudi slovenska društva. Razlog ne more biti v tem, da nimajo koga povezati. Po podatkih, ki jih je v svoji raziskavi zbrala Avguština, živi na Švedskem še 5100 Slovencev prve generacije, torej takih, ki so se rodili v Sloveniji. Razlog je morda v tem, da Švedska priseljencem pusti dihati. Še veliko več. Udobneje lahko živijo že na račun tega, da so se pripravljani učiti švedščino. Gosta Nilsson, 65-letni, sila socialno naravnar župan Landskrone, je dejal, da bi bilo neodgovorno zahtevati od tujcev, da takoj znajo jezik. "To je kruto in nepravilno. V našo deželo so prišli ravno zato, ker so bili v matični deželi nezadovoljni. Kjerkoli živimo, moramo prevzeti odgovornost drug za drugega, drugače ni skupne prihodnosti."

.....
Upanje, da bodo ljudje, ki bodo stanovali v Landskrone, veliko boljše kot kdo drugi, ostaja.

Tistega davnega leta 1413 je kralj Erik vladal takratni Švedski, Norveški

in Danski. Pa je kljub tej širni kraljevini opazil mesto, ki je imelo strateško lego in kot tako primerno za pristanišče. Podelil mu je privilegijsko pismo, s katerim ga je 'blagoslovil' kot mesto. A "v upanju, da bodo ljudje, ki bodo stanovali v njem, veliko boljše kot drugje." Župan ni prepričan, da so prebivalci izpolnili ta visoka pričakovanja, poskušajo pa zadostiti tej dobronamerni želji. Svoje poslanstvo so še posebej vestno izvrševali v letih 1994-96, ko je mesto sprejelo v varno zatočišče kar 2000 priseljencev iz bivše Jugoslavije, največ kosovskih Albancev in Bosancev. Na Švedsko je v tistem času prifežalo kar 60.000 ljudi, šli pa so tja, kjer je bilo veliko praznih stanovanj. Kot na primer v Landskrone, od koder se je konec 70. in v začetku 80. let izselilo ravno okrog 2000 ljudi. Takrat je namreč Landskrona doživela enega najhujših ekonomskih udarcev v svoji zgodovini, ko je švedska vlada odločila zapreti ladjedelnico in z njo 4500 delovnih mest. Še zdaj, več kot 20 let pozneje, je čutili njeno zaprtje, pravijo občinski oblastniki. V njej si je takrat našlo delo tudi 90 odstotkov Slovencev, ki so prišli delat v to mesto in omenjeno ladjedelnico. No, in po tem kolapsu, še nov udarec - beguncev. Landskrona letno zanje namenja 3-krat več denarja kot Ribnica premore proračuna. Tarnanja nad njimi ni, "zakaj begunce rabimo, ker je tu premalo delovne sile," je dejal Nilsson. Od leta 1975 dalje Švedska namreč omejuje dotok delovne sile. Prej se je ta zgrinjala z vsega sveta, in to s precej dobro izobrazbo. Omenjeni begunci pa imajo, ravno obratno, pogosto nižjo izobrazbo, nekateri so celo nepismeni in kot taki težko zaposljiv. Velikokrat morajo ti begunci poprijeti za nižje plačana dela, a svobode jim nihče ne omejuje. V občini, kjer je vsak 4. prebivalec tujec, si lahko tujec. Bolj trpi občinski proračun, ki za socialno letno namenja 12% proračuna, visokega 1,7 milijard kron (1 krona = 25,72 SIT). Od teh 217 milijonov gre kar 80 mio kron za tujce kot pomoč, večinoma brezposelnim. Previsok znesek, ki ga poskuša občina zdaj zmanjšati vsaj na polovico.

Novo branje prihodnjč

SOCIALNO DELO V ZDA IN SLOVENIJI

Brezdomstvo in nasilje v družini

V mesecu juniju letos smo študentke Visoke šole za socialno delo v Ljubljani obiskale Augsburg College v Minneapolisu, ki je mesto dvojček mesta St. Paul, glavnega mesta zvezne države Minnesota - ZDA. Mesti štejeta skupaj ca. 500.000 prebivalcev. Država Minnesota pa meri 224.329 km² in ima ca. 5 milijonov prebivalcev, od tega 50.000 Indijancev. Številni pa so tudi priseljenci iz nerazvitih držav sveta; le-teh število še vedno narašča. Med našim obiskom pa je slovenski maratonski plavalec Strel ravno pričel plavati po reki Mississippi, ki izvira v tej državi.

Naša Visoka šola za socialno delo je pričela z Augsburg koledžem v letu 1996 kontinuiteto mednarodnih poletnih šol, ki omogoča izmenjavo učiteljev, študentov, znanja in izkušenj med obema ustanovama. Poudarek te poletne šole je na varstvu otrok in družine v ZDA in v Sloveniji. Študentke Visoke šole za socialno delo smo tako lani pod vodstvom dr. Leje Šugman Bohinc in dr. Gabi Čačinovič Vogrinčič gostile šest študentk in študenta socialnega dela iz ameriškega koledža. Ameriškim kolegom smo predstavile naša znanja, metode in načine dela ter jim razkazale našo prekrasno deželo. Letos pa smo slovenske študentke pridobivale nova znanja v ZDA.

V štirinajstih dneh smo si ogledale številne socialne ustanove in se udeležile predavanj ameriških strokovnjakov. Teme predavanj in socialne storitve, ki smo si jih ogledale, so bile zelo različne: delo z begunci in z brezdomeci, revščina otrok, delo s pobeglo mladino, internacionalna perspektiva v socialnem delu, skupnostna skrb na področju socialnega dela, homoseksualna problematika, nasilje v družini, problematika duševno prizadetih, delo s starostniki in z indijansko skupnostjo, delo sodišč. Ogledale pa smo si tudi ženski zapor.

Predstavila bi le dve področji socialnega dela, ki so nam ju predstavili v okviru mednarodne poletne šole, to je brezdomstvo in družinsko nasilje. V Sloveniji je brezdomstvo tudi prisotno in se povečuje. Po meni poznanih podatkih je v Sloveniji registriranih približno "vidnih" 600 brezdomcev, od tega polovica odpade na Ljubljano. Večina slovenskih "vidnih" brezdomcev so moški, povečuje pa se tudi število mlajših brezdomcev. Ocenjuje se, da je slovenska populacija brezdomcev redno podcenjena in tudi zato javno "nevidna in neproblematična". Drugih razčlenjenih podatkov o vrstah brezdomcev v Sloveniji doslej nisem zasledila, tudi ne o otrocih brezdomcih.

V Ameriki je brezdomstvo velik problem in je v javnosti temu primerno zelo kritično obravnavano, saj v veliki meri prizadene tudi otroke. Večkrat se zgodi, da družina zaradi revščine izgubi streho nad glavo. Socialna služba poskuša preprečiti, da družine ne bi izgubile doma. Če pa se to že zgodi, poskuša socialna služba tem družinam najti čim

prej začasni dom ali pa jih vsaj začasno namestijo v zavetišče za brezdomece. Socialne ustanove si prizadevajo, da otrokom čim prej zagotovijo varen prostor za bivanje in osebnostni razvoj.

Drugi pogosti vzrok za otroke - brezdomece pa je stiska, v kateri se znajdejo nekatere matere samohranilke. Biti mati samohranilka v ZDA je precej težje kot pri nas. Velikokrat plača samohranilke - delavke ne zadostuje, da bi ta lahko poskrbela za svojega otroka. Tradicionalna, neformalna mreža pomoči (družina, sosede, skupnost) ni tako močna kot pri nas. Ne obstaja neka samoumevnost, da starši poskrbijo za svojo hčer in njene otroke, če je to potrebno. Velik problem imajo dekleta, ki so zanosile že kot mladoletne. Zaradi tega jim pogosto ne uspe končati šole. Brez šole pa težko dobijo dobro oz. kakršno koli zaposlitev. Presenetljivo pa je dejstvo, da je veliko mladoletnih mamic. O kontracepciji se govori veliko manj kot pri nas.

V Sloveniji se o kontracepciji seznanja učence že v osnovni šoli, kar pri njih še zdaleč ni običaj.

Materi pripada tudi veliko manj porodniškega dopusta kot pri nas, mlada mamica ima le tri mesece dopusta, da skrbi za novorojenčka in potem mora nazaj na delo. Če pa je že brezposelna, si mora seveda poiskati službo. Velikokrat se lahko zgodi, da mlada mamica ne najde zaposlitve in ostane z otrokom na cesti. Tudi v takšnih primerih se seveda vključijo socialne ustanove, javne - državne in številne privatne, najpogosteje na prostovoljni bazi v okviru številnih krščanskih cerkva. Tudi v Sloveniji se že pogosto dogaja, da mlade nosečnice, mamice oziroma samohranilke ostajajo brez zaposlitve. Natančnejši podatki o tej problematiki v Sloveniji pa mi za zdaj niso znani.

Druga problematika, ki so nam jo predstavili v okviru poletne šole in se veže na družino, je družinsko nasilje. To je tema, o kateri se tudi pri nas zadnja leta čedalje več govori in odkrivamo vrh ledene gore. Vendar v Sloveniji žal nimamo dolge tradicije pomoči žrtvam ali storilcem nasilja. V zadnjih letih postajajo vse bolj aktivna društva za nenasilno komunikacijo, posvetovalnica za ženske, SOS - telefoni, "varne hiše" ter druge

socialne ustanove, ki poskušajo pomagati trpečim ženskam in otrokom. Veliko na tem področju pa že naredijo tudi centri za socialno delo in policija. Le-to se poskuša čim bolj ozavestiti in usposobiti za ravnanje v primerih nasilja v družini, vendar je slovenska zakonodaja še vedno nenaklonjena žrtvam. V Minneapolisu smo imeli priložnost, da si ogledamo socialno službo, ki se s to problematiko ukvarja že sedemindvajset let. Delajo z žrtvami (pretežno so to ženske), otroki in s storilci. Posebej zanimivo se mi je zdelo, kako imajo urejeno področje dela s storilci. Za razliko od nas so storilci skoraj vedno prisiljeni, da se udeležijo terapije, kjer se pogovorijo o njihovem nasilnem ravnanju. Takoj ko policija obravnava nasilje v družini, to sporoči sodišču. V okviru sodišča obstaja enota za zagovorništvo, ki je dolžna vsako žrtev poklicati in se z njo pogovoriti o nasilnem dogodku, njenih pravicah in ji dajati oporo. Sodišče nato nasilnežu naloži kazen, ki največkrat vključuje zaporno kazen in obiskovanje terapevtske skupine. S storilcem skupaj naredijo načrt samoobvladovanja. Pogovorijo se o njegovem ravnanju in o posledicah tega. Prisilijo jih, da razmišljajo o nasilju in o bolečinah, ki jo prizadenejo žrtvi. Imajo tudi možnost, da spregovorijo o zlorabah, ki so jih oni doživeli, saj so bili storilci tudi sami velikokrat žrtve. Ženske in otroke pa učijo, kako naj se zaščitijo pred nasiljem. Jasno jim povedo, da za nasilje niso krivi in da za nasilje nikoli ni opravičila. Ženskam pomagajo, če želijo zapustiti storilca.

Pomagajo jim tako finančno kot psihično. Poskušajo jim pokazati, da nasilje ni nekaj, kar bi bile dolžne prenašati in si prizadevajo usposobiti žrtve, da bi bile sposobne zapustiti nasilnega partnerja.

V veliko veselje pa nam je bilo, ko smo obiskale slovenski narodni dom v Chisholmu. Slovenski izseljenci so nam pripravili pravo slovensko pojedino. Tam sem srečala tudi Ribničanko, gospo Ronnie Boucher, po poreklu iz Prigorice. Bila je seveda zelo vesela in mi je poslala tudi slike s tega srečanja.

To je bil le kratek utrinek iz celotnega programa, ki so nam ga pripravili skupaj s profesorji ameriški študentje. Poletna šola mi je prinesla veliko novega znanja, izkušenj, vpogled v praktične metode dela, pa tudi veliko novih prijateljev. Ameriški študentje so bili čudoviti gostitelji, ki so se zelo trudili, da bi nam čim več pokazali.

Na koncu bi se rada zahvalila obema sponzorjema, ki sta mi omogočila udeležbo na poletni šoli v ZDA, to je, Občini Ribnica in podjetju Inotherm d.o.o., Prigorica.

Tina Mihčič

Spoštovani!

*Vsako leto enkrat mine,
ostane nam le tisto,
kar smo dobrega naredili ali lepega
doživeli.*

Naj bo tako tudi v letu 2003!

Kmetijska svetovalna
služba Ribnica

Vsem ljubiteljem
rokometu, sponzorjem,
donatorjem in
občanom, ki ste nam
stali ob strani v izteka-
jočem se letu, želimo
vesele božične
praznike in srečno
letu 2003.
Bodite z nami tudi v
prihajajočem letu!

Rokometno društvo
Inles-Riko

BOŽIČNO VOŠČILO

*"Sveta noč, blažena noč! Prišla je nam
pomoč. Dete božje v jasliah leži, grešni zemlji
radost deli; rojen je Rešenik." Vsem ljudem
dobre volje v naši občini naj podari letošnja
sveta noč tisto veselje in radost, ki so jo nosili v
srcu pastirji na betlehemske poljanah, ko so
jim angeli sporočili, da je rojen Odrešenik
človeka - Jezus, ki je največji prijatelj našega
življenja. Mir svete noči nosimo v svojem
srcu in ga vsak dan novega leta 2003
podarimo sočloveku v naši bližini!*

Maks Ipavec, župnik

*Želimo
vam vesele božične
praznike, v novem letu 2003 pa
obilo uspehov, radosti, čim več jasnih
razgledov in varnih korakov ter lepih in
doživetij polnih trenutkov v naravi! Pa spoz-
najte kakšnega novega prijatelja in vsaj enkrat
v letu pojdite tja, kjer še niste bili! Srečno!
Ob letu, ki se izteka, se želimo tudi zahvaliti.
Vsem, članom in drugim, ki ste nam pomagali pri našem delo-
vanju, bodisi pri organizaciji in pripravi raznih projektov,
pohodov, z vodenjem, dežuranjem v koči bodisi z vzpodbu-
janjem in z udeležbo na naših akcijah, izletih, krožkih...
ali pa ste nam priskočili na pomoč celo finančno in
materialno. Hvala!*

PLANINSKO DRUŠTVO RIBNICA

N.Si **Nova Slovenija** **Krščanska ljudska stranka**

*Vsak od nas je po svojih
močeh zavezan za delo-
vanje v javno korist,
zlasti pa tisti, ki smo se
odločili za politično ude-
jstvovanje.*

*To od vseh nas terja
določeno mero požrtvo-
valnosti in srčnosti, zau-
panja in spoštovanja
dane besede. Je pot, ki
zanesljivo vodi k cilju.
Voščimo vam blagoslo-
vljene božične praznike, v
prihajajočem letu pa
veliko uspehov in bogatih
doživetij.*

OO NSi Ribnica

SDS

Spoštovane občanke in občani!

*Božični in novoletni
prazniki naj vam prinese-
jo notranjega miru in
družinskega veselja.
Naj se vam uresničijo
vaše najbolj skrite želje in
vaša srca naj napolnijo
toplina, ljubezen in
razumevanje.
Blagoslovljen božič ter
srečno in uspešno novo
letu vam želi*

SDS - Občinski odbor Ribnica

SLS.

Slovenska ljudska stranka

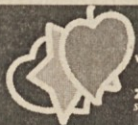
**Cenjani občani,
spoštovane občanke!**

Najlepše se vam zahvaljujemo za številčno podporo našemu županskemu kandidatu in mu tako zaupali mandat za štiriletno vodenje naše občine. Velika podpora zavezuje k veliki odgovornosti, in prepričani smo, da bomo s strpnim, strokovnim in povezovalnim delom skupaj dosegli zastavljene cilje.

Ob zaključku koledarskega leta pa vsem voščimo lepe in blagoslovljene božične praznike.

Naj se lepota božične noči razlije po vaših domovih in družinah, novo leto 2003 pa naj bo leto miru, sreče, razumevanja in novih priložnosti v življenju.

OO SLOVENSKE LJUDSKE
STRANKE
RIBNICA

www.zlsd.si

ZDRUŽENA LISTA
socialnih demokratov

Z zadovoljstvom pričakujemo Novo leto 2003.

Veselim se tesnega sodelovanja s partnericami v novem občinskem svetu Občine Ribnica.

Vesele božične praznike ter srečno in zdravo novo leto želimo vsem občankam in občanom ter vsem Ribničanom po širnem svetu.

OO ZLSD

DRUŠTVO PODEŽELSKIH ŽENA RIBNICA

*Ko se prižejo praznične luči
sredi bele, mrzle zime,
prijateljstvo ogreje nam dlani,
in želja vzpne se iz srca v višine..*

*Vse, kar je slabo, z novim letom naj zbledi,
vse, kar je lepo, naj raste in cveti,*

vse, kar je dobro, naj vekomaj ostane, naj v miru sreča nežno vas objame!

Spoštovane članice društva!

Naj vam in vašim družinam vse te drobne stvari prinesejo radost in mir v srca ter jih napolnijo z milostjo, upanjem in močjo za zdravo in uspešno leto 2003, ki prihaja.

Marinka in Vladka

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo tudi vsem našim sponzorjem: Blesk d.o.o. Dolenja vas; Košček d.o.o.; Klun Jože- Peskokop; Rigler Janez-peskokop; Trgovina Tijana; Pizzerija Harlekin; Leokom d.o.o.; Riko Kor d.o.o.; Transport Danilo Zobec, Dane; Gostinstvo in turizem Pugelj; Gostilna Uršnjak; Gostilna Tušek; Cvetličarna Špela; Drogerija M; Maxiles Ribnica; Trgovina Mak; Siples- Janez Prijatelj, Velike Poljane; JSKD RS izpostava Ribnica; Restavracija Krona; Šiviljstvo Šmalc Magda; Grafit d.o.o.; Riko d.o.o. Ljubljana; SLS, Občinski obor Ribnica; Franc Košir, Kot; Stanislav Škrabec, st., Hrovača; Alojz Marn, Ribnica; Franci But, Nemška vas; Jurij Rudež, Ribnica; Dušič Tone, Breže; Cvetličarna Požar in medijski sponzor R-Kanal. **Voščimo jim zdravo in uspešno poslovno leto 2003.**

VAŠKO ETNOLOŠKO TURISTIČNO DRUŠTVO HROVAČA

VAŠKO ETNOLOŠKO TURISTIČNO DRUŠTVO HROVAČA

se zahvaljuje naslednjim donatorjem:

RIKO Ljubljana, d.o.o., INOTHERM, d.o.o., ARTS, d.o.o., ŽITO, Grajske pekarnice, TURISTIČNO DRUŠTVO Ribnica, TRDAN JANEZ, s.p., GRAFIT, d.o.o., OOO Ribnica, LOVŠIN JANEZ, s.p., HERBBY, d.o.o., PETEK TRANSPORT, d.o.o., BLESK 2, d.o.o., LAST SL, d.o.o., RIGLER JANEZ, s.p., VIRANT, d.o.o., RISTRO, d.o.o., MABOLES, d.o.o., KOVING, d.o.o., TISKARNA LINEAR, LEOKOM, d.o.o., HARLEKIN TRADE, d.o.o., MIZARSTVO TANKO, KUSS, d.o.o., ESAD ČATIČ, s.p., ČEŠAREK BOŠTJAN, s.p., UNION, ZGONC, s.p., PRODAJALNA 107, ANDOTEHNA, d.o.o., GRČA, d.d., PPE, Ribnica, PROPAGANDA, d.o.o.

.....saj ste s prispevanimi sredstvi in z dobro voljo pripomogli, da smo bogatili dogajanje v Ribniški dolini.

Zahvaljujemo se tudi pobudniku in donatorju **g. Janezu Škrabcu, učencem in učiteljem OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica s podružnicama Dolenja vas in Sušje**, ki ste vas odeli v praznično razpoloženje.

**ČLANI VAŠKEGA ETNOLOŠKEGA DRUŠTVA HROVAČA
ŽELIMO VSEM OBČANOM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO 2003, V UPANJU, DA SE BOSTE TUDI
V PRIHAJAJOČEM LETU RADI DRUŽILI Z NAMI!**

PROMOCIJA ZDRAVJA IN PREPREČEVANJE KRONIČNIH BOLEZNI

Kronične bolezni, med katere štejemo bolezni srca in ožilja, rak, sladkorno bolezen, debelost, bolezni obrabe kosti in sklepov, osteoporozo in druge, so veliko breme sodobnega sveta, zdravstva in državnih blagajn. Zaradi njih ljudje v razvitem svetu in vse bolj tudi v državah v razvoju množično obolevajo. Bolezni so pogosto vzrok nezmožnosti za delo, invalidnosti, umrljivosti ter tudi slabše kvalitete življenja.

Skupno za kronične bolezni je, da jih v veliki meri pogojujejo in pospešujejo razvade, nezdrav življenjski slog sodobnega časa, kot so kajenje, pretirano pitje alkohola, nezdrava prehrana, telesna nedejavnost in stres. Te razvade so pogosto posledica stiske sodobnega človeka, pomanjkanja časa, socialne stiske ali tudi pomanjkljivega znanja o škodljivosti razvad in o pomenu ter vsebini zdravega življenja. Znanje o pomenu zdravega življenja in o škodljivosti razvad je prvi pogoj za spremembo tveganega vedenja. Po navodilu Ministrstva za zdravje smo v letošnjem letu v ambulantah splošne medicine izvajali preventivne zdravstvene preglede odraslih. Pravico do preventivnega zdravstvenega pregleda imajo moški v starosti 35 do 65 let in ženske od 45 do 70 let. Tisti opredeljeni posamezniki, ki so družinsko obremenjeni z boleznimi srca, povečanimi maščobami v krvi in sladkorno boleznijo pa že pred to starostjo in nato ponovno vsakih pet let.

Namen preventivnih pregledov je nadzor nad zdravjem ljudi, odkrivanje ogroženosti za kronične bolezni in ustrezno ukrepanje, odkrivanje dejavnikov tveganja za tiste bolezni, ki so preprečljive v okviru prevzemanja zdravih življenjskih navad in opuščanja razvad. Če zdravnik ugotovi ogroženost in za to potrebno zdravstveno vzgojo, napoti bolnika v eno ali več zdravstveno-vzgojnih delavnic, ki se izvajajo v ZD Ribnica.

Cilj zdravstvene vzgoje je vzpodbuditi posameznike ali skupine prebivalcev, da bi začeli aktivno skrbeti za svoje zdravje. Zdravstveno-vzgojni programi naj bi vam pomagali oblikovati znanja, stališča in vedenjske vzorce za zdrav način življenja in pomoč pri spreminjanju življenjskega sloga.

Program zdravstvene vzgoje obsega:

Zdravstveno - vzgojna predavanja

- zdrav življenjski slog
- dejavniki tveganja (povišan krvni tlak, holesterol, krvni sladkor)

Delavnice:

- delavnica zdrave prehrane
- delavnica zdravega hujšanja
- delavnica za telesno dejavnost
- delavnica za opuščanje kajenja

Vodenje teh delavnic zahteva dodatno usposabljanje zdravstvenih delavcev, zato vseh še ni mogoče izvajati. Z nekaterimi smo že pričeli, z ostalimi pa bomo postopno v naslednjem letu. Potrudili se bomo, da vam bodo na voljo nova spoznanja in pomoč pri ohranjanju zdravja, spreminjanju nezdravega življenjskega sloga in povrnitvi zdravja.

Pričakujemo, da boste to možnost izkoristili in se odzvali vabilu, kajti skrb za zdravje je prvenstvena naloga in odgovornost vsakega posameznika.

Alenka Novosel, dipl. med. sestra
ZD dr. Janeza Oražma Ribnica

Obvestila o aktivnostih kmetijske svetovalne službe

Zimsko obdobje je še vedno namenjeno strokovnemu izobraževanju za vse, ki jih naše teme zanimajo in jim koristijo. Tudi letos vas vabimo, da se predavanj udeležite. Prosili bi vas, da se za posamezni sklop prijavite na telefon 8361 - 927.

Zaradi zmanjševanja stroškov nekatera predavanja združujemo, zato je napisan tudi datum za tiste, ki želite slišati kaj več o silažni koruzi in pridelavi krompirja.

1. Ocenjevanje domačih sokov

V zadnjih letih organiziramo poleg ocenjevanja domačih salam tudi ocenjevanje sokov. To predavanje je izredno koristno za vse, ki doma pripravljate sok iz jabolk ali kakšnega drugega sadja. Če želite tudi letos oddati svoj izdelek in ocenjevanje ali pa se udeležiti komentarja, kar je vedno povezano s kratkim predavanjem, kako pripraviti dober in kvaliteten sok, se nam pridružite in prijavite.

Stroške organizacije ocenjevanja domačih sokov nam je do sedaj pokrila Občina Ribnica (plačilo dvorane in predavatelja) in upam, da bo tako tudi v bodoče.

Glede na število prijav bomo organizirali ocenjevanje domačih sokov in vas tudi seznanili o kraju in času. Ocenjevanje poteka pod šifro in je anonimno.

2. Tehnologija pridelave koruze

Predavanje bo organizirano v Grosupljem, in sicer 27. marca 2003. Za dodatne informacije smo vam na voljo.

3. Tehnologija pridelave krompirja

Predavanje bo organizirano v Vidmu 4. februarja 2003. Na tem predavanju boste slišali o tehnologiji pridelovanja krompirja in predstaviti novih sort krompirja.

4. Predavanja za vse, ki so se vključili v program SKOP, in sicer program sonaravna reja - REJ

V letošnjem letu se je v občini Ribnica vključilo v program sonaravne reje domačih živali (REJ) 208 kmetij. V program prestrukturiranje reje domačih živali (ZVE) pa 211 kmetij. Zaradi tako velikega števila bomo organizirali predavanja v januarju štirikrat. Četrto predavanje je namenjeno tistim, ki se predavanja v času, ko so bili vabljeni, iz opravičljivih razlogov ne bi mogli udeležiti. Kako bomo posameznike vabili, se še dogovarjamo (ali po abecedi ali po posameznih vaseh). Čakamo pa tudi na

vaše predloge. Vsa predavanja bodo v gostilni Mihelič, v gornjih prostorih.

1. v sredo, 8. 1. 2003
2. v četrtek, 9. 1. 2003
3. v sredo, 15. 1. 2003 in
4. v četrtek, 16. 1. 2003 - za vse, ki se iz opravičljivih razlogov niste mogli udeležiti predavanj v prejšnjih terminih.

5. Nadaljevalni ekološki tečaj

Organiziran bo tudi v Ribnici, 14. marca 2003. Teme bodo naslednje: Obrazložitev pogodbe in potrebne evidence, Najpogostejše napake v letu 2002 in Prehrana domačih živali v ekološkem kmetovanju. Za dodatne informacije smo vam na voljo.

6. Varstvo pri delu

Informativno izobraževanje bo v februarju.

7. Demonstracija obrezovanja sadja

Organizirali jo bomo v marcu. Zaradi visoke udeležbe na prikazu obrezovanja sadja že nekaj let organiziramo demonstracijo v Goriči vasi. Če želite imeti prikaz kje drugje, nam sporočite željeni kraj.

8. Pridelovanje zelenjave in zelišč

Že nekaj let imamo organiziran krožek pridelovalcev zelenjave in zelišč. Če se zanimate tudi vi in imate možnost pridelave zelenjave in zelišč, se prijavite na sestanek, ki bo verjetno v decembru ali takoj v začetku januarja. Pogovorili se bomo o pridelovalni sezoni, ki je pred nami.

9. Občni zbor govedorejskega društva in strojnega krožka

Kot vsa leta doslej vas bomo povabili na občni zbor govedorejskega društva. Prav tako pa na občni zbor strojnega krožka "Urban". Na teh zborih bomo imeli tudi strokovna predavanja.

Kmetijska svetovalna služba
Irena Šilc

OGLAS

Kmetija "GORNİK", Franc Petek, Hrovača 36, ponuja meso mladega goveda. Žival je vzrejena na sonaravni kmetiji.
Telefon: 8362-228

OBČINA RIBNICA objavlja na podlagi 22. člena Pravidnika o dodeljevanju sredstev za pospeševanje razvoja gospodarstva v občini Ribnica (Ur.l. RS, št. 37/98,52/99) naslednji

RAZPIS ZA POSPEŠEVANJE RAZVOJA GOSPODARSTVA V OBČINI RIBNICA

I. Sredstva za podjetniško izobraževanje in svetovanje

1. Razpisana so nepovratna sredstva občinskega proračuna v višini 4.000.000 SIT.

2. Sredstva so namenjena za sofinanciranje:

- Izobraževanja vodilnih in vodstvenih kadrov ter redno zaposlenih delavcev v podjetjih, ki izvajajo svoje projekte ali poslovne načrte za svojo preno.
 - Specialistično svetovanje pri sprejemanju poslovnih odločitev.
3. Oba namena izobraževanja se sofinancirata v višini do 30% načrtovanega obsega potrebnih sredstev za izobraževanje oz. svetovanje.
4. Sredstva za podjetniško izobraževanje in svetovanje lahko zaprosijo samostojni podjetniki, gospodarske družbe in zadruga s sedežem dejavnosti na področju občine Ribnica.

5. Vloga za sofinanciranje mora vsebovati:

pod a):

- osnovne podatke: ime in priimek oz. naziv vlagatelja, naslov vlagatelja, šifro dejavnosti, opis dejavnosti, davčno številko,
- program izobraževanja za leto 2002 in poslovni načrt,
- potrdilo o plačanih stroških izobraževanja,
- izjavo, da program ni financiran iz državnih virov.

Pod b)

- osnovne podatke: ime in priimek oz. naziv vlagatelja, naslov vlagatelja, šifro dejavnosti, opis dejavnosti, davčno številko,
- podpisano pogodbo o izvajanju svetovalnih storitev,
- poročilo o opravljenem svetovanju, podpisano od uporabnika in izvajalca,
- dokazilo o plačilu uporabnika svetovanja,
- dokazilo o strokovni usposobljenosti svetovalca za prijavljeno področje svetovanja in reference o opravljenih svetovanjih na specializiranem področju,
- izjavo, da program ni financiran iz državnih virov.

6. Rok za vložitev prošnje je 30 dni od dneva objave v Rešetu.

7. Vloge z ustrežno dokumentacijo pošljite na Občino Ribnica, Oddelek za gospodarstvo in kmetijstvo, kjer dobite tudi vse potrebne informacije (tel. 837-20-25).

8. Sklep o odobritvi sredstev bodo vlagatelji prejeli v 8 dneh po obravnavi vlog.

II. Sredstva, namenjena udeležbi ribniških podjetnikov na mednarodnih sejmih

1. Razpisana so nepovratna sredstva občinskega proračuna v višini 1.000.000 SIT.

2. Sredstva so namenjena sofinanciranju udeležbe na mednarodnih domačih in tujih sejmih v letu 2002.

3. Do sredstev so upravičeni nosilci sejemske predstavitve, ki so lahko gospodarske družbe, zadruga in samostojni podjetniki. Nosilec se mora na sejmu samostojno predstaviti, biti organizator sejemske predstavitve, in ne samo udeleženec sejma.

4. Predmet sofinanciranja niso sejmi, kjer je bila organizator ali soorganizator sejma Občina Ribnica.

5. Sofinancira se 50.000 SIT za posamezen sejem.

6. Zahtevku za sofinanciranje sejemske udeležbe je potrebno priložiti:

- Osnovne podatke o vlagatelju ter njegovem poslovanju.
- Program sejemskih dejavnosti za leto 2002.
- Dokazila o plačanih stroških, nastalih v zvezi z organizacijo sejma.
- Izjavo, da sejem ni bil sofinanciran iz drugih virov.

7. Rok za vložitev prošnje je 30 dni od dneva objave v Rešetu.

8. Vloge z ustrežno dokumentacijo pošljite na Občino Ribnica, Oddelek za gospodarstvo in kmetijstvo, kjer dobite tudi vse potrebne informacije (tel. 837-20-25).

9. Sklep o odobritvi sredstev bodo vlagatelji prejeli v 8 dneh po obravnavi vlog.

OBČINA RIBNICA

Na podlagi sklepa Občinskega sveta Občine Ribnica z dne 15.10.2002 Občina Ribnica, Gorenjska cesta 3, razpisuje

JAVNO DRAŽBO ZA PRODAJO NEPREMIČNIN,

ki bo v torek, dne **21.1.2003**, s pričetkom ob **12. uri**, v sejni sobi Občine Ribnica, Ribnica, Gorenjska cesta 3.

I) Predmet prodaje je trisobno stanovanje št. 10 v II. nadstropju, na Knafljevem trgu 13, v Ribnici. Nepremičnina ni vpisana v zemljiško knjigo.

II) Izklicna cena znaša 10.859.960,00 SIT. Najnižji znesek višanja je 30.000,00 SIT.

III) Varščino v višini 10 % izklicne cene je treba plačati pred javno dražbo, celotno preostalo kupnino pa mora uspeli dražitelj plačati v osmih dneh od dneva sklenitve pogodbe.

IV) S potrdilom o plačilu varščine se dražitelj izkaže pred začetkom dražbe. Varščino je treba plačati na transakcijski račun Občine Ribnica št.: 01304-0100005476 ali pri bla-

gajni Občine Ribnica, Gorenjska cesta 3. Varščina se uspelemu dražitelju vračuna v kupnino, ostalim udeležencem pa se vrne brez obresti najkasneje v treh dneh po javni dražbi.

V) Na javni dražbi lahko sodelujejo vse pravne osebe s potrdilom, da imajo sedež na območju Republike Slovenije, in fizične osebe z dokazilom o državljanstvu. Pooblaščenca pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pooblastilo za licitiranje.

VI) Uspeli dražitelj mora skleniti kupoprodajno pogodbo v osmih dneh po končani dražbi. Če dražitelj po svoji krivdi pogodbe ne podpisuje v postavljenem roku, se šteje, da je odstopil od nakupa, plačana varščina pa zapade prodajalcu.

VII) Davek na promet nepremičnin in stroške notarskih storitev plača kupec.

VIII) Ogljed nepremičnine je možen po dogovoru.

Dotadne informacije lahko dobite na tel. št.: 837 20 27.

OBČINA RIBNICA

POROČILO OBČINSKE VOLILNE

KOMISIJE

O IZIDU VOLITEV ZA ŽUPANA OBČINE RIBNICA NA LOKALNIH VOLITVAH 2002 (2. KROG)

V nedeljo, dne 1. decembra 2002, so bile izvedene lokalne volitve za župana občine Ribnica (2. krog).

V volilne imenike je bilo vpisanih 7081 volivcev. Volitev se jih je udeležilo 5331, od tega 3 po pošti. Volilna udeležba je bila 75,29 %.

Od skupaj oddanih 5331 glasovnic je bilo 140 neveljavnih.

Kandidata za župana sta prejela naslednje število glasov:

Alojz MARN	3072 (59,18 %)
Jože TANKO	2119 (40,82 %)

Za župana je bil izvoljen Alojz Marn, roj. 29. 12. 1961, Jurjevica 9, Ribnica.

Predsednica :
Dragica Abrahamsberg

RAZPRODAJA VOZIL LETNIKA 2002

RENAULT

PONUDBA VELJA DO 31. DECEMBRA 2002

LAGUNA ...
EUROAX*
+ 400.000 SIT

TWINGO...
popust do
200.000 SIT

CLIO...
popust do
200.000 SIT

THALIA...
EUROAX*
+ 250.000 SIT

MEGANE...
EUROAX*
+ 300.000 SIT

SCENIC...
EUROAX*
+ 300.000 SIT

BOJ zvestobe
50.000 SIT

* STARO ZA NOVO

AVTOCENTER
RUFAC d.o.o.

POOBLAŠČENI ZASTOPNIK ZA RENAULT

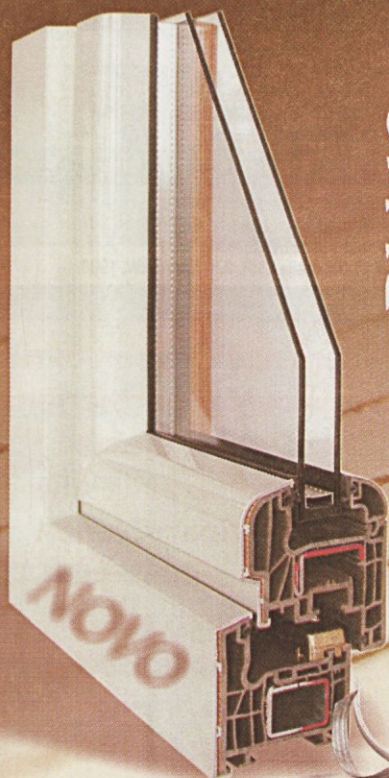
Cesta na Ugar, Ribnica, tel.: 8369-956, 8369-957, fax: 8369-958
Delovni čas vsak dan od ponedeljka do petka od 8-12 in 13-17
Ob Mahovniški c. 3, Kočevje, tel.: 8954-042, 8954-666, fax: 8955-444
Delovni čas: 8 - 12, 13-17, sobota 9 - 12

PVC/ALUMINIJ OKNA

Okna v kombinaciji sodobnih materialov.

PVC profil z aluminijasto oblogo na zunanji strani okna.

Soft design ter bogate možnosti izbire barv in dekorjev.

ct 70 PLUS

notri
PVC dekor

zunaj
ALU obloga

- lesena okna in vrata
- aluminij/ les okna
- pvc okna in vrata
- pvc/ aluminij okna
- aluminij okna in vrata
- polkna, rolete, komarniki

- svetovanje - izmera - montaža - servis
- 5% gotovinski popust
- brezplačen prevoz do 100 km
- ugodni kreditni pogoji TOM+0

inles OKNA
VRATA

INLES d.d.
SI - 1310 Ribnica, Kolodvorska 22

Maloprodaja Ribnica
01 8377 162, fax: 01 8377 331
e-mail: info@inles.si

Želimo vam vesel božič in srečno 2003!

Laserski telefaks F101

AKCIJSKA CENA
89.904,00 SIT +DDV

- Telefaks hitrost prenosa podatkov 33.600 bps
- Fotokopirni stroj 8 strani/min

Laserski telefaks F102

AKCIJSKA CENA
119.871,00 SIT +DDV

- Telefaks hitrost prenosa podatkov 33.600 bps
- Fotokopirni stroj 8 strani/min
- Tiskalnik 8 strani/min
- Optični čitalec TWAIN

Vibor

URADNI ZASTOPNIK IN SERVISER:
VIBOR d.o.o., Brnčičeva 11b, 1231 Ljubljana
tel.: 01/561 33 21, fax: 01/561 12 54
E-mail: info@vibor.si
p.a.: Maribor, tel.: 02/250 29 40

Pooblaščen prodajalec in serviser:
TRIXIN d.o.o., Obrtniška 5, Koper, tel.: 05/625 91 10
SECOP d.o.o., Vojkova 77, Ljubljana, tel.: 01/565 73 80

Pooblaščen prodajalec:
DIGITAL LOGIC d.o.o., Kranj, tel.: 04/236 56 66
TRUECAD d.o.o., Ravne na Koroškem, tel.: 02/821 77 60
BITIS d.o.o., Ribnica, tel.: 01/836 97 90
DZS d.d., Ljubljana, PE po Sloveniji

nashuatec

Hop! Financiranje urejeno
le z osebno izkaznico ...

... nakup pa lažji za 300.000 SIT.

Lupo hop – s servo volanom še bolj okreten in primeren za mestno vožnjo. Ob nakupu vam ostane kar **300.000** tolarjev! Izberete lahko ugodno financiranje z minimalnim 20 % pologom, ki ga omogoča podjetje Porsche Kredit in Leasing SLO, d.o.o. Uredite ga takoj, potrebujemo le nekaj vaših podatkov in vašo **osebno izkaznico!**

Lupo hop

Število vozil in modelov je omejeno.

Tudi za izbirčne.

Bogatejša serijska oprema vozil Golf:

- centralno zaklepanje
- električni pomik stekel spredaj (pri 4-vratniku tudi zadaj)
- električno nastavljeni in ogrevani zunanji ogledali

Golf.

VOZILA NA ZALOGI

VW Polo Basis in Comfortline - akcija**
VW Golf Edition 1.9 TDI, 1.9 SDI, 1.4 - akcija*
VW Lupo Hop 1.0, servo
VW Passat limuzina 1.9 TDI/130 KM Trendline exclusive
VW Passat variant 1.9 TDI/100 KM Trendline
VW Transporter T4 furgon s podaljšano kabino, dmr 2.5 TDI, mehanska klima, (letnik 2001)
*prihranek 270.000 SIT
**prihranek 190.000 SIT

TESTNA VOZILA

VW Polo 1.2, comf., 3 v
VW Passat 1.9 TDI, 130 KM, Trendline exclusive
VW Golf 1.4 edition, 5v
VW Polo 1.9 SDI Comfortline, 5 v, climatronic, elektropaket, ABS

RABLJENA VOZILA

VW Passat variant 1.8 T Trendline
VW Golf 1.4 Comfortline, letnik 1998
Mercedes Benz E-240, letnik 1998
VW LT 35, šasijska SMR, 2.5 TDI/75 kW, 1998

**Vsem našim strankam
in poslovnim partnerjem
se zahvaljujemo
za izkazano zaupanje
in se priporočamo
tudi v prihodnje.
Želimo vam vesele
božične praznike,
srečno, varno
in zdravo leto 2003.**

RANDELJ
AVTOHIŠA

Mahovnik 2, 1330 Kočevje
telefon 01 8951 488, telefax 01 8955 240
e-mail: damijan.randelj@porsche.si
salon in delavnica pon.- pet. od 7. do 18. ure
sobota salon od 8. do 12. ure

Gospodarska
vozila

PORSCHE
KREDIT IN LEASING

BAMBA NEPREMIČNINE Franc TANKO s.p.

Del. čas: od 10 - 17, sob. 10 - 13, Prečna 4a, Ribnica, Tel.: 83 62 101, GSM.: 041 643 004

PRODAMO

HIŠE:

- RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinjskim lokalom in gospodarskim poslopijem, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m², CK, cena 19 mio SIT ali 89.500 EUR.

- KOČEVJE - center, starejša stanovanjska hiša, velikost parcele 1395 m², el., voda, takoj vseljiva, možna zamenjava za stanovanje v Ljubljani, cena 19,7 mio SIT (94.000 EUR).

- LOŠKI POTOK - Hrib, center - stanovanjska stavba, vel. parc. ca 500 m², takoj vseljiva, klas. ogrevanje, el. voda, cena 9,5 mio SIT ali 44.000 EUR.

- RIBNICA - Loški Potok, Mali Log, stan. hiška, 8 x 8 m, vel. parc. ca 200 m², takoj vseljiva, KT, CK, cena 7,7 mio SIT ali 34.500 EUR.

- RIBNICA - Bukovica, starejša stanovanjska hiša - vseljiva takoj, vel. parc. cca 1260 m², cena 8,1 mio SIT ali 36.000 EUR.

- SODRAŽICA - center, starejša stanovanjska hiša - s poslovnim prostorom 37 m² - trgovina in gospodarsko poslopije, vel. parc. 608 m², zemlj. 162 m², klas. ogrevanje, el. voda. Cena za stan. hišo in posl. prostor 12,3 mio SIT ali 58.500 EUR, za gospodarsko poslopije pa 6,8 mio SIT ali 32.500 EUR.

- OSILNICA - Padovo - Kolpa, kmetijska primema za vikend - stan. hiša in nekaj gozda, njiv, travnikov in pašnikov v skupni izmeri 8,5 ha. Cena 9.988.000 SIT ali 44.000 EUR.

- RIBNICA - Sodražica, center, starejša stan. hiša z gospodarskim poslopijem, potrebna adaptacije, dok pridobljena, vel. parc. cca 1668 m², cena 10,95 mio SIT (48.000 EUR).

- LOŠKI POTOK - Gora - Kržeti, stan. stavba, III. gradb. faza z gospodarskim poslopijem in travnikom, v skupni izmeri 2782 m², cena 5,7 mio SIT ali 25.000 EUR.

- STARA CERKEV - Kobljarji, starejša stan. hiša, 8x14m, kompletno opremljena, dve etaži, klasično ogrevanje, vel. parc. cca 1000 m², takoj vseljiva, lepa lokacija, cena 18,9 mio SIT ali 82.500 EUR.

- STARA CERKEV - Kobljarji, novejša stan. hiša, 8x11m, kompletno opremljena, dve garaži, CK ogrevanje na olje, vel. parc. cca 1000 m², takoj vseljiva, lepa lokacija, cena 18,0 mio SIT ali 78.500 EUR.

STANOVANJA:
NOVO V RIBNICI - več novozgrajenih stanovanj v centru Ribnice, cena za m² po dogovoru, rok vselitve približno 4 mesece.

- RIBNICA - center, dvoipol sobno stanovanje 61,21 m², v pritličju, KT, TEL, CK, balkona ni, cena 10 mio SIT ali 44.500 EUR.

- RIBNICA - center, trosobno stanovanje 78,66 m², IV. nadst. TEL, CK, cena 13,1 mio SIT ali 58.000 EUR.

- RIBNICA - center, dvo in polsobno stanovanje 61,21 m², v pritličju, balkona ni, CK, KT, tel. cena 10,0 mio SIT ali 44.500 EUR.

POSLOVNI PROSTORI:
- RIBNICA - center, na Škrabčevem trgu prodamo novozgrajeni poslovno stanovanjski objekt, IV. podaljšana faza, 940 m² neto površine, velikost parcele 748 m², cena 96 mio SIT ali 445.000 EUR)

- RIBNICA - Jurjevica, stanovanjska hiša z gostinjskim lokalom in gospodarskim poslopijem, takoj vseljiva, vel. parc. 1884 m², CK, cena 19,4 mio SIT ali 89.500 EUR.

- RIBNICA - obrtni center Ugar, poslovni objekt, mizararska del. - možnost tudi drugih dejavnosti, vel. objekta 267 m², zemljišče 1444 m², vsa infrastruktura, tel. CK na olje, cena 30,1 mio SIT ali 133.000 EUR.

- KOČEVJE - bivša Oprema - okrepčovalnica v izgradnji v nadstropju, vel. cca 100 m², z ustreznimi prostori, kot jih predvideva zakon o gostinstvu. Cena 10,7 mio SIT ali 47.500 EUR.

PARCELE:
- RIBNICA - Ob ribnikih, kmetijska parc. ca 47 a, cena po dogovoru.

GRADBENE PARCELE:
- RIBNICA - Hrastje, več gradbenih parcel, različnih velikosti, prodamo. Cena 3.200,00 SIT/m², ali 14 EUR/m².

- ORTNEK, več gradbenih parcel, različnih velikosti z lokacijskim dovoljenjem, cena za m² 4.530,00 SIT ali 20 EUR.

VIKENDI:
- RIBNICA - Loški Potok, Mali Log, stan. hiška, 8 x 8 m, vel. parc. ca 200 m², takoj vseljiva, KT, CK, cena 7,7 mio SIT ali 34.500 EUR.

- KOČEVJE - Mačkovec, vikend z gosp. poslopijem, vel. zemljišča 1.160 m², takoj vseljivo, sončna lega. Cena 5,8 mio SIT ali 25.250 EUR.

KUPIMO
HIŠE:
- RIBNICA - okolica, več starejših hiš v Ribnici in okolici kupimo za znane kupce. Cena od 15.000 do 40.000 EUR.

NAJMEMO
HIŠE
- RIBNICA - okolica, najmemo več stanovanjskih hiš, normalni pogoji bivanja.

ODDAMO V NAJEM
POSLOVNI PROSTORI:
- RIBNICA - strogi center, poslovni prostor - trgovina, 75 m², z vsa infrastrukturo, in še tri pisarne, dok. urejena, cena po dogovoru mesečno, vseljivo takoj.

- RIBNICA - center, gostinjski lokal oddamo v najem, kompletno urejen z vsa dokumentacijo, cena po dogovoru.

- RIBNICA - bivši RIKO, posl. prostor v nadst., vel. 429 m², ki zajema sobo 391 m², pisarno 19 m², in garderobo 19 m². Tovarno dvigalo, nos. 1.000 kg, CK, el., voda. Cena najema za m² 3,5 EUR ali 793 SIT.

- KOČEVJE - tri pisarne, opremljene, varovane, v pritličju, vel. cca 63 m², 21 m² in 16 m², CK, vsa dokumentacija - uporabno dovoljenje, cena po dogovoru.

- RIBNICA - center, oddamo VILO na zelo dobri lokaciji za mirne dejavnosti, ca 330 m² koristne površine, vel. parc. 1635 m², cena po dogovoru.

- RIBNICA - Breg, oddamo trgovski lokal z vsa dokumentacijo na frekventni lokaciji, velikost ca 63 m², cena 69.000 SIT, garancija, sprotno plačilo.

STANOVANJA:
- RIBNICA - center, 2 garsonjeri v I. nadstropju stanovanjske hiše, cena po dogovoru.

Urban Pelc s.p.
Škrabčev trg 27,
1310 Ribnica

Veliko sreče in osebnega zadovoljstva med prazniki,
ter uspešno, zdravo in ljubezni polno leto 2003!

MENJALNICA
MIKEL IDEAL CENTER - Ribnica
tel./fax: (01) 83 60 657

\$ odkup in prodaja deviz
\$ odprto od 8" do 18" (non-stop)
\$ hitro opravljene storitve, brez vrst
\$ ugodni tečaji - popusti pri večjih količinah

SREČNO 2003!

**SREČNO IN
USPEŠNO
2003!**

MicroERA

**ODKLEPANJE GSM APARATOV
NA VSA OMREŽJA**

MicroERA Jože Šilc s.p., Merharjeva 3, 1310 Ribnica
Tel.: 8373 116, fax: 8373 117, GSM: 041/402-779
e-mail: js@amis.net, http://home.amis.net/microera/

MONTAŽA - ANDOLJŠEK
PREGRADNE STENE - VISEČI STROPOVI

KNAUF
Armstrong
RIGIPS

Hrovača 6
1310 RIBNICA
Mbt.: (041) 647 226
Tel.: (01) 8363 089

Želimo vam vesele praznike in srečo v letu 2003!

INTERALTA
PVC OKNA IN VRATA

**AKCIJA - ODKUP STARIH OKEN
DO 31. 12. 2002 NUDIMO ZA
VSAKO ZAMENJANO STARO
OKNO OD 3.000 DO 12.000 SIT.**

PE Ribnica:
Nemska vas 3
Tel.: 040/258-924
Ljubljana:
Stegne 21 c
Tel.: 01/511-16-24
www.interalta.si

Okna Interalta omogočajo višjo kulturo bivanja

OPTIK
JANEZ POZNIČ s.p.

Vrvarška 3
1310 Ribnica
TEL.: 01/83 60 367

Delovni čas:
vsak dan od 9h do 19h
soboja zaprto

Vesele praznike in čist pogled v leto 2003!

SLIKOPLESKARSTVO

Anton Berkopec s. p.
Obzorniška ulica 5, 1331 Dolnja vas
tel. 8364 018, gsm 041 284 208

Želim vam
vesel božič
in srečno
ter zdravo
2003!

blesk

Tone Pogorelec

BLESK 2 d.o.o.,
Bukovica 2, 1310 Ribnica
Tel.: 01/836 99 33,
fax: 01/836 99 34,
gsm: 031/647 188,
E-mail: blesk2@amis.net

- čistilni servis
- slikopleskarstvo
- polaganje parketov, laminatov
- izdelava epoksidnih tlakov
- brušenje in zaščita naravnega in umetnega kamna

Vesele božične in novoletne praznike!

**DOBRA HRANA
IN PIJAČA SE PRI
URŠNJAKU OBRAČA!**

ŽELIMO VAM VESEL BOŽIČ IN VSE DOBRO V LETU 2003!

Škrabčev trg 50,
1310 Ribnica

trgovina
NAJK
Tadeja Picek s.p.

tel.: 01/8373-146
fax: 01/8373 147
e-mail:
urban.picek@volja.net

Vsem želimo vesel božič ter veliko sreče v prihajajočem letu 2003!

OPTIKA ANITA Majnikova 1, Ribnica
(poleg SANOLABORJA)

Tel.: 83 61 128

**Naj bo novo leto polno radostnih dni, sreče, ljubezni
in harmonije, ki združuje ljudi!**

Slikopleskarstvo BOJC

Peter Bojc, s.p.

Humec 24, 1331 Dolenja vas,

tel.: 01 8634 -533

GSM: 041 712 108

Veseli božič in srečno 2003!

GOSTINSTVO - TURIZEM

PUGELJ

Alajz Pugelj s.p.

Lepovče 23, 1310 Ribnica

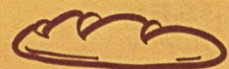
Tel.: 01/8361 189 ali

01/8361-665

GSM: 031/760-697

*Želimo vam vesele praznike
in srečno 2003!*

*Pekarna
HRAM*

*Vesele božične
praznike in
srečno 2003!*

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN PRIJETNO VOŽNJO V
NOVEM LETU 2003!**

**NUDIMO PORSCHE
KREDIT IN LEASING**

Joras Center

Prodaja in servis vozil SEAT

1310 Ribnica, Slovenija

Tel.: 01/8369-040, 8361-127, fax: 8369-045

SEAT

Delovni čas: pon. - pet. od 8. do 19. ure, sob. od 8. do 13. ure

MOTOMAN robotec d.o.o.

Robotizacija in avtomatizacija v industriji

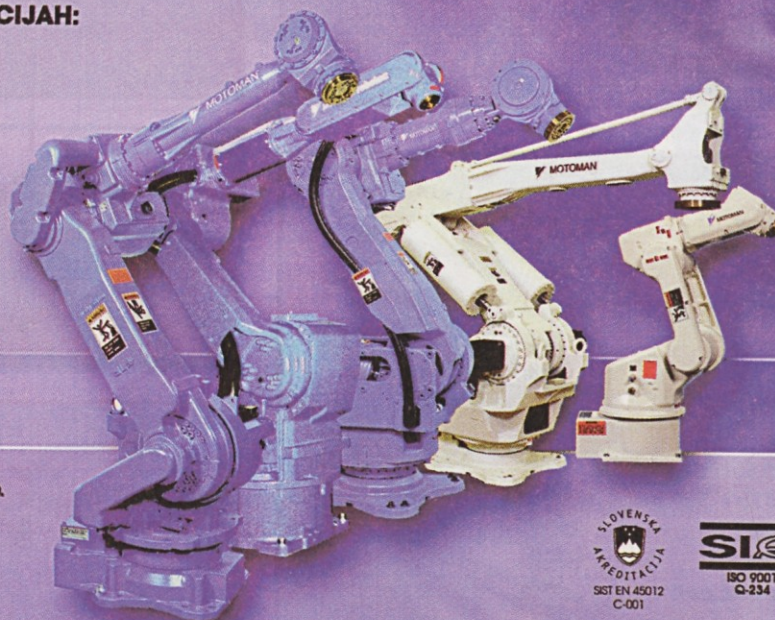
PRAVI PARTNER V SVETU ROBOTIZACIJE V INDUSTRIJI

Šest osni členkasti roboti iz družine MOTOMAN, nosilnosti od 3kg- 500kg, ki jih krmili visoko zmogljiv krmilnik XRC, ki edini na svetu omogoča sinhrono krmiljenje štirih robotov hkrati, oziroma lahko zvezno krmili 27 robotskih osi.

IDEALNA REŠITEV V APLIKACIJAH:

- OBLOČNEGA VARJENJA
- UPOROVNEGA VARJENJA
- STREGE
- PLAZEMSKEGA IN LASERSKEGA REZANJA
- POLIRANJA
- PALETIRANJA
- BRUŠENJA
- LEPLENJA

**Vesele praznike
in vse dobro v letu, ki prihaja!**

MOTOMAN robotec d.o.o.

Lepovče 23, 1310 Ribnica

tel.: +386 (0)1 83 72 410

faks: +386 (0)1 83 61 243

e-mail: info@motomanrobotec.si

www.motomanrobotec.si

SET EN 45012
C-001

ISO 9001
Q-234

1473
EN 45 012

ZDRAVJA IN SREČE!

(zvrhan koš)

Pa veselja skozi vseh 365 dni! Besede so lepe in slišali jih bomo nič kolikokrat, vse tja do srede januarja. Žal pa nas v življenju spremljajo vzponi, padci, sončni in megleni dnevi. Res pa je, da za vsakim dežjem posije sonce in za še tako temno nočjo pride nov, svetlejši dan. Vsakemu izmed nas se sreča enkrat nasmehne, pa če tudi za kratek čas in vsak doživi temno noč, za katero ne ve, ali jo bo sploh preživel. Življenje je torej slalom med količki in če se zapleteš, se moraš znati tudi odplesti. Na cilj pa pride vsak. Kakšen je ta cilj, je v veliki meri odvisno od posameznika, njegovega ega in karakterja in ne nazadnje družbe, v kateri živi in se razvija.

Vzponi in padci pa so v življenju kot ustava za državo in božja zapoved za vero. Kdor visoko leta, nizko pade oz. daleč vidi? Oboje je pravilno.

Dejstvo pa je, da je po strmih vzponu pod nami velik prepad. In tisti, ki nekajkrat pade na samo dno, vidi in ve, kako se je treba vzpenjati, za katero vejo se je treba prijeti, kako paziti, da venomer ne pada.

December je torej čas za analizo dogodkov in samega sebe. Nekaterim je to leto namenilo zvrhan koš sreče, spet drugim nekoliko manj, tretji bi iztekajoče se leto najraje potisnili v koš, kjer ga nikoli nihče ne bi našel. Ja, takšno je pač življenje, enkrat veter zapiha tako, slednjic drugače.

Analize? Verjetno se sprašujete, kaj je letos z našo analizo dogodkov oz. izborom osebnosti za Ribniški pušelj. Celotna organizacija zahteva veliko dela, finančnih sredstev itd. Prejšnja leta smo akcijo peljali skupaj

z radii, v začetku z radiem Univox, kasneje z radiem Zeleni val, lani sami, vsakič pa smo podelitev "prisonili" prireditvi Športnik leta občine Ribnica.

Letos prireditve ni in sami bi težko izpeljali prireditve oz. bi ob primernem scenariju stroške stežka pokrili. Iskanje sponzorjev pa je sila zahtevno opravilo in če nimaš določenega finančnega zaledja, se lahko pri organizaciji še kako opečeš.

Tako tudi ni v zadnjem času v Ribnici raznih televizijskih oddaj, velikih koncertov itd. Organizacija enostavnih projektov, z najemom dvorane ŠC, oglasnih aktivnosti, izvajalcev, spremljevalnih služb, ki jih zakon zahteva, znaša minimalno 1 mio SIT. Sami lahko izračunate, koliko projekta se lahko pokrije iz vstopnine, sponzorstva... Če pa gremo širše, z močno medijsko promocijo oz. podporo projekta (TV, radio, časopisi), potem je lahko vsa stvar ob končni bilanci sila dramatična.

Seveda pa je naša in verjetno tudi vaša želja po ponovni vzpostavitvi odmevnih projektov promocije Ribnice, ki smo jih pred tremi, štirimi leti že imeli. In tudi Ribniški pušelj se bo vrnil.

Ostaja pa Božično - novoletni kviz, Rešeto, naša skupna dobra volja in upanje, da po novem letu boljše bo, s predpostavko različnih izhodišč.

Prijetno praznovanje pa brez petard, prosim! In na branje v novem 2003. letu. Vesel božič in SREČNO! A jal NA ZDRAVJE in CMOK!

Marko Modrej

Pravilna rešitev iz 11. številke Rešeta je: VESELI, DEBELI DECEMBER

Nagrade poklanja sponzor: JORAS CENTER, Ribnica
Med pravičnimi rešitvami je žreb določil naslednje nagrajence:

- nagrada:** avtomobilske preproge
IVANKA LEVSTEK, Lipovec 13, 1331 DOLENJA VAS.
- nagrada:** darilni paket
ALEŠ PUCELJ, Kot 1, 1310 RIBNICA.
- nagrada:** darilni paket
ALJAŽ CENTA, Knafeljev trg 16, 1310 RIBNICA.
- nagrada:** darilni paket
DANICA LOVŠIN, Sušje 12, 1310 RIBNICA.
- nagrada:** darilni paket
DRAGICA TRDAN, Lončarska 24, 1331 DOLENJA VAS.

Nagrajencem iskreno čestitamo!

Kupon za prevzem nagrade boste prejeli po pošti.

Izžrebancem iz prejšnje številke je nagrade poklonil AVTOCENTER RUFAC: sončna očala, gumijaste in tekstilne preproge. HVALA.

RESETO **RIBNICA.SI**
reseto@ribnica.si

KUPONI

KUPON ZA OBJAVO BREZPLAČNIH MALIH OGLASOV

Besedilo: _____

KUPON ZA NAGRADNO IGRO

Rešitev: _____

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Tel.: _____

V primeru, da ne želite sodelovati pri vseh igrah, izpolnite svoj kupon, ostale lahko pustite prazne.

Izpolnjeni list izrežite in ga v pismu pošljite na naslov:
REŠETO, Škrabčev trg 40, 1310 RIBNICA, najkasneje do **13. januarja 2003.**

POSLUŠAJMO DRUG DRUGEGA

Čas, v katerem živimo, je neizprosno v vseh ozirih. Obračamo prazne žepe, se dušimo v spletkah, rovarjenjih, kritizerstvih, manipuiranjih. A vse človek prenese, le izdajstva sočloveka ne.

ZAUPAJMO SI

Da bi človek spet lahko verjel človeku, to bi bila naša želja. Besede naj ne bodo plehke in ne lažne, zakaj le tako se lahko vzpostavlja zaupanje. Vse se ti povrne, govori stari rek. Vse zlo bo našlo svoj drugi konec palice. Živimo s tem zavedanjem in iščimo ter želimo dobro. Pa ne samo sebi. Izstopimo iz sebe in svojih lastnih koristi in občutkov in se ozrimo naokoli. Videli bomo, kaj svet potrebuje: vse tišto, zaradi česar naj bi bil človek duhovno večvredno bitje od drugih živih bitij.

NAJ ZAČNE VSAK PRI SEBI

Pravijo, da se bo umazani svet slej kot prej sam prečistil. Z naravnimi katastrofami in ujmani ter s konfliktnimi spopadi. Zato bi bilo modro, da bi vsak posameznik končno začel razčiščevati sam pri sebi; prevetрил vso zlonamernost, ki mu jo je naprtil čas ali si jo je ustvaril sam, in začel gojiti dobro. Vsak dan bi se moral končati z istim vprašanjem: "Mar sem ravnal tako, da lahko zaspi mirno kot angel?"

Urednica

ZABAVNE STRANI

BOŽIČNI KVIZ

(z nagradnimi paketi)

Na vsako vprašanje vam ponujamo več odgovorov in trditev, a le eno je pravilno. Črko pred pravilnim odgovorom vpišite v razpredelnico in dobili boste zanimivo rešitev, povezano z / s...

1. Veseli december dosega svoj vrhunec. Eden od pravičnijih trenutkov se bo zgodil jutri zvečer, ko nas bo obiskal ...

- D Jaroslav
A Henrik
V Božiček

2. Tale list s kapljico je bil v prejšnji številki Rešeta del obvestila za...

- B večer lipovega čaja
E krvodajalsko akcijo
T dan jutranje rose

3. Pred osamosvojitvijo Slovenije zapovedan delovnik, brez besede o prazniku, je zdaj 26. december dvojni praznik. Drugi božični dan oz. štefanovo in ...

- T dan konj
K dan snežnih mož
S dan samostojnosti

4. 26. decembra bo v ŠC Ribnica ob 18. uri tradicionalni Božično-novoletni koncert, ki bo letos že...

- U 10
F 20
L 15

5. V 11. št. Rešeta se je med oglasi znašlo tole čudo. Kaj le bi to ponazarjalo?

- G mednarodni čebelji pridelek
B antenske sisteme
H instrumentalni sataraš

6. Na Božično-novoletnem koncertu bomo med pevci - solisti videli in slišali tudi...

- O Metko Lesar
Z Aho Gabriel
I Neco Falk

7. Še smo pri tradicionalnem koncertu. Moto letošnjega koncerta je...

- J Kje so tiste stezice
Ž Popevamo med iskrenimi ljudmi
K Visoko nad oblaki

8. Ob prelomu leta bo rojstni dan praznovalo kar nekaj znanih oseb. kateri izmed naštetih ni bil rojen 3. januarja?

- N Mel Gibson
I Rowan Atkinson
Š Michael Schumacher

9. Veliko jih je že bilo, še več jih bo tja do izteka leta. Kaj, menite, bi moral v tem paketu dobiti vsak izmed nas?

- O denar in nov avto
Č zdravje in srečo
M prazne obljube

10. Leto, ki je pred nami, je 6716. leto katerega obdobja?

- P ribniškega
N julijanskega
R ledenega

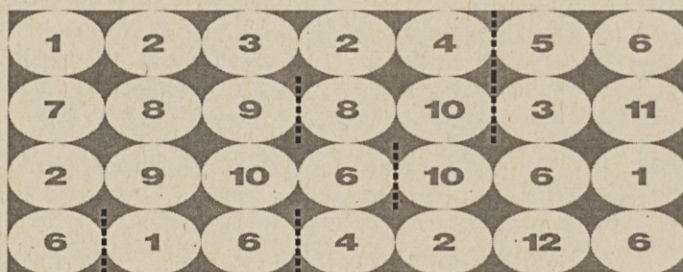
11. Leto 2003 bo navadno. Začelo in končalo se bo s sredo, letni vladar pa bo...

- R Sonce
O Mars
P Jupiter

12. Vem, da danes bo srečen, ker sem slovenskega naroda sin. In vem, da po novem letu boljše bo! Ja, jaz vem, ker sem...

- B Bill Clinton
I Janez Drnovšek
T Tomaž Domicelj

O.p.: Tudi tokrat lahko držijo vsi trije odgovori oz. trditve, a ne? Točno! Enkrat se je že prikradel tiskarski škrt in malce pomešal črke pred možnimi odgovori in je bilo veselo. Malce se pozabavajte, rešitev pa je tako preprosta, logična (za nekatere)... je že jasno, a ne? Poleg le-teh lahko v kuverti daste tudi kakšno mnenje o teh straneh, kritiko! Kaj bi z novim letom spremenili vi!? Debata je odprta...

MALI OGLASI

V Šmarju Sapu prodamo hišo; dvonadstropna s prizidkom garaže in z vrtom. Velikost parcele 1.200 m². Tel.: 041 / 565 052.

V Ribnici ali okolici kupim starejšo hišo. Možna menjava za stanovanje z doplačilom. Tel.: 041 / 395 132 oz. 01 / 836 23 22.

Prodam škodo favorit, letnik 1992, neregistrirano, v voznem stanju. Tel.: 01 / 836 46 22.

Prodam hladilno komoro 2x4 m, z aparaturami in tudi 2 betonski okni z zatemnjenimi šipami. Tel.: 031 / 314 064 (Jože)

Prodam pokrivalo za avto (R 4), dve bundi (6-8 let) in smučarske čevlje (št. 32, 34). Tel.: 041 / 219 865.

Zaradi finančne obveznosti in ločitvenega postopka nujno prodam nedokončano hišo v Lepovčah. Tel.: 01 / 836 33 62.

Prodam barvni TV, 16 programov, star 15 let, dela brezhibno, cena 5.000 SIT, in moški smučarski kombinezon, vel. M, cena 14.000 SIT. Tel.: 01 / 836 04 57.

Obnova, popravilo knjig in vezava revij. Tel.: 041 / 580 402.

Nudim varstvo otrok na svojem domu. Podrobnejše informacije dobite na številki: 040 / 549 878.

Sem invalid z majhnimi dohodki. Mi kdo podari CD plošče oz. avdio kasete z reggae glasbo ali starim rockom? Hvala!!! Mihael Slevce, Groharjeva 18, 1241 KAMNIK.

Prodam športne copate (kopačke), malo rabljene, skoraj nove. Cena po dogovoru. 040 / 255 456.

V Ribnici prodamo dvosobno, delno opremljeno, najnovejše stanovanje, 63 m², v pritličju, z balkonom. 031 / 511 048 oz. 01 / 836 10 21.

V Ribnici najmem sobo ali garsonjero. Informacije na tel.: 041 / 210 483.

Oddam: preko 40 glasbenih gramofonskih plošč ter preko 40 kozarcev za vlaganje.

Prodam: novo komodo (4 predali), visoko 1.20 m ter široko 1 m; kavč, nerabljen; plinsko pečico za 10.000 SIT. Info. na tel.: 8951 957 (po 17. uri).

NOVEMBER V PGD RIBNICA

Minil je tudi predzadnji mesec tega leta. V gasilskem društvu Ribnica se ta mesec ni kaj dosti dogajalo. Bi rekel, da smo ga preživel dokaj mirno. Prav brez aktivnosti pa vseeno nismo bili. V začetku meseca smo imeli skupno sejo upravnega, nadzornega in gradbenega odbora in obravnavali potek gradnje novih garaž.

Te bodo do konca leta dograjene v obsegu, kot smo si ga zadali ob začetku. Gradnja bo tudi cenovno zadovoljiva. Z majhno prerazporeditvijo sredstev bomo verjetno uspeli, da bo v notranjosti ometan tudi zid in položena električna napeljava. Da bomo zagotovili finančna sredstva za omenjeno delo, bomo letošnje novoletno darovanje krajanov namenili gradnji garaž pa tudi sredstva od vrnjenega davka na dodano vrednost bomo namenili zanjo. Na tej seji smo se dogovorili o priznanju za dolgoletno službovanje in tudi za druga priznanja našim članom. Pripravljamo pa tudi predlog za napredovanje v činih. Na seji sem predlagal, da začnemo razmišljati o novem predsedniku, ker meni drugo leto poteče mandat, tretjič pa nimam name-na kandidirati.

Novembra smo imeli dvakrat gasilske vaje. Na hiši ob glavni cesti pri Jorazu v Ribnici smo očistili zamašen žleb. Na drugih vajah pa smo preizkušali delovanje armatur za gašenje z zračno peno. Ta se uporablja za gašenje vnetljivih snovi v posodah ali pa razlitih po tleh. Peno se lahko uporablja tudi za gašenje in preprečevanje gorenja v

sosednjih kletnih prostorih, do katerih je dostop otežen: Dvakrat so naši člani čistili zamašeno kanalizacijo, na Knafeljevem trgu so bili v enem od blokov pregledani hidranti in hidrantno omrežje; enkrat smo na Ugarju polivali jahališče z vodo, ki smo jo pripeljali s cisterno; trije naši člani so se

Zap. št.	DAROVALEC	DAROVAL	VREDNOST SIT
1	Jurij Rudež	30m ³ lesa	450.000
2	Stanislav Škrabec	denar	300.000
3	Janez Škrabec	denar	500.000
4	Ministrstvo za obrambo		
	Zaščita in reševanje	denar	3.400.000
5	Gozdarstvo Grča	les	2m ³
6	ITPP	gasilni aparati	52.000
7	Elektro "PANJ"		
	Andrej Pucelj, s.p.,	elektromontažna dela 70.000	
	Goriča vas	prevoz žaganega lesa	
8	Avtoprevoz,		
	Andrej Lesar		

udeležili zaključka tečaja za gasilca, ki ga je pri Svetem Gregorju organizirala Gasilska zveza Ribnica.

Ko boste v roko dobili decembrsko številko Rešeta, bo za nami že osma akcija raznašanja koledarja. Dragi krajanj, ob tej priložnosti se vam za vsa darovana sredstva v imenu vseh naših članov najlepše zahvaljujem. Imejte občutek, da ste z darovanimi sredstvi pripomogli k boljši opremljenosti gasilcev, ki skrbijo za vašo varnost in pomoč v nesreči. Zadovoljni smo, ker je marsikdo, ki sam zase ni imel dovolj denarja, del tega dal za pomoč gasilcem. Po drugi strani pa med nami živijo in ustvarjajo velike firme, ki ob nesreči pričakujejo pomoč, da bi si pomoč zagotovile, pa niso pripravljene nič prispevati. Mislijo, da smo gasilci dolžni organizirati gasilske veselice, s sredstvi od teh pa kupovati opremo, s katero bomo lahko pomagali tem firmam. Zavedajte se, dragi lastniki, direktorji in predsedniki uprav, da smo gasilci zaposleni po raznih firmah, gasilstvo pa opravljamo samo v prostem času ali takrat, ko lahko zapustimo svoja delovna mesta. Zato, ker radi pomagamo ljudem v nesreči in nam je to vrlina, ki je nimajo vsi ne mislimo s svojim osebnimi sredstvi financirati nabave gasilske opreme. O tem razmišljajte sedaj, ko pri vas še ni zagorelo, ker bi bilo takrat, ko bi bilo, prepozno opremljati gasilce z najsodobnejšo opremo, ki je nimamo ali je že stara.

Na koncu naj vsem skupaj v imenu gasilcev PGD Ribnica zaželim vesele božične praznike, v novem letu pa veliko sreče, zdravja, miru in osebnega zadovoljstva.

Matjaž Virant,
predsednik PGD Ribnica

PROGRAM DELA DRUŠTVA INVALIDOV RIBNICA ZA LETO 2003

TERMINSKI PLAN AKTIVNOSTI V LETU 2003

Januar: - Razdelitev počitniških terminov za leto 2003 na podlagi predhodnih prijav

Februar: - Socialni program: kopalni dan v Izoli - hotel Delfin

Marec: - Občni zbor - v nadaljevanju srečanje invalidov društva

April: - Kulturno srečanje (obisk gledališča oziroma koncerta)

Maj: - Socialni program - pohod v naravo: planinarjenje - izlet

Junij: - Socialni program: bivanje v enem od slovenskih zdravilišč (Terme Čatež...)
- Srečanje invalidov Dolenjske in Belokranjske regije v Metliki

Julij: - Socialni program: kopalni dan v enem od slovenskih zdravilišč (Terme Topolščica)

- Socialni program: srečanje težkih in nepokretnih invalidov (piknik)

September: - Letovanje 50 invalidov na Malem Lošnju od 8. do 16. septembra 2003

Oktober: - Socialni program: kopalni dan v enem od slovenskih zdravilišč

November: - Socialni program: srečanje invalidov društva - MARTINOVANJE

December: - Socialni program: obiski nepokretnih invalidov in ostarelih (nad 80 let)
- Socialni program: srečanje invalidov društva - v nadaljevanju SILVESTROVANJE

Točni datumi in ostali pogoji bodo objavljeni v lokalnih časopisih občin Ribnica, Sodražica in Loški Potok ter na oglašnih deskah občin Sodražica in Loški Potok, v Ribnici pa na oglašni deski Avto moto društva na Škrabčevem trgu 25. Prijave s kotizacijo bomo sprejemali 14 dni pred dogodkom na sedežu Društva ali preko poverjenikov.

Društvo bo med letom organiziralo več nakupovalnih izletov (v Lenti in v Veliko Kladušo), če bo interes in želja članov.

Člani društva imajo med letom možnost kopanja v bazenu v Športnem centru Ribnica, in to vsak torek od 19,30 do 20,30, kar nam omogoča LIONS klub Ribnica.

Športna dejavnost društva je kegljanje: treningi in tekmovanja.

Poverjeniki društva bodo v januarju pobrali članarino za leto 2003, ki znaša 1.500,00 SIT. Višino članarine smo uskladili s koordinacijo društev Dolenjsko-belokranjske regije, pa tudi ostala društva v Sloveniji bodo postavila to višino.

Ob koncu leta želi Društvo Invalidov Ribnica vsem svojim članom, sponzorjem in donatorjem ter vsem občanom srečno in uspeha polno novo leto 2003.

Predsednik društva
Alojzij Mihelič

KLEPETALNICA

Na OZRK Ribnica že nekaj let izvajajo različne delavnice za otroke in mladostnike. K sodelovanju in razvijanju socialno varstvenih programov pa so povabili tudi naju, kar nama bo v veliko pomoč pri najinem izobraževanju in nabiranju izkušenj.

NAMEN DELOVANJA PROJEKTA:

- skrb za aktivno preživljanje prostega časa otrok in mladostnikov ter za njihovo osebno rast
- otrokom in mladostnikom dati možnost izbire, kako in kje želijo preživljati prosti čas -omogočanje, da sami prispevajo ideje k oblikovanju različnih aktivnosti (s pomočjo ankete)
- krepi občutek samozavesti in zaupanja vase
- zmanjšanje nacionalne nestrpnosti in drugačnosti med otroki
- spodbujanje k izboljšanju odnosov med starši in otroki
- osveščanje javnosti ter otrok ob problemih, s katerimi se srečujejo otroci in starši,

kjer nastopite tudi vi, bralci Rešeta, tako da nam mesečno zastavljate vprašanja, izražate predloge, pripombe in kritike na naslov: OZRK Ribnica, Kolodvorska ul. 11, 1310 Ribnica, leti pa bodo objavljeni mesečno kot prispevek Klepetalnice. Na vprašanja bodo odgovarjali različni strokovnjaki (profesorji Visoke šole za socialno delo, različni svetovalni delavci ...) in ostali. Izvedli sva raziskavo med otroki in glede na prejete predloge smo skupaj s predstavničo Rdečega križa sestavili program, ki zajema prav njihove želje. Poimenovali smo ga "Delavnice želja", ki se je pričel decembra 2002, namenjen pa je vsem osnovnošolskim otrokom. Program bo objavljen za vsak prihodnji mesec skupaj s prispevkom Klepetalnice. Pridružujeva si pravico do majhnih sprememb urnika glede na vremenske razmere in druge opravičljive razloge. Zahvaljujemo se vsem, ki so nama pomagali in nama kakorkoli omogočili izvedbo najinega projekta: OŠ Ribnica, še posebej socialni delavki Ireni Briški, Centru za socialno delo Ribnica in Rdečemu križu.

DELAVNICE ŽELJA

PROGRAM ZA MESEC JANUAR 2003

1. TEDEN: sobota, 04.01.2003
OB 15:00 - 17:00
Zavrtimo palico skupaj z Ribniškimi mažoretami
2. TEDEN: sobota, 11.01.2003
OB 12:00 - 14:00
Klepet o tem, kaj je nasilje
3. TEDEN: sobota, 18.01.2003
OB 10:00 - 12:00
Osnove smučanja (smučišče Sodražica) v primeru, da snega ne bo, bo potekalo Srečanje v prostorih Rdečega križa
4. TEDEN: sobota, 25.01.2003
OB 16:00 - 18:00
Sobotni gost

Pridružite se naši družbi v prostorih Rdečega križa
Organizator: Območno združenje rdečega križa skupaj s študentkama Visoke šole za socialno delo

Študentki 4. letnika Visoke šole za socialno delo
Karin Košmrlj in Vesna Lukič

OSNOVNA ŠOLA DR. FRANCETA PREŠERNA RIBNICA

PREHOD OD OSEMLETNEGA NA DEVETLETNO IZOBRAŽEVANJE

POMEMBNEJŠE NOVOSTI

Prehod od osemletnega na devetletno izobraževanje:

Učenci iz 5. razreda osemletnega programa prestopijo v 7. razred devetletnega programa. Učni načrti za sedmi razred devetletke so temu prilagojeni, pri nekaterih predmetih, zlasti gospodinjstvu, ki se v devetletki poučuje v 5. in 6. razredu, so predlaganečasne prehodne rešitve (GO - 0,5 ure v 7. razredu).

Fleksibilna diferenciacija v 7. razredu:

Pouk slovenščine, matematike in tujega jezika poteka na različnih zahtevnostnih ravneh, vendar največ do ene četrtine vseh ur. Fleksibilna diferenciacija se izvaja največ pri treh in najmanj pri enem od naštetih predmetov. Delitev učencev v skupine poteka z namenom, da bi se čim bolj približali individualnim potrebam učencev in učenje prilagajali posameznikom glede na njihove zmožnosti, sposobnosti, interese in znanje. Učenci se odločijo za zahtevnostno raven ob pomoči staršev, učiteljev in svetovalne službe. Odločitev o izbiri učne skupine učenec sporoči razredniku. Učno skupino učenec zamenja kadar koli med šolskim letom.

Šola bo učencem ob zaključku šolskega leta sporočila, pri katerih predmetih se bo izvajal nivojski pouk.

Zunanja diferenciacija v 8. in 9. razredu:

Pouk slovenščine, matematike in tujega jezika v 8. in 9. razredu poteka vse šolsko leto na treh zahtevnostnih ravneh.

Nivojski pouk je namenjen utrjevanju, ponavljanju ter razširjanju učne snovi. Menjava nivoja je možna ob koncu ocenjevalnih obdobj. V 9. razredu pa je možna menjava ob koncu ocenjevalnih obdobj izključno na osnovi doseženih točk učencev.

Izbirni predmeti:

Učenec poleg obveznega programa obiskuje tudi pouk izbirnih predmetov, ki so nov način prilaganja šole individualnim razlikam in interesom učencev. Izbrati mora tri izbirne predmete iz družboslovno-humanističnega in naravoslovnotehničnega sklopa, vendar največ dva iz posameznega sklopa. Učenec lahko vsako leto zamenja izbirni predmet. Izbirni predmeti imajo po predmetniku eno uro pouka, tuji jezik pa dve uri. Izbirne predmete bodo predstavili učencem tisti učitelji, ki bodo te predmete poučevali.

Po izbirnem postopku šola starše obvesti, kako se je učenec odločil glede izbirnih predmetov, starši obvestilo podpišejo.

Najmanjše število, ki je potrebno za oblikovanje skupine za izbirni predmet, je 15 učencev. Za prihodnje šolsko leto ponujamo izbirne predmete, ki so predstavljeni na koncu članka.

Ocenjevanje:

S številčnimi ocenami od 1 do 5 se ocenjujejo vsi predmeti, tudi vzgojni in izbirni.

V 8. in 9. razredu bodo učitelji pri predmetih, ki potekajo v nivojih - slovenščina, matematika, tuji jezik, znanje ocenjevali z 10-stopenjsko točkovno lestvico. Na koncu šolskega leta bodo točke pretvorili v oceno od 1 do 5.

Nacionalno preverjanje znanja ob koncu tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja:

Ob koncu tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja bo potekalo zunanje preverjanje znanja z nacionalnimi preizkusi iz slovenščine, matematike in enega predmeta iz obveznega programa po izbiri učenca. Preverjanje bo obvezno in bo vplivalo na oceno pri teh predmetih.

Za šolsko leto 2003/2004 ponujamo naslednje izbirne predmete:

a) Triletni predmeti

Drugi tuji jezik: Nemščina
Francoščina

b) Triletni predmeti, lahko tudi krajši

- Verstva in etika
- Filozofija za otroke: Jaz in drugi
- Logika

c) Enoletni predmeti, vezani na razred

- Matematična delavnica 7 (7. razred)
- Likovno snovanje 1 (7. razred)

č) Enoletni predmeti

- Slovenščina: Šolsko novinarstvo
Gledališki klub
Literarni klub
Ansambelska igra, Glasbena dela, Glasbeni projekt
- Glasba:
- Vzgoja za medije
- Šport: Izbrani šport: Rokomet
Izbrani šport: Nogomet
Izbrani šport: Odbojka
Izbrani šport: Atletika

- Šport: Šport za sprostitev
- Turistična vzgoja
- Računalništvo: Multimedija,
Računalniška omrežja,
Urejanje besedil
- Biologija: Organizmi v naravi in umetnem okolju,
Rastline in človek
- Astronomija: Daljnogledi in planeti,
Sonce, Luna in Zemlja,
Zvezde in vesolje
Prehrana: Načini prehranjevanja,
Sodobna priprava hrane
- Umetnostna zgodovina: Kaj nam govori umetnine,
Oblika in slog,
Življenje, upodobljeno v umetnosti
- Obdelava gradiv: Les, Umetne snovi, Kovine
- Risanje v geometriji in tehniki

Pripravila: **Olga Černe**, pom.rav.

ŽENA V DRUŽBI IN CERKVI

(Razmišljanje o ženski nekdanj in danes)

"Vrlo ženo, kdo jo najde? Visoko presega bisere njena cena. Zaupa ji srce njenega moža in dobička mu ne zmanjka. Ona mu izkazuje dobro in ničesar hudega vse dni svojega življenja... Je kakor trgovska ladja, od daleč si prinaša živež. Vstaja, ko je še noč in daje jed svoji družini... Svoja usta odpira modro in na njenem jeziku so ljubke besede. Nadzira pota svoje družine in kruha lenobe ne uživa. Njeni sinovi se dvigajo ter jo blagrujejo, tudi njen mož jo hvali."

Verjetno je to besedilo iz Knjige pregovorov med najlepšimi odlomki Svetega pisma stare zaveze, kjer je poslanstvo vrle žene izjemno povzdignjeno. Kralj Salomon, ki je imel tako raznovrstna izkustva z mnogimi ženami, je v 31. poglavju Knjige pregovorov strnil vse najlepše vrline dobre žene. Žena in mati, ki je sicer v stari zavezi pogosto prikazana le kot pomočnica in "dopolnilo" moža (Prim. 1. Mojzesova knjiga, 2. poglavje), je tu ovrednotena kot najdragocenejši biser. Temu biseru moško srce lahko povsem zaupa.

Če beremo Staro zavezo, mnogokrat opazimo, da Mojzesova postava postavlja ženo z ozirom na moža le na drugo mesto. Žena je bila možu podrejena ter je imela do njega dolžnosti, ki jih mož do nje ni imel. Tudi glede ločitve je imel možki več pravic kot ženska. V Peti Mojzesovi knjigi je dobesedno zapisano: "Če vzame kdo ženo v zakon in ona potem ne najde milosti v njegovih očeh, ker je našel na njej nekaj mrzkega, naj ji napiše ločilno listino ter ji jo da v roko in jo odslovi iz svoje hiše." To moško trdosrčnost in hladnokrvnost je povsem zavrnil Jezus, ki je hinavskim farizejem (moškimi!) jasno odgovoril, da v začetku ni bilo tako. Kar je namreč Bog združil, tega naj človek z raznimi dlakopcepskimi predpisi ne loči (Prim. Mt 19, 3 - 8). Koristolovsko moralo moških, ki so preveč suženjsko razlagali Mojzesovo zakonodajo, je odklonil Salomon, ki je v modrih pregovorih slavil in hvalil milino in ljubkost ženske narave, njeno delavnost, spretnost in praktično iznajdljivost. Zaradi teh kreposti jo blagrujejo njeni sinovi in jo hvali njen mož.

Tudi v Svetem pismu odkrivamo zgodovinski položaj, v katerem ima moški prednost pred žensko. Le Jezus iz Nazareta je na tem občutljivem področju prelomil z miselnostjo svojega okolja. V nasprotju s pojmovanji svojih rojakov je pustil ženskam, da so hodile za njim, z njimi in zanje je govoril enako kot z moškimi, spoštoval je njihova čustva, tudi takrat, ko je šlo za zgrešeno ravnanje; kot v primeru Magdalene in prešuštnice. Ko so hoteli moški pred njim kamenjati žensko, ki so jo zasačili pri prešuštvovanju, jim je Jezus zbadljivo dejal: "Kdor med vami je brez greha, naj prvi vrže kamen vanjo!" Od sramu in zadrege so vsi spustili kamenje na tla in osramočeni odšli domov. V Jezusu so

resnično vsa dekleta, žene in matere našle človeka, ki je razumel njihovo življenjsko stisko in jim je pomagal. V najtežjih trenutkih Jezusovega življenja so ravno žene vztrajale na križevem potu do Kalvarije. Na veliki petek so bile pod križem le Jezusova mati in njene prijateljice.

Od možkih je ostal le eden - apostol Janez. Jezus se mu je najlepše zahvalil, ko mu je s križa izročil svojo drago mater v varstvo.

V Jezusovem evangeliju je ženska povsem enakovredna moškemu, tako kar zadeva življenje, kot kar zadeva zveličanje. Jezus ji večkrat

daje celo prednost pred moškimi, ker je sposobna močnejše in zvestejše ljubiti. Vsako družbeno razločevanje (diskriminacija) med moškimi in žensko in vsako poniževanje ženske je Jezusu docela tuje. Apostol Pavel, ki je sicer nekajkrat ostreje reagiral na obnašanje ženske v Cerkvi, je v svojih pismih zvesto razlagal Jezusovo pojmovanje: "Ni ne moškega ne ženske, kajti vsi ste eno v Jezusu Kristusu" (Gal 3, 28).

Apostolska dela nam odkrivajo čudovito poslanstvo žene in matere v vsakdanjem življenju. Ko so apostoli pričakovali binokostni dan in prihod Svetega Duha, so enodušno vztrajali v molitvi skupaj z ženami. Ali se ne dogaja nekaj podobnega tudi v naših cerkvah zlasti pri delavniških mašah? Če ne bi bilo med dekleti, ženami in materami nekaj zvestih molivk in obiskovalk delavniških maš, bi duhovniki maševali v prazni cerkvi. Hvala vam, drage dekleta, žene in matere, ki tudi tu razodevate vztrajnost, požrtvovalnost in zvestobo!

Iz pisem apostola Pavla lahko ugotovimo, kako so mnoge ženske veliko pomagale Jezusu in apostolom na misijonskih potovanjih. Kot diakonise so sodelovale pri bogoslužju, oznanjevanju in karitativnem delu.

V 2000-letni zgodovini je Cerkev premalo upoštevala prvotno prakso. Skoraj vse funkcije, položaje in službe v Cerkvi so dobili le moški.

Sodelovanje žensk v Cerkvi se je začelo bolj nevidno, in sicer preko redovnic in žensk, ki so bile katehistinje. Po II. vatikanskem koncilu (od leta 1965) so začele postopoma sodelovati pri pripravah na prvo obhajilo, birmo; skrbijo za ostarele in bolne. Papež Pavel VI. je presenetil, ko je leta 1970 prvič v zgodovini Cerkve dve ženski razglasil za cerkveni učiteljici: Katarino iz Siene in Terezijo iz Avile. Ustanovil je tudi komisijo za študij o mestu ženske v družbi in Cerkvi. Moški se premalo zavedamo, da v ženski velikokrat ostaja prikrita, nerazdana in neizkoriščena moč. Cerkevni možje (škofje, duhovniki in redovniki) bi se morali znebiti občutka superiornosti, vzvišenosti, saj pristni ženski nikakor ne gre za to, da bi sedla na prestol. Pristni in iskreno misleči duhovnik ne bo ljubosumen, če bodo dekleta, žene in matere v Cerkvi uresničevale tisto duhovništvo, ki so ga prejele že pri svetem krstu. Samo ob večjem upoštevanju ženskega spola lahko računamo, da bo v katoliški Cerkvi prišlo do tako potrebne pomladi. Zelo primerno bi bilo, če bi ob koncu leta, posvečenega ženskam, priredili neke vrste javno spokorno bogoslužje, dejanje samoobtožbe pred obličjem naših sester - žensk - iz preteklih obdobij in iz sedanosti. S tem bi izrazili obžalovanje za vse krivice in nasilje, ki jih je proti ženskam zagrešila družba, kateri vladajo moški. Potrebna je kolektivna prošnja za oduševanje za najbolj vsesplošno pomanjkanje ljubezni do bližnjega, za greh, ki ga je ena polovica človeštva - moški - zagrešila proti drugi polovici - proti ženskam.

Duhovnik in svetovno znani psiholog dr. Anton Trstenjak je v Orisu sodobne psihologije (II.del) izredno ponazorilno predstavil značajske razlike med moškimi in žensko: "Ženska je pretežno vase usmerjena, moški bolj navzven, v javnost, v svet. Žena je rodovitna, mož plodovit, žena spočne, mož zbudi življenje. Zato je ženska dejavnost prizadevna, moška pa podjetna. Žena je varčna, mož razsipen. Žena je bolj osebno usmerjena, mož bolj stvarno naravnana. Žena bolj "vidi", "čuti", mož bolj "sklepa", "umuje". Žena je življenjsko žilava, mož močan. Žena je glede prenašanja življenjskih udarcev podobna brezi, ki je tem bolj žilava, čim bolj jo vihar zvija; mož pa hrastu, ki je trd, močan in neupogljiv, viharju sploh ne dovoli priti blizu, toda če si vihar utre pot v njegovo krono, ga pogosto stre" (str. 722).

Prepričan sem, da je ta vrhunski strokovnjak za človeško psihologijo v ženski odkril toliko bogastvo talentov, ki še zdaleč niso izkoriščeni. Vrnimo se k izvirnemu krščanstvu prvih stoletij. Ne smemo zopet 500 let čakati na nov vatikanski koncil, ki bi zopet dal ženskam več pravic. Držimo se evangelija in upoštevajmo Jezusovo ravnanje v odnosu do ženskega spola. Priporočimo Jezusu, ki je bil najbolj človeški tudi v odnosu do sleherne ženske, vse ženske sveta, zlasti tiste, ki so najhujše teptane in ranjene golj zato, ker so ženske. Priporočimo jih tudi Mariji, njej, ki je pod križem od svojega umirajočega Sina prejela najbolj pristen naziv, to nadvse ponižno ime: "ŽENA". Preden Marijo imenujemo Brezmadežna ali Božja Mati, je bila in je še vedno najprej to, kar so vse druge - ŽENSKA. Vsi moški bomo le toliko pristni v svoji moškosti, kolikor bomo z velikim spoštovanjem in ljubeznijo videli v vsaki ženski materi in sestri, ki je enakopravna z nami v službi bivanja in življenja.

Maks Ipavec

OBLIKUJE SE KRITIČNA MASA LJUDI

Tretjina državljanov Slovenije utegne biti zadovoljna z zadnjo volilno izbiro novega predsednika, saj so dobili predsednika,

ki so ga obkrožili na volilnem lističu - dr. Janeza Drnovška. Dobra četrtnina si je zaželela drugačno izbiro - konec kontinuitete v Sloveniji, ki jo je v volilni tekmi posebej blajala Barbara Brezigar. Doma pa je ostala nekako polovica državljanov, ki se o predsedniku ni izrekla; večina teh ni odšla na volitve iz nam neznanih razlogov. So morda obupali nad slovensko stvarnostjo, so naveličani ali pa je po sredi kaj drugega?

Drnovšek posebej blajala kontinuiteto nečesa, kar že dolgo poznamo, torej nič sprememb in nadaljevanje istega, medtem ko je Barbara Brezigar, vsaj za nekaj časa, odprla vrata drugačnemu pogledu na stvarnost - ne revolucionarnemu, pač pa je prinesla več veselja, optimizma, zavzemanje za malega človeka, za pravno državo, za enakost pri obravnavi ljudi, vendar je bilo za našega volivca to očitno preveč ali pregodaj.

V soočenjih med njima verjetno nismo ugotovili dramatičnih razlik ali pa: razlike so se pokazale pri ključnih vprašanjih oziroma odgovorih; da gre za dva človeka, različnih duhovnih dimenzij in praks.

Zadnje volitve nakazujejo nekaj sprememb, ki jih marsikdo ni opazil. Razvija se kritična masa ljudi, ki svoje nestrinjanje pokažejo ne le z volilno neudeležbo, pač pa z aktivnim nasprotovanjem obstoječemu slabemu vladanju, kjerkoli se že pojavi. Tudi pojav raznih list kaže na nezaupanje ljudi v obstoječo politiko, čeprav bi veljalo na koncu 4-letnega obdobja preveriti, koliko obljub so uresničile razne liste. V nekaterih občinah pa smo imeli presenetljive odločitve glede županov, saj so ljudje volili nekakšne "protikandidate". Za bistvene odločitve volivcev je to še vedno premalo, saj je potreben korak več: odločitev za pozitivno izbiro.

V državnem zboru smo prejeli dve zahtevi državljanov Slovenije po referendumih. Na enem se bomo državljanji opredelili glede privatizacije Slovenskih železnic, na drugem pa glede vračanja premoženja v javno telekomunikacijsko omrežje. Če bi vlada in vladajoča koalicija malo bolj prisluhnili mnenjem in predlogom državljanov,

do teh referendumskih odločanj ne bi prišlo, in lahko bi se izognili nepotrebnim stroškom.

Če so se prejšnje slovenske afere vrtele okoli visoke porabe državnega denarja za vprašljive projekte, se pri Elanu kaže še dodatna dimenzija. Bili smo priče nemoralnim, "enormnim" zaslužkom menedžerjev. Najbolj žalostno je dejstvo, da je država za ta projekt zagotovila skoraj 8 milijard SIT, denar davkoplačevalcev, ki ga vodilni prekladajo z enega računa na drugega in si pri tem izplačujejo milijardne dobičke poleg mesečnih milijonskih plač, svetovalnih storitev v milijonih DEM in "mobilizacijskih dodatkih", kot jih najdemo v teh pogodbah ter še in še. Da je cinizem še večji, ministrica za gospodarstvo trdi, da je takšna pogodba poslovna skrivnost. Po elegantni formuli, ki so si jo zamislili vodilni ob nekakšnem soglasju predstavnikov države, bi postala skupnica vodilnih popolna lastnica celotnega Elana, vključno s tistimi milijardami državnega denarja, ne da bi dali tolar svojega denarja. K temu ni kaj dodati.

Očitno želimo v Sloveniji kot tržno blago ustoličiti tudi pornografijo. Žal so neprimerni in vse obsodbe vredni pornografski programi gledalcem javno dostopni na nekaterih lokalnih, sicer privatnih televizijah, ob neprimernih urah. Najbolj liberalne države -kot npr. Francija- so v zadnjem času na to področje vnesle številne omejitve, ki bi bile vse bolj potrebne tudi pri nas.

Vse bolj očitno in grobo se kaže naša slovenska stvarnost, ki ni nič manj trda, popačena in neusmiljena kot na Češkem, Poljskem, Madžarskem, če ne še bolj.

V brezperspektivnost pada vse več naših državljanov, povečujejo se socialne razlike, bogastvo se seli v mesta, podeželje ostaja vse bolj opuščeno, zarašča se gozd...

Dobili bomo novo vlado, najverjetneje na čelu z mag. Ropom, sedanjim finančnim ministrom, ki je ob nastopu vlade najavil znižanje inflacije pod 5 %, presežek v proračunski bilanci, zmanjšanje zadolževanja, preglednost javnih financ ter manjšo brezposelnost. Koliko od tega se je uresničilo, presodite sami.

Ob zaključku tega leta se vam zahvaljujem za vse vaše odzive na moje pisanje in tudi za obiske v poslanski pisarni. Še naprej ste dobrodošli!

Iz volilne mrzlice smo že stopili v adventno praznovanje. Otroke je obiskal Miklavž, morda pride še Božiček in še kdo. Tudi sneg je pobelil naše kraje za radost otrok in nevšečnost odraslih. Pa vendar je tako prav, vse ob svojem času. Želim vam blagoslovljene božične praznike ter srečno novo leto 2003.

Mag. Janez Drobnič, poslanec

OB KONCU POGAJANJ, OB KONCU LETA

Pa smo pri koncu velikega, največjega projekta naše mlade države po njeni osamosvojitvi. Govorim o pogajanjih z Evropsko unijo (EU). Šest let je trajalo. Ravno toliko let življenja smo pustili v tem projektu tisti, ki smo pri tem sodelovali. Šest let trdega dela, nešteti obiskov

Bruslja, drugih evropskih prestolnic, utemeljevanja zahtev in iskanja zaveznistev. Pa šest let dela doma, ko smo začeli uvajati subvencije, krajinska in okoljska plačila, postavili institucije, prilagodili zakonodajo in spremenili kmetijstvo, prej v celoti regulirano s strani države.

Bilo je jasno, da tako, kot je bilo, ne bi šlo več naprej. Cene, ki jih je prej določala država, bi več ne vzdržale rastoče konkurence ostalih ponudnikov od drugod. Cene je bilo treba prepustiti trgu. Da pa smo zmanjšali šok, smo uvedli subvencije, pravilno imenovane direktna plačila, ki vsaj deloma blažijo delovanje zakonitosti trga.

Kaj nam obetajo in prinašajo novega pogajalski dosežki, ali smo bili uspešni, kaj smo dosegli? Ta in podobna vprašanja so bila v teh tednih največkrat postavljena. Ocene bodo morda različne. Kdor pa bo ocenjeval pošteno in odgovorno, bo moral priznati, da če kje, potem je država Slovenija dosegla res dober, morda že kar odličen pogajalski rezultat na področju kmetijstva in razvoja podeželja. Najboljši od vseh držav kandidat, pa tudi znotraj Slovenije. Prihaja čas, da bo treba kdaj tudi pošteno priznati, da ni vse zanič, da smo nekatere tudi uspeli.

Zaradi teh pogajanj bodo kmetje v Sloveniji dobili v nekaj letih dvakrat višja neposredna plačila (ECO 0), kot jih prejemale danes. To enako velja za naše kmete v ribniški občini. Znano pa je, da so subvencije plačane po hektarju zemljišč ali pa na žival. Če ima kmetija več površin in več živali, dobi seveda več denarja. Male kmetije niso izločene od teh podpor, če obdelujejo vsaj en hektar kmetijskih zemljišč.

Največji uspeh pogajanj je zagotovo denar, ki ga bo EU prispevala za razvoj podeželja. Tega denarja, plačanega iz Bruslja, bo v letih 2004 do 2006 250 mio evrov, ali po naše 54 milijard tolarjev. To je 6 - krat več, kot smo doslej za te ukrepe namenjali sami v Sloveniji. Tako bodo podpore hribovskim in drugim področjem z neugodnimi razmerami za kmetovanje od dneva vstopa v EU vsaj 3 - krat višje kot doslej. To velja tudi za celotno območje občine Ribnica, kot za večino okoliških občin. Če je letos nekdo prejel ECO 1 plačilo v višini 18.000 SIT/ha, bo od leta 2004 to plačilo okrog 54.000 SIT/ha. Plačila kmetijsko okoljskega programa (ECO 2 in ECO 3) pa se bodo najmanj podvojila. Izjemna priložnost za občino Ribnica, za katero menim, da bi se morala kot celota vključiti v kmetijsko okoljski program. S tem bo največ narejenega za male in hribovske ribniške kmete.

Tudi kvote bodo, na osnovi pogajanj, višje, kot je sedanja proizvodnja. Pri mleku za 100 mio kg od tistega, kar sedaj prodamo mlekarjam (v letu 2002 bodo slovenske mlekarne odkupile okrog 475 mio kg mleka, kvota, dodeljena Sloveniji, pa znaša 576 mio kg letno).

Prav gotovo bo precej denarja namenjenega investicijam na

kmetijo, v ureditev zemljišč, pa v lokalne ceste, vodovode in druge projekte obnove vasi in podeželja.

Sam bom, tudi v bodoče, pomagal občini Ribnica, pri pridobivanju razvojnih sredstev. Tako, kot sem to počel že doslej. Ne morem mimo tega, da tukaj ne omenim res nekorektnega, če že ne kar grdega, zagotovo pa nepoštenega pisanja dosedanjega ribniškega župana in poslanca gospoda Jožeta Tanka v zadnjem Rešetju. Vedno sem mu stal ob strani in bil posebej pozoren do programov, vloženih s strani občine Ribnica. Kar blizu 150 milijonov SIT je bilo v letu 2002 sofinanciranih od strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, skupaj z evropskim kmetijskim skladom. To je pa že lep denar. S tem denarjem bo v celoti financirana zaokrožitev posesti na območju prigorjskega in doljenjvaškega polja, v velikem deležu je bil sofinanciran vodovod v Lipovcu, vodovod Jurjevica-Kot, grajski stolp, smo pa tudi že pet let največji financer aktivnosti na enem izmed prvih regionalnih razvojnih projektov v Sloveniji Po poteh dediščine, ki ima sedež ravno v Ribnici. Res je, občina je sama pripravila programe, sam pa sem k njihovi odobritvi veliko prispeval. Minister But tako nima le velike mošnje, kot pravi g. Tanko, pač pa jo tudi rad odveže. Vse dotlej, dokler je v njej le še kaj denarja. Verjamem pa, da je gospod poslanec tako zapisal predvsem zaradi predvolilnega obdobja. Tako tudi sam dojemam te stvari. Morda je menil, da se na ta način pridobi tudi kakšen volilni glas.

Ampak, moj namen ni polemizirati, niti kritizirati. Le podano je zahtevalo pojasnitev. Kot doslej si tudi v bodoče želim dobrega sodelovanja z obema poslancema iz Ribnice, pa z novim županom g. Marnom, kot z vsemi, ki želimo za svojo državo in našo občino kaj koristnega narediti. Za vse je dovolj dela, dovolj nalog, še več potreb, pa tudi pohval se bo našlo. Le složno skupaj stopimo, pa pozitivno razmišljajmo in se iskreno trudimo za napredek. Brez nepotrebnega ljubosumja. Zelo veliko koristnega lahko skupaj dosežemo!

Ob izteku leta vam želim še voščiti za prihajajoče praznike. Blagoslovljen božič in miru ter zdravja v novem letu! Z božičem se lahko znova rodimo tudi mi, znova lahko postanemo vsaj malo podobni našim otrokom. Pristni, prvinski, brez navlake in mask, ki nam jih je navrglo življenje. Tudi sam se bom poskušal v teh božičnih in novoletnih dneh malce odpočiti. Tudi mene je utrudilo to leto, njegova teža in skrbi. Odpočiti, da bo z novo energijo in veseljem do življenja mogoče iti naprej. Verjamem, da boste podobno storili tudi vi. Srečno!

Mag. Franc But

EPIGRAMI

(povolilni)

**Za nami so volitve in njih glasi,
za nami 'gulaž' je, ves direndaj,
pred nami zdaj so dela trd'ga časi -
bilo obljub kar lep je zalogaj.**

**Zato beseda naj drži nam dana,
saj se po njej ugled in čast dobi,
če pa je prazna, v megli zbarantana,
pastirja čreda kmalu zapusti.**

**Da iz teme le v mrak smo zdaj zašli,
so liberali neki modrovali,
in da za Črnim vrhom se svetli,
da dan vstajenja bodo dočakali.**

**Ker pa volivci strankam glas smo dali,
njim pa puščen je svetnikov izbor,
verujmo, da ne bomo se kesali,
če strokovnjakov to bo složnih zbor.**

**Saj jih po delu bomo le cenili,
in ne, katere kdo je stranke član -
vsi za blaginjo večjo se borili,
da jutri že sverlejši naš bo dan.**

Sergo

REFERENDUMI - UPORI NEZADOVOLJNIH DRŽAVLJANOV

Nezadovoljni državljani se povezujejo in zbirajo podpise za razpise referendumov o tistih zakonih, s katerimi naj bi zakonodajalec - to je državni zbor, na predlog vlade bistveno posegel tudi v njihove pravice oziroma jih pri uveljavitvi le-teh omejeval.

Te dni so državljani že drugič v zadnjih mesecih zbrali dovolj overjenih podpisov (najmanj 40.000) za razpis predhodnega zakonodajnega referenduma, s katerim se bo presojalo, ali bo večina državljanov predloženi zakon podprla ali ne. Pretekli mesec (novembra 2002) se je zaključilo zbiranje podpisov za predlog Zakona o preoblikovanju in privatizaciji javnega podjetja Slovenske železnice. V njem je vlada predlagala, da se to enovito javno podjetje najprej razdeli na tri samostojne dele, kasneje pa bi donosne samostojne enote prodala oziroma privatizirala, nedonosni del pa bi ostal v državni lasti in na ramenih davkoplačevalcev. Referendum je razpisan za 19. januar 2003.

Pred dnevi pa so zbrali dovolj podpisov tudi pobudniki, ki se ne strinjajo z že sprejetim Zakonom o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje oziroma tisti, ki podpirajo predlog sprememb tega zakona, ki ga je vložila skupina poslancev s prvopodpisanim Francem Pukšičem (SDS). Tudi sam sem sopolisnik tega zakona. Podpise so zbrali tisti državljani, če se izrazim domače, ki se ne strinjajo, da za svoja vlaganja v višini nekaj sto tisoč sit v izgradnjo telefonije v preteklosti ne dobijo praktično nikakršnega povračila. Pobudniki tega referenduma predlagajo, da se tudi njegova izvedba zaradi poenostavitve in pocenitve razpiše za 19. januar prihodnje leto. Seveda pa bo o tem odločil državni zbor.

Za naše okolje je predvsem pomemben zadnji referendum, ki se nanaša na vračilo visokih zneskov v razvoj telefonskega omrežja, ki so jih vplačali naročniki telefonskih priključkov predvsem na slovenskem podeželju. V letih intenzivne izgradnje telefonije so morali prebivalci prispevati precejšnja sredstva, tudi do 500.000 sit in več, če so želeli imeti telefonski priključek. Več so prispevali tisti, ki so bili bolj oddaljeni od glavnih koridorjev in central. Predvsem velik je bil prispevek prebivalcev razseljenega podeželja, saj so morali za pridobitev priključka poleg visokih lastnih denarnih sredstev prispevati ponavadi še material (les) in opraviti še precej prostovoljnega dela. Denar pa so zbirali še na druge načine - npr. s samoprispevkom. Tudi številni občani Ribnice, Sodražice in Loškega Potoka niso bili izjeme. Če so želeli telefonski priključek, so morali zagotoviti glede na razmere neobičajno visok prispevek. Ta je bil izrazito višji kot v večjih mestih, čeprav so standard in drugi pogoji življenja tam znatno višji kot na podeželju.

Menim, da je prav, da vsi, ki ste vložili v izgradnjo telefonskega omrežja prevelika sredstva, dobite ta sredstva povrnjena z ustrezno revalorizacijo in se tako po prispevkih izenačite s prispevki bogatejših mestnih okolij. Pričakujem, da boste občani podprli pobudo združenja, ki je vodilo akcijo zbiranja podpisov, saj ste v Ribnici zbrali okrog 300 podpisov podpore za razpis referenduma. Aktivne so bile zlasti krajevne skupnosti.

Tako povezovanje državljanov za priporitev svojih z ustavo zagotovljenih pravic pa je izraz nestrinjanja z načinom dela vladne koalicije. To bolj skrbi, da ugodi interesom in apetitom ozkih lobijev in zaprtih skupin, ki v veliki meri bogatijo s prerezoprejanjem in sistematičnim zajemanjem v skupno bogastvo in manj z resničnimi rezultati in ustvarjalnim, produktivnim delom. V času, ko poteka 2. faza privatizacije državnega premoženja, taki postopki vladne koalicije še posebej izstopajo. Dobri deli podjetij v državni lasti se čistijo in izločajo iz matičnih podjetij in se prodajajo pod ugodnimi pogoji in po skrbno varovanih in načrtovanih scenarijih. Podobno se bo najverjetneje zgodilo tudi z železnicami in telefonijo. Zato je prav, da 19.1. 2003 odidemo na volišče in podpremo oba referenduma.

Jože Tanko, poslanec v DZ

Pravica vedeti

Odrpno pismo vsem, ki jih zadeva problem

Kdor ima na razpolago potrebne informacije, je lahko vedno gospodar položaja in lahko marsikaj obrne sebi v prid. Zlasti takrat, ko so drugi prikrajšani za te informacije. Z informacijami se pri nas še vedno močno manipulira in tudi zato je v naši državi na 100.000 zelo bogatih prebivalcev kar 300.000 na pragu revščine. Tudi naša oblast ima najraje državljane tipa "dobrega Švejka", z njemu značilno pokorščino.

Obravnavani problem sega v leto 1997, ko smo prejeli položnice, s katerimi naj se plača taksa za obremenjevanje vode. Prvič po desetletjih poslovne prakse se mi je pripetilo, da nisem mogel pridobiti potrebnih podatkov, ki bi mi omogočili kontrolo o pravilnosti zaračunanega zneska. Vsa informacija, ki sem jo prejel od Komunale Ribnica, ki je pooblaščen za pobiranje te takse, je naslednja:

- takso smo dolžni plačevati vsi državljani Slovenije
- izračun takse je tako zapleten, da ga zmorejo izdelati edino na okoljskem ministrstvu v Ljubljani
- plačilo neplačanih položnic bo izterjano preko sodišča

Glede na to, da v takšnih zadevah posameznik običajno ne pomeni nič, sem pred leti poslal časopisu z visoko naklado članek, v katerem sem osvetlil navedeni primer. Bil je v celoti objavljen, razen stavka, ki je bil bistvo članka: ". . .vabim bralce, naj ne plačujejo računov, kateri niso podprti s preverljivimi podatki..." , saj plačana položnica lahko pomeni, da se plačnik strinja s takšnim načinom poslovanja. Ob telefonskem pozivu uredniku, naj objavi popravek članka, sem dobil odgovor: "kaj pa vi mislite - tega vam ne bo nihče objavil - saj to bi bil poziv k državljski neposlušnosti". Minevajo leta, prihajajo položnice in grožnje s sodiščem, informacij zavezancem za plačilo takse pa ni! Ah, da, tako bolj po kapljicah - bolj kot dezinformacije in s pripombo: "Vse je objavljeno v Uradnih listih, in vse dodatne informacije so stvar dobre volje." Toda - koliko državljanov je pa naročeno na Uradni list? Poleg tega pa tudi ni vseh potrebnih podatkov za obravnavani primer v Uradnih listih.

ZAKAJ TAKO?

Nadaljnje brskanje po skrivnostno prikrivanih informacijah mi je razkrilo tudi naslednja dejstva:

- Uredba določa, da smo zavezanci za plačevanje takse vsi državljani Slovenije.
- Gospodinjstva v nekaterih občinah niso še nikoli prejela položnic za plačilo takse.
- V nekaterih občinah plačujejo takso samo tista gospodinjstva, za katera se predvideva gradnja kanalizacije in čistilne naprave.
- V občini Sodražica smo zavezanci za plačilo takse vsi občani - s to posebnostjo, da naj bi vsi tisti, ki imamo lastno oskrbo s pitno vodo, plačevali dvainpolkrat več po osebi, kot pa tisti, ki imajo zgrajene vodovode ob pomoči družbene skupnosti. V to kategorijo pa spada 41% občanov v obrobni naseljih, z najmanjšim dohodkom na družinskega člana, običajno s težkimi pogoji za oskrbo z vodo, ki je pogosto zmanjkuje ali pa je zgolj deževnica, pa še ta se pogosto ob končnem izlivu uporablja za zal-

vanje rastlin. Poleg tega ima večina teh prebivalcev zgrajene lastne čistilne naprave - triprekatne greznice s ponikalnico, za katero je pogosto namenjeno zemljišče, ki je poraščeno s posebnim rastlinjem, in dodatno očiščuje odplake.

- Osnovni namen pripravljavca tega predpisa je bil, da takso plačujemo sorazmerno po dejanskemu onesnaženju. To načelo pa ni nikjer uveljavljeno, saj se taksa odmerja po kubičnem metru vode, ki gre skozi vodomer iz javnega vodovoda, ne pa tudi iz dodatnega vodovoda, kdor ga je ohranil iz lastne oskrbe s pitno vodo. A dejstvo je, da količina porabljene vode sploh ne vpliva na večje ali manjše onesnaženje. Onesnaženje namreč nastaja le po osebi in po količini porabljenih škodljivih kemikalij.
- Svetovalka vlade pri ministrstvu za okolje in prostor tudi pove, da tak način odmerjanja takse stimulira varčevanje z dragoceno pitno vodo. Morda res, toda po drugi strani pa nima ministrstvo nobene možnosti, da bi preprečilo uničenje brezhilno zgrajenega vodnega izvira z visoko kvalitetno pitno vodo, kar je namera v naši občini - zgolj zato, ker je to občinska parcela in bi le-ta zanjo iztržila nekaj drobiža, če jo prekvalificira v gradbeno parcelo. (Toda to je že druga zgodba.)
- Izvirni greh za določene anomalije v tej zadevi je res pri ministrstvu, toda izstavlja računov ima neposredno odgovornost za prikaz njihove verodostojnosti.

Ob vsem tem se nam zastavlja vrsta vprašanj, a kdo nam bo odgovoril?

- Bomo občani dobili potrebne informacije res šele s posredovanjem sodišča?
- Katera kategorija državljanov je oproščena plačevanja takse?
- Je dvainpolkrat višja taksa za navedeno kategorijo prebivalstva v občini Sodražica morda celo uzakonjena ali je samo velika napaka?
- Ali bo na osnovi letošnjega novega Zakona o vodah morda popravljen uredba in bomo plačevali takso po osebi in po porabljenih škodljivih kemikalijah?
- Bo oproščen plačevanja takse tisti, ki bo sam poskrbel za čiščenje svojih odplak, kjer ne bo tega država nikoli storila?

KAKO IZVEDETI?

Naše življenje nam krojijo številni predpisi, ki določajo pravice in dolžnosti, prepovedi in omejitve ter nas zadevajo že pred rojstvom in nam sledijo še po smrti. Ta pravila se nenehno spreminjajo, zlasti ob izstopu iz Jugoslavije in vstopanju v Evropsko unijo. Res da so vsa - nekatera morda tudi po stokrat - objavljena v številnih tiskanih, R1 in TV ter drugih glasilih, pa vendar prevečkrat ostajamo neobveščeni, ker nismo prav tisto minuto sledili prav tisti oddaji, nas ni dosegel prav tisti tisk, ali pa nismo bili na informacijo pozorni, ker nam ravno takrat ni bila potrebna. Tako ostajamo pogosto nevedni in nevednost nam greni življenje, zlasti, ko se srečujemo z upravnimi organi, policijo, sodiščem, prečkamo državno mejo in tako dalje.

Poglejmo primer iz 58. člena nekega zakona, ki je bil sprejet pred nekaj meseci: "Steje se, da je

zadeva sporočena javnosti, če je objavljena v sredstvih javnega obveščanja." In takih primerov ni malo. Morda gre za zadevo, ki nam daje možnost izkoristiti neko dobrino, morda nam omogoča vplivati na kakršno koli za nas pomembno zadevo. Toda verjetnost, da bomo naleteli na objavljeno zadevo, je podobna taktu na loteriji. Pa vendar bi se lahko to uredilo, če bi vlada poskrbela za Državljski priročnik, ki bi se sproti dopolnjeval s spremembami. Vseboval naj bi kratke informacije o predpisih, razpisih in obvestilih, ki zadevajo večino državljanov, ter v katerem pooblaščenem tisku je ali bo objavljena celotna vsebina. Za takšen priročnik obstajajo vse kadrovske in tehnične možnosti. Toda deležni ga bomo le, če bomo večinsko tako hoteli! Si lahko predstavljamo, koliko bi to vplivalo na lahkotnost našega bivanja?

Danilo Šilc, Jelovec, Sodražica

JAVNO VPRAŠANJE ZNATEN PADEC INLESOVIH DELNIC NA BORZI

Iz borzne kotacije delnic na prostem trgu ponudbe in povpraševanja sem 3. 12. 2002 ugotovil nenaden padec vrednosti Inlesovih delnic, in sicer kar za 31,5 %. Glede na to, da ste Ribničan, član Nadzornega sveta Inlesa in državni podsekretar v ministrstvu, ki je odgovorno za gospodarstvo, Vas sprašujem za pojasnilo tega nenadnega padca? Ali je to povezano s poslovnimi rezultati, načrtovanimi organizacijskimi spremembami ali čim drugim?

Mag. Janez Drobnič, poslanec DZ

Glede vašega vprašanja v zvezi s padcem vrednosti delnic INLES d.d., ugotovljenim iz borzne kotacije delnic na prostem trgu, vam poskušam odgovoriti ob predpostavki, da nekoliko razumete delovanje Ljubljanske burze in dogajanja na trgu vrednostnih papirjev.

Ugotovljeni padec delnic ni posledica konkretnih dogajanj v družbi in posledično izvedene transakcije na osnovi ponudbe in povpraševanja (delovanja trga).

Menim, da gre za še en primer uskladitve vrednosti portfelja enega od solastnikov družbe z dogovorjeno vrednostjo prodaje. Običajno gre pri takšnih aktivnostih za balansiranje poslovnega rezultata konkretnega akterja. Lahko bi se zgodilo, da bi za te iste namene za podobno ali tudi višjo vrednost delnica narasla. Predpostavljam, da bo po novem letu na tem primeru transakcija izvedena v obratni smeri. Če boste še naprej pozorno spremljali dogajanje na borzi, menim, da boste ugotovili, da bo verjetno do konca leta pri nekaterih borznih vrednostnih papirjih še prihajalo do velikih odstopanj, predvsem pri tistih na OTC, ki imajo malo prometa.

Brane Ambrožič
predsednik Nadzornega sveta
Inles d.d.

Brez vrednot ni demokracije

Cerkev na poti v puščavo?

"Morda se čudno sliši pa je vendarle res. Cerkev mora oditi na samo...v puščavo". Tako je v 48. številki DRUŽINE na primeru nemške Cerkve zapisal gospod Zvone Štrubelj iz Stuttgarta. Dalje navaja, "ali nimajo prav nekateri krščanski misleci na Zahodu, ki kličejo cerkev na pot v puščavo, k prenovi, k iskanju pristnih krščanskih korenin? Nemčija in Zahod bosta potrebovala dobrih štiri-deset puščavskih let, da na poti očiščenja in duhovne poglobitve najdeta Učenikove stopinje. Slovenska Cerkev pa bo morala prehoditi še pot Zahoda".

V 47. številki DRUŽINE v članku BREZ VREDNOT NI DEMOKRACIJE med drugim piše, da je papež Janez Pavel II. katoliški (italijanski) narod pozval, naj prispevajo k slogi, solidarnosti in miru med narodi ter oblikovanju nove Evrope, pa tudi spoštujejo človekovo dostojanstvo, varujejo življenje, podpirajo zakon in družino ter pri političnih odločitvah upoštevajo etične vrednote. Na Evropo ne smemo gleda le z gospodarskega vidika, marveč se moramo opirati na njen etični temelj! Poskrbeti je treba za razumsko in moralno vzgojo ter izobraževanje otrok in mladine. "Razvoj šole v ozračju svobode" je naložba za prihodnost, je poudaril papež.

V 48. številki slovenskega katoliškega tednika DRUŽINA pa dr. Janez Markeš ponovno vztraja pri svoji ugotovitvi, "da slovenska Cerkev hodi za človekom in njegovimi potrebami v zaostanku svetlobnih let. Problem nedoraslosti slovenske Cerkve za realne izzive časa in za potrebe ljudi je resen in odprt problem. Če DRUŽINA tem izzivom ni zmožna slediti, to ne pomeni, da jih ni; prav tako si dela medvedjo uslugo, če jih pometa pod preprogo in vidi svojo vlogo v promociji in propagandi namesto v iskanju v realnosti".

V katoliškem mesečniku "Naša družina" beremo o pomembnih dnevih: 20. november - svetovni dan otroka, 25. november - mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami, 1. december - svetovni dan boja proti AIDSU, 10. december - dan človekovih pravic. Dnevi, ko se naj bi spomnili in podprli te vrednot in seveda konkretne ljudi. Na naslovnici 47. številke DRUŽINE je zapisan naslov "STISKA OTROK ČEDALJE VEČJA". Članek govori žal samo o realnih materialnih stiskah številnih slovenskih otrok. Duhovne in moralne stiske otrok v tem članku niso omenjene, čeprav so še hujše in so odraz izpričane javne morale odraslih, javnih institucij, politike in tudi Cerkve.

Zato se zelo strinjam z navedenimi ugotovitvami gospodov Štrublja, še bolj pa z ugotovitvami dr. Markeša.

AIDS, prostitucija med odraslimi in mladoletnimi, pedofilija, nasilje med mladimi, nad ženskami in med odraslimi, narkomanija, razpadle družine, večanje revščine in drugo so aktualni problemi tudi slovenske družbe. Med vzroke za to spada gotovo tudi nezakazovano, sicer pa prepovedano javno predvajanje perverzne pornografije na TV-ekranih. Mediji, razen katoliških, so ta problem že večkrat problematizirali. Tudi občani, čeprav zelo redki, smo ta problem aktualizirali v številnih medijih, podali prijave kršitve zakonodaje, vendar za zdaj brez uspeha. Javno smo pozvali tudi na pomoč politike - poslance, župane, predvsem tiste z javno deklarirano krščansko etiko. Žal, doslej tudi brez vsakega javnega odziva ali pomoči. Na totalno blokado in na popolno ignoranco navedenega problema pa smo občani naleteli ravno pri katoliškemu tisku in žal tudi pri večini klerikov in vodstvu slovenske Cerkve. Demokracija pa na tajnih volitvah pokaže rezultate zaupanja v iskrenost namenov in nagradi dejanja. Od politike z javno deklariranim "krščanskim etosom" je zato ostalo bore malo. Mogoče pa bi se morali "tradicionalno ugledni" le vprašati, kaj je kdo dejansko naredil in ne samo govoril za slovensko demokracijo etike in vrednot?! Za lažje samospraševanje je dokazano potrebna pot v puščavo.

Franc Mihič, Ribnica

Je bil Sv. Miklavž zlorabljen?

V začetku decembra oživijo spomini na otroštvo, ko smo vsako jutro gledali proti vzhodu in opazovali, če se bo obarvala jutranja zarja. Verjeli smo, da Miklavž tedaj peče piškote.

Prijeten je spomin na tega skromnega škofa, ki je zaznal stisko ljudi in jim skrivoma pomagal. Obdaroval je ponoči, da bi ga nihče ne videl. Kakšno nasprotje z današnjimi donatorji!

Pomoč človeku v stiski je pravzaprav bistvo 'miklavževanja'. Pomoč sosedu, starejšemu človeku, bolniku, otrokom, zastojnska, iz srca narejena, brez pričakovanja na hvala in plačilo, je dandanes kar redka. Preveč redka, da bi bila lahko vzgled mlademu rodu.

Ob letošnjem 'miklavževanju' v Hrovači se mi porajajo naslednja vprašanja:

1. Zakaj obdarovati? Smo pri obdarovanju iskreni? Ali damo zato, da bomo s tem povzdignili sebe v očeh drugih? Kako je bilo v našem primeru?

2. Kako obdarovati? Pri vsakem obdarovanju sta prisotni dve stranki: darovalec in obdarovanec. Obdarovanje je smiselno, če sta pri tem zadovoljni obe stranki. Ni vsako darilo primerno, zlasti ne, če je prisotna le sled podkupnine.

3. Kako obdarovati? Previdni moramo biti, da pri obdarovanju nikogar ne prizadenemo, zato mora biti način dobro premišljen, zlasti ko darujemo otrokom.

Pa še nekaj me je pri 'miklavževanju' motilo: tekmovalnost. Tekmovalnosti je v današnji šoli mnogo

preveč. Premalo imamo otrok, da bi na ta način vzpodbujali samo nekatere. Pomemben je vsak otrok, ne samo prvak! Tekmovalnost in vsakem koraku vzbuja v človeku zavist, občutek nemoči; zmanjšuje otrokovo samozavest in zaupanje vase. Preveč je poražencev, saj je zmagovalec samo eden. Prav gotovo tekmovalnost ne krepi v otroku notranje moči, ki je v življenju tako potrebna.

Kako so bili sprejeti kriteriji za ocenjevanje najlepše okrašene smreke? So jih sprejeli vsi učenci? Vsak oddelek se je trudil po svojih najboljših močeh. Vsaka smreka je po svoje najlepša. Če izberemo eno, razvrednotimo druge. Je nagrada za krasitev potrebna? Mislim, da ne. Saj ne moremo vzgajati otrok tako, da bodo pripravljene kaj storiti samo za nagrado. Saj bodo postali pravi stremuhi, brez srčne kulture, brez kritičnosti, pripravljene se vedno prodati za Judežev groš. Ali je res potrebno, da vnašamo liberalistični materializem že v osnovno šolo? Mnogo je potreb v šoli, še več pa bolj primernih načinov za obdarovanje.

Postavlja se mi tudi naslednje vprašanje: Je bil Sv. Miklavž zlorabljen? Je bila to promocija posameznika ali politične stranke? Smejo biti v ta namen zlorabljeni otroci?

Če je bilo prav vse storjeno z najboljšim namenom, naj bo moje razmišljanje samo opozorilo, na kaj vse je treba misliti pri organizaciji tovrstnih prireditev.

Anica Benčina, Ribnica

POPRAVEK

V zadnji številki Rešeta je bil v rubriki Odmevi objavljen članek z naslovom Ob obletnici smrti Antona Majnika.

V zadnjem odstavku je prišlo do napake pri prepisu. Odebeljeni del, ki je bil objavljen, bi se moral glasiti tako, kot je to prikazano v popravku.

Objavljeno v novembrski številki:

...Na koncu naj povem, da sem bil ob branju člankov o Majnikovi smrti, ki so bili objavljeni v Rešetu, razočaran. Ne morem razumeti, da nekateri pisci sprevrčajo krivdo za Majnikovo smrt in ribniško javnost prepričujejo, da ni umrl pod strelom sobojevnikov, kar bi zadnja leta radi prikazali drugače misleči. Več domačinov, ki smo bili priča temu tragičnemu dogodku, ve, pod čigavimi streli je Majnik umrl.

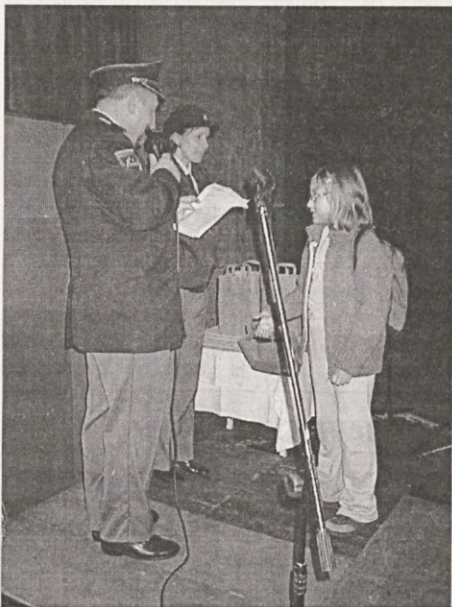
Popravek:

...Na koncu naj povem, da sem bil ob branju člankov o Majnikovi smrti, ki so bili objavljeni v Rešetu, razočaran. Ne morem razumeti, da nekateri pisci sprevrčajo krivdo za Majnikovo smrt. **Ribniška javnost je bila od tega dogodka naprej prepričana, da ni umrl pod strelom sobojevnikov, kar bi zadnja leta radi prikazali drugače misleči. Več domačinov, ki smo bili priča temu tragičnemu dogodku, ve, pod čigavimi streli je Majnik umrl.**

"Avtorski stol"

K ALENKI BIKAR ZA NAGRADO

Deset minut pred osmo je šofer Ivan učence 1.b z avtobusom odpeljal na nagradni izlet proti Ljubljani, do Prometne policijske postaje. Tam so 14. novembra posebej za nas, oziroma prvošolce osmih nagrajenih slovenskih šol, pripravili razstavo opreme in predstavitev svojega dela.

Najprej nas je nagovoril inšpektor urada uniformirane policije Policijske uprave Ljubljana, Ivan Mezek, ki je zaslužen za to zanimivo akcijo, nato je sledila podelitev nagrad izžrebanim nagrajencem. Naša učenka Eva je dobila vrečko z uporabnimi in prometno zanimivimi predmeti, pa tudi drugi učenci so bili obdarjeni z baloni, plakati ter bili pogoščeni s slaščicami.

Ogledali smo si lutkovno predstavo 113 - POLICIJA ZA OTROKE, ki jo je napisala Svetlana Makarovič, uprizorilo pa Lutkovno gledališče Jožeta Zajca.

Po končani predstavi smo si lahko ogledali predstavitev dela Postaje konjeniške policije Ljubljana, Policijske postaje vodnikov službenih psov Ljubljana, Postaje prometne policije Ljubljana in delo policistov kolesarjev.

Policisti s konji službeno prisostvujejo na večjih prireditvah (koncertih, športnih tekmah idr.), opazovali smo še policiste kolesarje, motoriste, policiste, ki jih spremljajo izurjeni psi sledilci...

Svoje oči smo napasli ob številnih predstavljenih vozilih, poslušali policijske sirene in opazovali utripajoče luči... V ustrezno opremljenem avtomobilu smo opazovali kamero, ki snema predhodno vozeče vozilo...

Od tamkajšnjih policistov smo izvedeli mnogo zanimivega, spremljal pa nas je tudi domači policist, Miran Andoljšek, ki se mu za spremstvo zahvaljujemo.

Hvaležni smo tudi Zdenki Bartolovi, ki nas je spremljala kot predstavnica vodstva naše šole.

Se posebej pa smo veseli tega, da smo imeli priložnost govoriti in se fotografirati z našo vrhunsko športnico, atletinjo Alenko Bikar, ki nam je že kmalu poslala svoje odgovore na vprašanja o sebi, svojih dosežkih in športnih uspehih. Takole nam sporoča: Učenci in učenke 1. b razreda OŠ dr. Franceta Prešerna, za vaš projekt "Avtorski stol" se vam bom atletinja Alenka Bikar predstavila in odgovorila na vaša vprašanja.

KAKO BI PREDSTAVILA SEBE?

Sem veselo, preprosto, delavno dekletko z veliko pozitivne energije.

KAKO BI OPISALA SVOJO ŠPORTNO POT?

Moja športna pot se je začela že zelo zgodaj. Že kot osnovnošolka sem trenirala 3x na teden in tako nadaljevala skozi vso srednjo šolo. Po končani srednji šoli pa sem začela trenirati 2x na dan kot profesionalna športnica.

NEKAJ MOJIH ŠPORTNIH DOSEŽKOV:

Najbolj sem ponosna, da sem udeležena dveh olimpijad, in sicer leta 1996 v Atlanti, kjer sem kot najmlajša tekmovalka (22 let) prišla v polfinale teka na 200 m. Na OI leta 2000 v Sydneyu pa sem za las zgrešila polfinalni nastop. Prav tako mi je pri srcu medalja iz dvoranskega

EVROPSKEGA prvenstva v Gentu l. 2000, kjer sem bila druga na 200 m.

V Edmontonu, na SVETOVNEM prvenstvu leta 2001, pa sem bila 7. v velikem finalu na 200 m. Tam sem bila tudi edina belopolta tekmovalka in edina Evropejka v FINALU.

Letos pa smo imeli EVROPSKO prvenstvo v Münchnu, kjer sem 2x osvojila 8. mesto, na 100 m in na 200 m!

O SVOJEM DELU

bi lahko rekla, da je zelo raznoliko. Kot športnica veliko potujem, vidim različne kraje in spoznavam veliko novih ljudi. Seveda je tudi naporno, kajti treniram 2x na dan, vsak dan, vendar je ves trud poplačan takrat, ko dosežem uspeh.

ZAUPALA VAM BOM ZANIMIVOST IZ SVOJEGA ŠPORTNEGA ŽIVLJENJA:

Na preteklih olimpijskih igrah v Sydneyu v

Avstraliji, za katero vemo, da je dežela kengurujev in koal, so nam olimpijcem domačini priredili piknik. Spekli so nam pečene kenguruje, ki imajo podoben okus kot govedina, in pa krokodile - ti so bili pa podobni 'čigumiju'.

Pa mogoče še to: kot vrhunska športnica sem tudi policistka in imam tudi čisto pravo policijsko uniformo.

SPOMINI NA ČAS, KO SEM SAMA HODILA V PRVI RAZRED OŠ?

Spomnim se, da sem že takrat pritekla svojo prvo medaljo. Bila sem stara 7 let in na Vrhniki smo imeli vsako leto tradicionalni "TEK PO VRHNIKI".

Tek je bil dolg približno 300m in jaz sem osvojila 1. mesto!

MODER NASVET

Poskušajte biti pri pouku čim bolj zbrani in poslušajte zvon, da si jo boste zapomnili. Tako vam bo po pouku ostalo več časa za igro in ostale stvari (krožki, športne ure...). Bodite pridni, veseli, zagnani, tako v šoli kot doma, kdo ve, mogoče boste pa tudi vi postali vrhunski športniki kot jaz ali pa znanstveniki ali pa mogoče policisti!? Športni pozdrav, Alenka Bikar

Zabeležila in fotografirala: Polona Golouh, prof. raz. p.

Okrogla miza o zasvojenosti mladih DA BI ZNALI REČI NE!

Droga ni le za vsakim prvim vogalom, imamo jo tik pred očmi.

Tega stavka si nisem izmislila jaz kot opazovalka okrogle mize mladih osnovnošolcev, ki so jo 29. novembra v okviru meseca boja proti drogam pripravili v avli OŠ. Ta, toliko povedni stavek, je izrekla mlada osnovnošolka, ena izmed tistih predstavnikov razredov od 4. do 8. stopnje, ki so podali ugotovitve svojih sovrstnikov na sestankih šolskih skupnosti in pri razrednih urah. V mesecu dni so poskušali prepoznavati vedenje, ki je koristno, in vedenje, ki je škodljivo. Pobudnica udeležbe ribniške osnovne šole v akciji Urada za droge Vlade RS, šolska psihologinja Nena W. Plesničar, je dejala, da se bo šola angažirala na večji psihični pripravi mladih za reakcijo v tveganih situacijah. Najlažje se to stori s tem, da se mladim pomaga oblikovati pozitivno samopodobo ter da odkrijejo svojo notranjo moč.

Majda Vrh s Centra za socialno delo je posredovala podatke o zasvojenosti z drogami na Ribniškem in ti so nekoliko višji kot podatki policije. Zadnja tri leta število mladostnikov, ki posegajo po drogah, narašča. 10 ljudi je tako na novo evidentiranih! Letos je bilo 9 mladostnikov obravnavanih na sodišču zaradi prekrškov, 5 pa zaradi kaznivih dejanj, povezanih z drogami. "Grozljiv podatek je, da je sodišče letos izvedlo že 38 kazenskih postopkov, kjer sta bila vpletena droga in alkohol. 25 kaznovanih je bilo mladostnikov!" Ribniška policija ugotavlja, da je s 'trdimi' drogami v Ribnici zasvojenih 10 ljudi, 'mehkih' uživalcev pa je 60.

Korak naprej so mladi storili že s tem, da so se odkrito pogovarjali o raznih vrstah zasvojenosti, saj niso problematične samo droge, marveč tudi cigarete, alkohol, hrana in pretirano ukvarjanje z računalnikom ali gledanje TV. Vedeti je treba, kje je meja in udeleženci okrogle mize so bili prepričani, da se je prisotni učenci zavedajo. Manj je to morda jasno tistim, ki se s tem vprašanjem v mislih niti ne ukvarjajo in skačejo skozi spodnja okna šole, da bi enega pokadili... Predstavniki višjih razredov trdijo, da številni sovrstniki v kajenju cigaret ne vidijo ničesar slabega, in tako je mnogim že v 4. razredu prvič ponujena ta prva oblika droge. Radovednost je menda tista, ki žene v spozna-

vanje prepovedanega, zakaj tak sadež je že prepovedano najslajši. Glede na to, da so tudi droge že za vsakim vogalom, bi bilo nujno potrebno razbiti mrežo preprodajalcev, ki krožijo tudi po šoli, so menili mladi.

To je sicer cilj policije, je povedal namestnik ribniškega komandirja, "a realno je nemogoče zaježiti trg, saj bi morala biti v policijskih uniformah polovica prebivalstva."

Razjasniti si moramo tudi pojem droge. Ni mehkih ali trdih drog, so le droge, in te so škodljive za zdravje ter prinašajo odvisnost, je poudaril kriminalist Urada za droge.

Tega bi se še posebej morali zavedati mladi, ki se s problemi ne znajo soočiti in jih raje odložijo s cigareto, ne vedoč, da je njihovo mlado telo za slabe učinke veliko bolj dovzetno kot telo 25-letnika, je povedala Justina Lušin, pedi-

atrinja v ZD Ribnica.

Od sprejemanja škodljivih tvarin bi mladostnike lahko odvrnile druge dejavnosti, ki bi njihovo pozornost od problema preusmerile denimo v šport, za kar si prizadeva tudi občina, je menila Metka Tramte z oddelka za družbene dejavnosti. "Igrišča, športni center, bazen, knjižnico in glasbeno šolo smo obnovili zato, da bi mladi znali kakovostno in ustvarjalno preživljati prosti čas." A kaj, ko so se ravno na teh igriščih začeli zbirati mladi, ki nimajo nikakršnega interesa za šport, marveč so si našli novo lokacijo za uživanje škodljivega in prepovedanega, je dodala neka deklica...

Tekst in foto A. Pahulje

OB PRIČETKU PRAZNOVANJA 50. OBLETNICE PREDŠOLSKE VZGOJE V RIBNICI

50 let predšolske vzgoje v občini Ribnica je priložnost, da Vrtec spodbudi pozornost svojega širšega okolja in ga vključi v dogajanje in praznovanje tega pomembnega jubileja.

Prireditve in dogodki v počastitev te obletnice se nizajo že od septembra :

- s predstavitvijo kurikuluma za vrtce, namenjenega staršem in širši javnosti,
- s praznovanjem tedna otroka,
- z okroglo mizo, ki so jo organizirali starši in nanjo povabili kandidate za župana.

Če so bili naštetih dogodki bolj ali manj odmaknjeni širši javnosti, pa bo to odpravilo vrtevo okno v svet. V prostorih bivše Manufakture je odprta stalna razstava, kjer lahko mimoidoči sledi življenju in kreacijam, ki jih prispevajo otroci in odrasli iz vrtca.

Ta velika vrtčeva družina, ki vključuje otroke, delavce in starše, bo pripravila še veliko priložnosti za druženje, doživljanje in učenje.

Naj omenim:

- bogat vrtčev kulturni abonma, v katerem bodo nastopili otroci iz starejših in tudi mlajših skupin kot tudi gostujoča gledališča,

- športne aktivnosti, med katerimi bo posebno zanimiv CICI TEK, s pomočjo starša triatlonca,
- organiziranih bo kar nekaj ustvarjalnih delavnic, namenjenih otrokom, ki ne obiskujejo vrtca,
- ob zvokih slovenskih narodnih pesmi že brusi pete folklorna skupina,
- starši napovedujejo otrokom TABOR PRI NAŠI VOJSKI na Ugarju,
- lahko si boste ogledali dramatizacijo, ki jo pripravljajo vzgojiteljice,
- ustanovljen je tudi zanimiv in nenavaden ansambel vzgojiteljic,
- k oblikovanju jubilejne publikacije bomo pritegnili vse, ki so kakor koli pripomogli k razvoju predšolske vzgoje v Ribnici,
- nadvse navdušeni čakajo nastopa tudi starši vključenih otrok, ki se in se bodo dejavno vključevali v prireditve in dogodke praznovanja 50. obletnice predšolske vzgoje v Ribnici, ki že poteka in se bo nadaljevalo tudi v prihodnjem letu.

Vsi iz vrtca bomo veseli, če boste delili z nami praznične trenutke jubilejnega leta.

Andreja Hojč, foto Darja Šilc

OD NAJMLAJŠIH DO NAJSTAREJŠIH DOŽIVLJAMO. SE UČIMO. USTVARJAMO. Z novembrom je vitrina bivše Manufakture zaživela ob razstavi umetnij otrok, starih od 1 do 3 let. Ujeli smo prvo obiskovalko razstave. Do 13. decembra se je vaš korak lahko ustavil ob razstavi umetnij, imenovani Mozaik in svila, ki jo je pripravila Bernarda Topolnik, vzgojiteljica predšolskih otrok. In kaj vse vas še čaka...

OD VRTCA DO ŠOLE

VARNOSTNI PAS JE VEZ Z ŽIVLJENJEM

Aktivnosti, ki jih organizira Komisija za prometno vzgojo otrok in mladine pri Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Ribnica ob tednu otroka in tednu prometne varnosti, so postale že tradicionalne. Letošnji šesti natečaj likovnih in pisnih izdelkov na temo "Varnostni pas vez z življenjem" sta razpisala Komisija za prometno vzgojo otrok in mladine občine Ribnica in Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Sodražica.

Na natečaju so sodelovali otroci v vrtcih in učenci osnovnih šol na območju občin Ribnica in Sodražica. Odziv je bil zelo številčen. Avtorjem najbolj izvirnih in duhovitih izdelkov so bile podeljene nagrade na priložnostni prireditvi, ki je bila 18. novembra 2002 v sejni sobi Občine Ribnica.

Nagrade sta prispevala dolgoletna sponzorja Boštjan Oblak, Avto šola Herby d.o.o. in Zavarovalnica Triglav.

Izbrani likovni in pisni izdelki so bili razstavljeni v prostorih osnovne šole Sodražica in v avli Ideal centra v Ribnici.

To pa ni edina akcija, ki jo Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu izvaja v okviru izobraževanja mladih v prometu. Aktivnosti potekajo preko celega šolskega leta. Nosilci so zlasti člani Sveta za preventivo, učitelji osnovne šole in vzgojitelji v Vrtcu Ribnica.

K izvajanju preventivnih programov velikokrat povabimo tudi policiste Mejne policijske postaje Ribnica, ki se vabilom vedno radi odzovejo in so Svetu v veliko pomoč. Zelo pohvalno je tudi to, da v zadnjem času v akcijah aktivno sodeluje vse več staršev tekmujočih otrok. Želim, da bi se takšno sodelovanje še nadaljevalo.

Kot predsednik Komisije za prometno vzgojo otrok in mladine čutim dolžnost, da se ob izteka-jočem se letu zahvalim vsem, ki ste na kakršenkoli način prispevali k izboljšanju prometne varnosti v našem okolju.

Varno v prometu tudi prihodnje leto.

Ivan Šega,
predsednik Komisije za
prometno vzgojo otrok in mladine

Božič in božični dnevi, ko bilo je 50 let manj...

Božič je bil eden najlepših praznikov v letu. Tudi država ga je priznala. Otroci so imeli šolske počitnice in delavci niso delali že dan prej. Tako je prišel božič do izraza, ko je bila vsa družina skupaj. Sveti večer s polnočnico je bil višek božičnega veselja. Tudi ta večer je bil združen s starimi običaji.

Dan pred božičem je bil strogi post, ki se je pozneje končal pri večerji. Zvečer je bilo kropljenje po hiši in zunaj. Eden je nosil blagoslovljeno vodo, drugi žerjavico z dišečim kadilom. Najprej so požegnali lepo obloženo mizo, pogrnjeno z belim prtom. Na njej so bile potice in boljši kruh. Tudi "župnik" je bil takrat spečen za tri kralje in pletene štručke in golobice za otroke. Te so bile tudi za tepežkanje. V kotu so bile jaslice, vsaka hiša je imela drugačne. Pozneje so prišla tudi božična drevesca. Otroci so se že dolgo prej pripravljali; nosili so mah za jaslice. Kadar jih je prehitel sneg, so ga kopali s slamnatih streh. Ko je bilo vse pripravljeno, se je začela molitev. Trije deli rožnega venca, litanije, molitve in pesem Sveta noč. Tisti večer je najlepše zvenela. Ob uri molitve je zvonilo tudi v cerkvi. Po tem opravilu so otroci lahko odšli po vasi gledat jaslice. Tudi v cerkvi je bilo nadvse slovesno. Pred polnočjo potrkavanje zvonov, zunaj so pokali možnarji, na koru so doneli božični akordi.

Drugi dan je bil sv. dan. Ta dan ni šel nihče od doma. Če bi šel v vas v drugo hišo, bi ga tam dali za "zglavnika". Tako je bilo rečeno, zato je vsak ostal rajši doma. Božič je moral miniti v polni tišini in molitvi. Župnik je imel ta dan tri maše, popoldne večernice s petimi litanijami.

Drugi dan, "štefanji", je bil čisto drugačen, bolj hru-pen. Takrat so skoraj v vsaki gostilni plesali in kogar so zaradi adventa srbeli podplati, si jih je lahko pošteno nabrusil.

Naslednji dan je bil tepežni dan. Takrat so otroci prišli na svoj račun. Spletli so si korobače iz vrbovih vejic in s cekarji hodili od hiše do hiše. Največkrat so stali kar med vrati in čakali, kaj bo padlo v cekar. Otrokom revnih družin so dali več.

Tretji dan po božiču je bil "šentjanžov dan". Takrat so šli hlapci in dekle od hiše. Če se se na novo "vkordali" so prišli čez kakšen teden nazaj ali pa so šli za eno leto drugam. "Vkordali", so se za obleke, obu-vala in denar za eno leto naprej.

Dan (večer) pred novim letom se je molilo in kropi-lo. Silvestrovanje takrat ni bilo v navadi. Samo zasebno, največkrat so ga kar prespali. Za novo leto si je že kdo voščil ali pisal kakšno lepo kartico, na kateri je bil naslikan dimnikarček, pujssek, podkev ali štiriperesna deteljica.

Zvečer pred tremi kralji so hodili ljudje "štenbarat" okrog sosedov.

Nihče jih ni smel opaziti, šele takrat so se zdrznili, ko je zaropotalo po vratih ali kakšni gredi. Spet se je molilo zvečer, le nekoliko manj kot božične večere, in tudi kropilo se je z blagoslovljeno vodo.

Praznik treh kraljev smo imeli za drugi sveti dan, zato se je obhajal slovesno. S tem dnem je bila glavna božična doba končana. Jaslice so ostale do svečnice.

Leopoldina Ambrožič iz Velikih Poljan

Nagrajenci natečaja: "VARNOSTNI PAS VEZ Z ŽIVLJENJEM"

Literarni izdelki

1. nagrada: Blanka Čampa, 4. razred, OŠ dr. Ivan Prijatelj, Sodražica,
2. nagrada: Anja Topolovec, 6. a, OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica,
3. nagrada: Anja Zobec, 4.e, OŠ dr. Franceta Prešerna, podružnična šola Dolenja vas.

Prejemniki priznanja za zanimiv in izviren literarni izdelek:

- Lidija Lovšin, 7. c, OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica,
- Klemen Mate, 5. d, OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica,
- Tomaž Žagar, 2. e, razred, OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica, podružnična šola Sušje.

Likovni izdelki

1. nagrada: Lovro Dejak, 3. b, OŠ dr. Franceta Prešerna,
2. nagrada: Ina Oblak, 4. razred, OŠ dr. Ivan Prijatelj, Sodražica,
3. nagrada: Nejc Šmalc, 4. a, OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica.

Prejemniki priznanja za zanimiv in izviren likovni izdelek:

- Ingrid Pipenbaher, 6 let, skupina Ptički, Vrtec Ribnica,
- Petra Hočevar, 4. e, OŠ dr. Franceta Prešerna, podružnična šola Dolenja vas,
- Barbara Pirnat, 2.e, OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica, podružnična šola Sušje.

Naj vam božič pripelje srečo v srce!

ADVENTNI VENČKI, izziv za ustvarjalne roke

V tednu od 18. do 21. novembra smo bili ribniški drugošolci zelo aktivni. V goste smo povabili cvetličarko Špelo in pod njenim vodenjem so nastali prekrasni adventni venčki. Razredničarke *Damijana Arko, Danica Pucelj* in *Anica Tanko* smo se odločile, da jih pokažemo tudi javnosti.

Turistično društvo GRMADA Velike Poljane vabi

BOŽIČNI POHOD NA GRMADO

24. decembra bo že tretji tradicionalni božični pohod z baklami na Grmado. Pohodniki se bomo zbrali ob 19.30 v bivši osnovni šoli na Velikih Poljanah.

Po prijavi in okrepčilu bomo odšli proti Grmadi. Pohod bo trajal približno 45 minut. V koči na Grmadi se bomo okrepčali s čajem, kuhanim vinom in božičnim pecivom. Vsi, ki ste se že udeležili naših pohodov, ne pozabite na naš kontrolni kartonček za žigosanje. Povratek z Grmade bo ob 22.30. Pohod bomo zaključili v osnovni šoli in od tam - po želji - odšli k polnočnici.

Pohodnina za odrasle je 600, za otroke 300 tolarjev. Pohod bo ob vsakem vremenu, zato naj bo vsa oprema temu prilagojena in ne pozabite na bakle!

Kdor razume in spoštuje sebe, bo razumel in spoštoval druge

Moje življenje ima samo en namen: učiti ljudi, da sprejemajo sebe, da imajo radi in razumejo druge, da občutijo in razumejo žalost in bolečino drugih, da dojamajo, zakaj so rojeni in kaj je smisel življenja.

Paramhans Swami Maheshvarananda

Temeljna vprašanja, na katera so skušali odgovoriti indijski modreci, so: Kdo sem? Od kod prihajam? Kam grem? Kaj je smisel mojega bivanja?

Razvili so razne tehnike, s katerimi si lahko pomagamo poiskati odgovore na ta zastavljena vprašanja. Dotikajo se največje globine naše notranje biti, ki je ena, edina, večna. Koliko jo poznamo, koliko trenutkov v notranjem miru in zadovoljstvu preživimo sami z njo, torej s seboj. To je seveda stvar vsakega posameznika. Gotovo smo večji del dneva usmerjeni navzven, delamo, razmišljamo, se zabavamo, posvetujemo, služimo denar, skrbimo za svoje imetje. Vse to je nujnost življenja in prav je tako. Pomembno je, da je to prijetna nujnost, da ni le vsakdanji avtomatizem in volja okolja, temveč tudi resnica, ki prihaja iz nas. Daje nam moč in novo energijo za ljubezen in plemenita dejanja.

Paramhans Swami Maheshvarananda: **Kdo bo jahal?**

Živel je starec, ki je krenil s svojo 10-letno vnukinjo v oddaljeno vas k sorodnikom na družinsko praznovanje. Povedla sta tudi konja. Ko sta že nekaj časa hodila, je vnukinja rekla dedku: "Sedi na konja, jaz pa ga bom vodila." Dedek je zajahal konja, ona pa je stopala poleg njega. Ko sta prišla do prve vasi, sta doživela neprijeten dogodek. Ljudje so bili zunaj, ju gledali kot tujca in komentirali: "To je pa res grozno! Ta starec, ki je trden kot dren, pazi samo na sebe in pusti nemočno deklico pešačiti. On bi moral hoditi, ona pa jahati." Žal jim je bilo uboge deklice. Ded je to slišal in se obrnil k deklici: "Slišiš, deklica moja, kaj govorijo ti ljudje? Lepo sem ti rekel, da sedeš na konja. Da si me poslušala, naju ne bi ti dobronamerni ljudje opominjali."

"Dobro, dedek, če ti tako želiš, pa se zamenjava." In res je ded vzel povodec v roke, deklica pa se je povzpela na konja. Starec je hodil nekoliko počasneje in prispela sta do naslednje vasi. Ljudje so se prijemale za glavo: "Današnja mladina nima pameti niti toliko, kot je črnega za nohtom! Ne spoštujejo starejših! Kako so nevezgojeni! Ubogi starec mora pešačiti, ta mlada, močna in zdrava deklica pa počiva na konju! Tako propadata kultura in tradicija naše dežele! Kakšna škoda!" Ded je ponovno rekel: "Draga moja, spet sva naredila narobe. Slišiš, kaj govorijo ti ljudje?"

"Slišim, ded. Morava nekaj narediti. Mislim, da bi bilo najbolje, da oba sedeva na konja, pa ne bo nihče imel pripomb." Tako sta tudi storila in udobno odjahala do naslednje vasi. Vaščani niso bili zadovoljni: "Groz! Sramota! Kdo je še to videl? Nihče več ne misli na ubogo žival! Eden bi moral pešačiti, a nimata niti malo ljubezni do tega nesrečnega konja." Ded je spregovoril prvi: "Slišiš, kaj govorijo ti dobri ljudje? Sploh nisva razmišljala o najini živali. Oni imajo prav." "Ded, zdaj bova oba pešačila ob konju. Mislim, da bo tako najbolje. Nikomur se ne bova zamerila." Zares sta skočila s konja in počasi hodila ob njem. Že nekoliko zmedena sta prišla v naslednjo vas. Ljudje pa so s prsti kazali za njima, se smejali in vpili: "Sta pa neumna! O bog! Zakaj sploh imata to žival. Vsaj eden bi lahko jahal na konju!" "Draga moja, slišiš?" "Dedek, tako sem zmešana, da sploh ne vem, kaj naj narediva. Naj se vrneva domov?" "Ne!" Dedek je bil odločen. "Samo jaz sem kriv, da se nama je to dogodilo. Karkoli narediš, vedno bo kdo temu nasprotoval. Odslej bova midva odločala, kdo bo hodil, kdo pa jahal."

Če človek dela samo tisto, kar pričakujejo drugi, postane negotov in zmeden. Vsak naj bo tisto, kar je, dela naj po svoji vesti, saj bo le tako prišel na cilj. Pazi naj samo, da ne škoduje drugim ljudem, svoji državi, planetu in seveda tudi sebi. Svet je postal majhen, zato je potrebno več strpnosti, razumevanja, spoštovanja drugih ljudi, kultur, ras, religij.

Dragi bralci, naj leto 2003 še poglobi vaše duhovne kvalitete.

Darinka Suljević

Viri in literatura: Iz Tame ka Svetlu. Biblioteka Yoga. Novi Sad 1994.

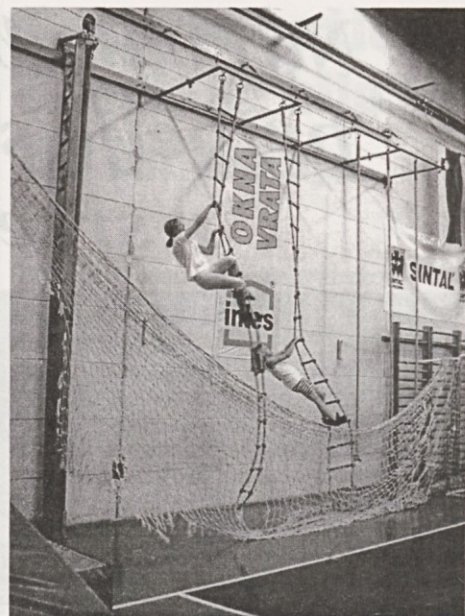
Področno prvenstvo privabilo 183 mladih plezalcev

V ŠPORTNEM PLEZANJU TEKMOVALO KAR 38 OSNOVNIH ŠOL

Na tekmovanju, ki ga je priredil Plezalni klub Ribnica in s pozdravnim nagovorom odprla pom. ravnateljice OŠ Ribnica Olga Černe, je 22. novembra sodelovalo 183 osnovnošolk in osnovnošolcev iz 38 osnovnih šol.

Tekmovanje je potekalo v dveh delih, in sicer: mlajše kategorije od prvega do sedmega razreda in starejše kategorije - sedmi ter osmi razred. Iz ribniške osnovne šole so tekmovali: Marko Žunič, Klavdij Oberstar, Andrej Kaplan, Tim Skok in Primož Rus; iz Sodražice pa Tinkara in Nejc Šilc ter Lara Štupica. Smeri so bile postavljene zelo zahtevno, zato so morali tekmovalci uporabiti vse svoje znanje ter domišljijo, da so se lahko prebijali čez vse pasti, ki so jih čakale v smereh. To so opravili več kot odlično, zato smo morali za mlajše

ter starejše dečke in starejše deklice prirediti še superfinale, ker je prišlo do delitve prvega mesta. Podrobnejše rezultate in tudi nekaj najboljših fotografij lahko najdete na spletni strani plezalnega kluba Ribnica, www.plezalniklubribnica.si. Naštejmo samo naše uvrstitve, ki so od tekme do tekme boljše: Tinkara Šilc odlično peto mesto in Lara Štupica 23. mesto v kategoriji brez licence za mlajše deklice. Andrej Kaplan je zasedel zelo dobro sedmo mesto v absolutni kategoriji za starejše dečke, v kategoriji brez licenc pa sta bila prav tako uspešna Marko Žunič -peti- in Klavdij Oberstar, ki je delil šesto mesto. V kategoriji za mlajše dečke, kjer je bila konkurenca največja, saj je nastopilo kar 80 tekmovalcev, pa so bile uvrstitve naših sledeče: Tim Skok si je delil 24., Nejc Šilc 42. in Primož Rus 47. mesto. Ob tej priložnosti bi še povabili vse otroke, ki jih zanima plezanje, da nas lahko pridejo pogledat na trening, ki poteka ob torkih in sredah od 16.

ure do 17,30 v Športnem centru Ribnica. Tam boste lahko videli, kako vse skupaj poteka, in tudi poskusili plezati.

Tekst in foto Mitja Mihelič

Planinski izlet na Veliko goro ZA VSAKIM VOGALOM PA RES NI MEDVEDA

Planinci OŠ. Dr. Franceta Prešerna smo se 8. novembra popoldne odpravili na Dolgo ravan, do lovske kočice, kjer smo prenočili.

V kočici nas je pričakal lovec Ciril. S posebno piščalko nam je pokazal, kako se oglašajo srne in jeleni. Potem smo nabrali veje in naš vodja Ciril je zakuril ogenj, medtem pa smo si mi pripravili ležišča, popili čaj in odšli na nočni pohod. Tam smo si lahko od blizu ogledali preže. Bile so visoko na drevesih in skrajno zanimive. V času spanja smo imeli pravo "žurko" in jedli smo kostanj. Zaspali smo kar hitro.

Ob 8:00 so nam pripravili budnico. Pojedli smo zajtrk in pospravili kočico, nato pa smo se odpravili na ogled krmišča in mrhovišča. Bilo je več kot zanimivo. Ob 12:00 smo se odpravili domov. Bilo je zabavno, poučno in zanimivo. Vse nam je bilo všeč, ...no, razen zgodnje budnice...

Vsi, ki bi se nam radi pridružili pri krožku, vabljeni vsak torek ob 18. uri v prostore osnovne šole

Ribnica. Za kakršnekoli informacije vam je na voljo Ciril na tel. št.: 041 / 523 559. Letos je že jubilejno 10. leto, odkar krožek obstaja na šoli; vaš mentor bo Ciril Zbačnik, mladinski planinski vodnik pa Martin Žuk.

Planinski krožek PD Ribnica
Foto Roman Petelin

"Izpred šole nas je odpeljal kombi. Vsak s svojim nahrbtnikom smo radovedno sedeli in opazovali, kam gremo. Na tistem sem mislila, da bomo že kar za prvim ovinkom ugledali medveda, a ni bilo tako. Še isto popoldne smo šli na prvi "štant". Vsi smo poskusili splezati gor, in preden nam je uspelo, se je že začelo temniti. Vključili smo baterije. Rahlo premraženi smo se v kočici pogreli ob toplim ognju. Večer je bil prijeten, pekli smo kostanj, kuhali čaj in kramljali pozno v noč. Lovca Ciril nam je pripovedoval najrazličnejše prigode, ki so se mu zgodile v gozdu. Zbudili smo se zgodaj zjutraj, ker smo vedeli, da nas čakajo nove dogodivščine. Ogledali smo si krmišče, videli solnico in mrhovišče. Kostji poginulih živali so bile kar malo strašljive. Kot bi mignil, je bilo vse končano in že smo se morali vrniti domov."

Urška Mrhar

PLANINSKA OBVESTILA in VABILA

- Planinsko društvo Ribnica obvešča, da se bomo na silvestrovo, 31. 12. 2002, podali z baklami k Sv. Ani; predvidoma ob 21. uri izpred veterinarske postaje pri Riku, kjer boste lahko kupili tudi bakle. Pri Sv. Ani bo ob 23.20 tudi sveta maša. Po njej ste vsi vabljeni še v kočico, kjer bomo skupaj nazdravili in šli novim izzivom naproti. Podrobnejše informacije spremljajte preko plakatov PD Ribnica.
- PD Ribnica vas vabi na odprtje novih društvenih prostorov za bivšo policijsko postajo na Škrabčevem trgu. Slovesno odprtje prostorov bo v torek, 7. januarja 2003, ob 18. uri. Vabljeni.
- MLADINSKI ODSEK PD Ribnica vabi vse mlade (tudi tiste po srcu), v soboto, 18. januarja 2003 na tradicionalni pohod z baklami k Sv. Ani, kjer bomo skupaj pozdravili novo leto. Bakle boste dobili za simbolično ceno na zbornem mestu. Dobimo se pri veterinarski postaji (pri Riku) ob 17.30.

Zdenka Mihelič

PLAN POHODOV JANUAR

- sobota, 11. 1. 2003**
Trstelj (610 m), Korada (803 m)
- sobota, 18. 1. 2003**
Nočni pohod z baklami k Sv. Ani (MO PD Ribnica)
- sobota, 25. 1. 2003**
Gora Ojka (733 m), Dobrovlje (732 m)

KEYLA BRONASTA V KRANJU

Ribniški plavalci so imeli za seboj kar pester mesec, poln tekmovanj.

V ljubljanskem bazenu Tivoli so nastopili na 11. Miklavževem mitingu, kjer so plavali v glavnem 100 - metrske discipline. Že naslednji teden pa so nastopili na močnem mednarodnem tekmovanju v Kranju. Na 19. Špelinem memorialu se je zbralo 472 plavalcev iz 31. klubov.

Kljub močni konkurenci je Keyli Andoljšek uspelo osvojiti bronasto kolajno na 50 m prsno, sicer pa je tekma potekala v znamenju prehitrih startov naših plavalcev in s tem diskvalifikacij. Božičnega mitinga v Mariboru se je poleg devetih plavalcev prve selekcije udeležilo tudi dvanajst mlajših tekmovalcev druge selekcije. Uradne rezultate bomo posredovali prihodnjč.

Drago Marjanovič

'ZLATIH' PET LET RIBNIŠKE GODBE

Res, da je ta vestička svoje mesto našla na koncu, ker se je že lovil rep zaključka redakcije, a pozornost si zasluži veliko. Vsaj glede na številni obisk, ki ga je v dvorani Ideal v predprazničnem času, 14. decembra, doživela ribniška pihalna godba. Pet let je že med nami ta vrla skupina več kot 30 članov, vsa sveža in pomlajena z vrsto mladih glasbenih zanesenjakov, ki jim dirigira Matevž Novak. Vsako leto začenjajo svojo 'koncertno' sezono z majsko povorko, ko budijo pre-

bivalce po okoliških občinah. Godba je tudi redni spremljevalec prireditve ob Dnevu državnosti in ribniškega sejma, v novembrskem času pa so člani s svojo glasbo počastili tudi spomin na mrtve. Zna pa ribniška 'pleh mus'ka' tudi razveseliti in tako je letos igrala podoknico na Velikih Poljanah, kot vedno pa bo bržkone navdušila na letošnjem božično-novoletnem koncertu. Zasedba se je prevetrila s prihodom novega dirigenta in postavitvijo koncertnega mojstra Marjana Kljuna. Predsednik godbe je Milan Strlič. Program jubilejnega koncerta, ki so ga teden dni pozneje ponovili tudi v Sodražici, je bil pester in tudi dokaj zahteven, slišali pa smo tudi popularni Final Countdown in A tribute to Elvis. Mnoge je s svojim večšim dirigiranjem navdušil Novak, "ki ni niti trzil ob kakšnem 'pobeglem' tonu", vsakokrat pa znajo člani v svoje navdušenje nad glasbo popeljati tudi občinstvo.

AP

nadaljevanje s strani 2

Kako se poistovetiti z violino?

"Če ne delaš z ljubeznijo, ne bo nič! V tem moraš biti 24 ur na dan - meni se še ponoči porodi kakšna ideja! Tista, ki je izdelana z ljubeznijo, bo lepše pela, zvenela. Les je živ in to čuti! Medtem pa bi violina, narejena z nekim odporom in mržnjo, zvenela čisto drugače, kajti vsa tvoja mržnja bi bila v njej, v tem oblikovanem lesu!"

Potem ti izdelava glasbil ne bo nikoli postala rutina?

"Ne, prepričan sem, da ne. Vsako glasbilo je nekaj posebnega, nekaj ima v sebi drugačnega. Kar ti daje, moraš sprejeti in na tem graditi. Če imaš neko stvar rad, jo jemlješ z vsem srcem, velikim veseljem, predvsem pa celostno. Npr. pri izdelovanju teh glasbil mi je pomembno vse in želim izvedeti čim več, četudi morda mi tega ne bi bilo potrebno znati! To je tako široko področje in tako raznovrstno delo, da si morda človek res ne more misliti! Biti moraš in gozdar, ko izbiraš pravo hlodovino, in žagar, da pravilno razrežeš hlod, in mizar, da pripraviš les na mizarskih strojih za ročno obdelavo, in moraš biti matematik, fizik, da zračunaš napetosti, izbereš formule, biti moraš dober rezbar in biti moraš kemik, da v pravem razmerju in pravilno narediš lak, ter seveda lakirec, ko lakiraš instrument. Pa teh vlog še ni konec, saj instrumente tudi uglašim in jim tudi pozorno prisluhnem ter jih ocenjujem."

Kaj pa igrati na instrumente tudi znaš?

"Učil sem igrati violino, tako da nekaj malega znam, vendar za kaj več ni časa. Če hočeš narediti dober instrument, in ga preizkusiti, ti ne bo nič pomenilo, če si boš nanj zaigral, kajti ne boš slišal, kaj se dogaja z zvokom v oddaljenosti od violine. Zato je prav, da ti nekdo drug nanjo zaigra in ti potem lahko oceniš, kako se razvija zvok v daljavi oz. na blizu."

Jože ima status samostojnega kulturnega delavca, ki ga je pridobil za dobo petih let, nato ima zopet možnost, da ga podaljša, seveda, ob predložitvi dokazil o svoji aktivnosti.

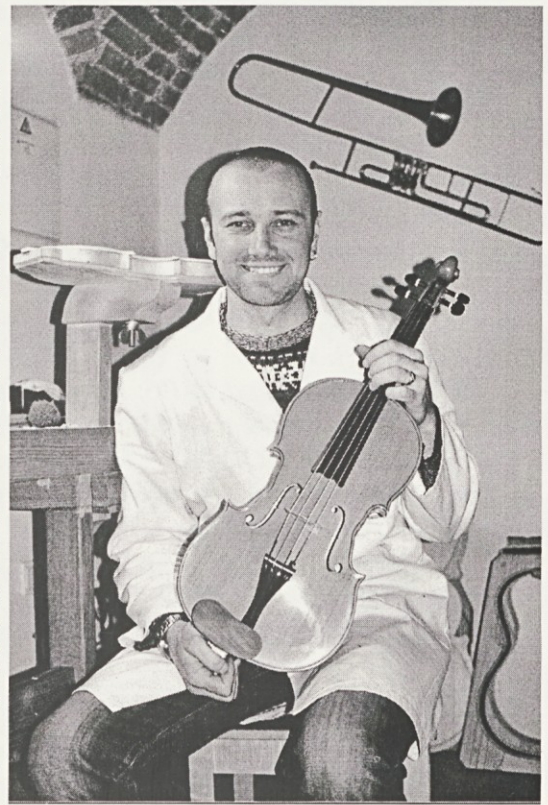
Ravno v teh dneh pa iz ZDA pričakuje svojo violino in pismo oz. potrdilo o njeni vrednosti in odlikah. Tjakaj jo je poslal na lepoto in tonsko tekmovanje, kjer je sodelovalo preko 200 tekmovalcev iz celega sveta. "Na tem tekmovanju sodeluješ lahko le, če si član Violins Society of America. Violine gredo najprej v prvi krog, v katerem ocenijo, če ima dober ton in posebej, če je lepo narejena. Če uspešno prestane oba preizkusa, gre v drugi krog, kjer se najboljše obeh kvalitet pomerijo med seboj. Če ima violina samo npr. dober ton, a ni prav lepo izdelana, gre v drugi krog, kjer ocenijo samo take."

Ali ti lahko rečemo mojster?

"Ne vem, morda. Učiš se resnično celo življenje. V tujini po 3 letih šolanja že dobijo naziv mojster, a meni se zdi to malo nemogoče, saj v tako kratkem času ne moreš usvojiti toliko znanja, sploh pa, ker je tam poudarek predvsem na lepoti, natančnosti izdelave, in ne toliko na tonu... Mislim, da si vreden naziva mojster takrat, ko pokažeš že neke izdelke, rezultate."

"Goslarski atelje Šobar", ki ga je na Škrabčevem trgu odprl 19. oktobra 2002 in vam je na voljo vsak ponedeljek, sredo in soboto, je nekaj posebnega.

V njem ima prav posebno omaro, v katero spravlja svoje violine, viole, posebna stola - stara in obnovljena, mizo prav tako! Jože v njem dela vedno ob klasični glasbi, pa naj bo to njegova violina ali pa glasba z zgoščenk, ob kateri si ostri čut za lep, poln, temen ton violin, čut za razlikovanje med guarnerkami, stradivarkami in še kakšnimi dobrimi violinami ter modernimi kričecimi violinami. Žaluzije njegovega ateljeja so vedno spuščene, a je razložil: "Ja, res, veliko ljudi me vpraša, ali imam sploh kdaj odprto, ko je vendar atelje vedno zatemnjen. Imam, imam, le pogumno naprej, vsakemu rečem! A pri izdelovanju glasbila je zelo pomembna svetloba, toda ne tista polna, ampak usmerjena, saj moram biti pri delu zelo pozoren na vsak detalj na lesu."

NAJLJUBŠI IZDELEK?

"To je viola 42, na katero sem najbolj ponosen. Mislim, da mi je do zdaj najbolj uspela. Vanjo sem vložil res ogromno truda. Model je naredil že mojster Demšar v sodelovanju z oblikovalec Oskarjem Kogojem. Posebno lep je pri tej violi 'polžek' (glavica), ki je kot vitica, ima pa tudi posebne stranske ojačitve in poseben 'lok, grebenček' na hrbtni strani."

Tako imam ponavadi prižgano le namizno lučko." Če se slučajno kdo ustavi in pokuka noter ter kaj vpraša, mu Jože z veseljem pokaže in razloži vse o tem delu, o nastajanju, izdelovanju, uglaševanju, natančnosti, o krhkosti, o izvirnosti starih italijanskih izdelovalcev glasbil, pravem italijanskem tonu...

Zakaj si se odločil odpreti svoj atelje ravno v Ribnici?

"Najprej zato, ker sem tu doma in se res dobro počutim. Tu je več miru, kljub bližini ceste, a še vedno ni take naglice, vrveža kot v Ljubljani. Drugi razlog pa je ta, da bi dal Ribnici rad tudi še kakšen drug kot suhorobarski itd. pečat, kar se mi zdi za razvoj kraja izredno pomembno. Glasbil, ki jih delam, ne delam za 30, ampak za 300 let, zato upam, da bodo Ribnico nekoč poznali tudi kot goslarski kraj."

Ogledovala in klepetala Zdenka Mihelič

PROGRAM PRIREDITEV za "VESELI DECEMBER"

Vsak dan, od 21. 12. do 31. 12., od 17. ure dalje

- *Dedek Mraz - Božiček na parkirišču pred gradom in po Ribnici.*

Torek, 17. 12.

- *Odrska slikanica za otroke: Miha, Minka in gledališka šminka: dve predstavi v centru Ideal Ribnica, ob 16.30 uri.*

Petek, 20. 12.

- *Božično - novoletni koncert glasbene šole Ribnica; dvorana Ideal, ob 18.00 uri*

Sobota, 21. 12.

- *Koncert Vlada Kreslina s svojo skupino in domačimi predskupinami; Športni center Ribnica, ob 20.00 uri (organizator RŠK)*

Ponedeljek, 23. 12.

- *Kino predstava za OŠ; kino Ideal od 8 - 11.30 (Lions klub, Ribnica)*
- *Nastop ribiške mažoretne skupine, sledi teater iz Novega mesta s predstavo "ZLATOLASKA"; Ribniški grad, ob 18.00 uri (organizator RŠK).*
- *Novoletni koncert pevskega zbora OŠ Ribnica; Osnovna šola dr. France Prešeren, ob 18.00 uri*

Torek, 24. 12.

- *Kino predstava za OŠ; kino Ideal od 8 - 11.30 (Lions klub, Ribnica)*

Sreda, 25. 12.

- *VAŠKO ETNOLOŠKO TURISTIČNO DRUŠTVO HROVAČA vas vabi na ogled ŽIVIH JASLIC, v Hrovači, v sredo, 25. 12. ob 18. uri in v četrtek, 26. decembra ob 17. uri.*

Četrtek, 26. 12.

- *Božično - novoletni koncert; Športni center Ribnica, ob 18.00 uri (KUD Gallus in SKLD območna izpostava Ribnica)*

Petek, 27. 12.

- *nastop Ribniške pihalne godbe in mažoretk; Škrabčev trg, ribniški grad, ob 18.00 uri*
- *Izdelovanje sneženih mož (po nastopu)...; Ribniški grad,(ADB teater)*

Nedelja, 29. december

- *Koncert božičnih pesmi; Oktet KOROTAN Jezersko in domači pevci pri Sv. Gregorju; v cerkvi pri Sv. Gregorju, ob 15. uri*

Torek, 31. 12.

- *Pohod z baklami k Sv. Ani; odhod izpred veterinarske postaje, ob 21. uri, (Planinsko društvo Ribnica)*

Božično - novoletne stojnice vsak dan od 21. do 31. decembra

- *Stojnice na parkirišču pred gradom. Prodajo bo spremljala glasba.*

Podoživite skrivnostni čar božičnih jaslic v Hrovači!

Foto Barbara Prelesnik Kojek